

Закон о избору одборника и посланика

Закон је објављен у "Службеном листу РЦГ", бр. [4/98](#), [5/98](#), [17/98](#), [14/2000](#), [18/2000](#), [9/2001](#), [41/2002](#), [46/2002](#), [48/2006](#) и [46/2011](#) (погледај и [чл. 68.](#) и [69.](#)). Види: [Одлуку СУС IY број 33/2000 - СЛ СРЈ, 73/2000-29.](#) Види: [Одлуку СУС IY 187/97, 185/97, 39/98 - СЛ СРЈ, 9/2001-11.](#) Види: [Одлуку УС РЦГ, У бр. 14/04 - 45/2004-8.](#) Види: [Одлуку УС РЦГ, У бр. 78/06 - 56/2006-8.](#)

I - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

Овим законом уређују се: начин и поступак избора одборника у скупштину општине, градске општине, Главног града и Пријестонице (у даљем тексту: општина) и посланика у Скупштину Црне Горе; организација, састав и надлежност органа за спровођење избора; утврђивање резултата гласања и расподјела мандата; заштита бирачког права и друга питања од значаја за организацију и спровођење избора.

+ **Види:**

[чл. 1. Закона - 46/2011-1.](#)

+ **[Судска пракса](#)**

Члан 2

Одборнике и посланике бирају и право да буду бирани за одборника и посланика имају грађани који имају црногорско држављанство и који су уписани у бирачки списак у складу са законом којим се уређује бирачки списак (у даљем тексту: бирач), на основу општег и једнаког бирачког права, на слободним и непосредним изборима, тајним гласањем, у складу са овим законом.

Нико не може, по било ком основу, позвати бирача на одговорност због гласања, нити од њега тражити да каже за кога је гласао или зашто није гласао.

Након завршеног гласања може се вршити испитивање јавног мњења у вези са гласањем код бирача који су сагласни са тим.

+ **Види:**

[чл. 2. Закона - 46/2011-1.](#)

+ Судска пракса

Члан 3

У скупштину општине, Престонице и главног града (у даљем тексту: скупштина општине) бира се 30 одборника и још по један одборник на сваких 5.000 бирача.

Број одборника утврђује скупштина општине посебном одлуком најкасније до дана расписивања избора.

+ Види:

чл. 3. Закона - 46/2011-1.

Члан 4

Одборник, односно посланик бира се у изборној јединици на основу листе политичке партије (страначка изборна листа), коалиције политичких партија (коалициона изборна листа), односно групе грађана (изборна листа групе грађана) (у даљем тексту: изборна листа).

Одборнички, односно посланички мандати расподјељују се сразмјерно броју добијених гласова.

+ Види:

чл. 4. Закона - 46/2011-1.

+ Судска пракса

Члан 5

Мандат одборника, односно посланика траје четири године.

Одборник, односно посланик опредјељује се и гласа по сопственом увјерењу.

Одборник, односно посланик не може бити опозван.

Члан 6

Бирачи имају право да преко медија буду обавијештени о изборним програмима и активностима подносилаца изборних листа, као и кандидатима са изборних листа.

Ради остваривања права бирача из става 1 овог члана медији су дужни да досљедно примјењују начела равноправности свих подносилаца изборних листа и кандидата са тих листа.

Изборна пропаганда преко медија и јавних скупова престаје 24 часова прије дана одржавања избора.

+ Види:

чл. 1. Закона - 41/2002-1.

чл. 1. Закона - 46/2002-1.

чл. 1. Закона - 48/2006-1.

чл. 5. Закона - 46/2011-1.

Члан 7

Органи за спровођење избора су бирачки одбори и изборне комисије.

Члан 8

Заштиту бирачког права обезбјеђују изборне комисије, Уставни суд Црне Горе и надлежни судови.

+ **Види:**

чл. 6. Закона - 46/2011-1.

Члан 9

Средства за спровођење избора обезбјеђују се у буџету општине за избор одборника и буџету Црне Горе за избор посланика.

На радње, акте, поднеске и остале списе у вези са спровођењем избора и престанком мандата одборника, односно посланика не плаћа се такса.

+ **Види:**

чл. 7. Закона - 46/2011-1.

II - БИРАЧКО ПРАВО

Члан 10

Бирачко право, у смислу овог закона, обухвата права бирача: да бирају и да буду бирани; да кандидују и да буду кандидовани; да одлучују о предложеним кандидатима и изборним листама; да кандидатима јавно постављају питања; да буду правовремено, истинито, потпуно и објективно информисани о програмима и активностима подносилаца изборних листа и о кандидатима са тих листа, као и да располажу другим правима која су предвиђена овим законом.

+ **Види:**

чл. 5. Закона - 46/2011-1.

+ **Судска пракса**

Члан 11

Право да бира и да буде биран за посланика има бирач који је навршио 18 година живота, који је пословно способан и који има пребивалиште у Црној Гори најмање двије године прије дана одржавања избора.

Право да бира и да буде биран за одборника има бирач који је навршио 18 година живота, који је пословно способан, који има пребивалиште у Црној Гори најмање двије године и који има пребивалиште у општини, односно градској општини, као изборној јединици, најмање шест мјесеци прије дана одржавања избора.

+ **Види:**

чл. 1. Закона - 14/2000-5.

Одлуку СУС IY број 33/2000 - СЛ СРЈ, 73/2000-29.

чл. 2. Закона - 48/2006-1.

чл. 8. Закона - 46/2011-1.

+ **Судска пракса**

III - ИЗБОРНЕ ЈЕДИНИЦЕ

Члан 12

Избор одборника обавља се у општини као јединственој изборној јединици.

Избор посланика обавља се у Црној Гори као јединственој изборној јединици.

+ **Види:**

чл. 1. Закона - 9/2001-5.

чл. 2. Закона - 41/2002-1.

чл. 2. Закона - 46/2002-1.

чл. 3. Закона - 48/2006-1.

чл. 7. и 9. Закона - 46/2011-1.

+ **Судска пракса**

IV - РАСПИСИВАЊЕ ИЗБОРА

Члан 13

Избори за одборнике, односно посланике расписују се одлуком органа надлежног за расписивање избора.

Одлуком о расписивању избора утврђују се рокови за спровођење изборних радњи прописаних овим законом и одређује дан одржавања избора.

Одлука о расписивању избора објављује се у "Службеном листу Црне Горе", а за одборнике и у "Службеном листу Црне Горе - општински прописи.

+ **Види:**

чл. 10. Закона - 46/2011-1.

+ **Судска пракса**

Члан 14

Избори за одборнике и посланике одржавају се најкасније 15 дана прије истека изборног периода одборника, односно посланика којима тече мандат.

Од дана расписивања избора до одржавања избора одборника, односно посланика не може протећи мање од 60 ни више од 100 дана.

Даном потврђивања мандата одборника, односно посланика новог сазива престаје мандат одборника, односно посланика претходног сазива.

Потврђивање мандата врши се у року од 30 дана од дана одржавања избора, тако што предсједавајући сједнице одговарајуће скупштине констатује и објављује да је подношењем извјештаја надлежне изборне комисије о резултатима избора потврђен мандат новоизабраним одборницима, односно посланицима.

+ **Види:**

чл. 3. Закона - 41/2002-1.

чл. 3. Закона - 46/2002-1.

чл. 11. Закона - 46/2011-1.

+ **Судска пракса**

Члан 15

У случају распуштања Скупштине Црне Горе (у даљем тексту: Скупштина) или доношења одлуке о скраћењу мандата Скупштини, Предсједник Црне Горе расписује изборе наредног дана од дана њеног распуштања, односно наредног дана од дана ступања на снагу одлуке о скраћењу мандата.

У случају престанка мандата скупштине општине, Скупштине Пријестонице и Скупштине Главног града, прије истека времена на које је бирана, Предсједник Црне Горе расписује изборе наредног дана од дана њеног распуштања, односно наредног дана од дана ступања на снагу одлуке о скраћењу мандата.

У случају из ст. 1 и 2 овог члана примјењују се одредбе члана 14 ст. 2, 3 и 4 овог закона.

+ **Види:**

чл. 4. Закона - 41/2002-1.

чл. 4. Закона - 48/2006-1.

чл. 12. Закона - 46/2011-1.

Члан 16

- брисан -

+ **Види:**

чл. 13. Закона - 46/2011-1.

V - ОРГАНИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ИЗБОРА

Члан 17

Органи за спровођење избора раде на основу закона.

За свој рад органи за спровођење избора одговарају органу који их је именовано.

Сви органи и организације дужни су да пружају помоћ органима за спровођење избора и да им достављају податке потребне за рад.

Државни органи, органи локалне самоуправе, други органи и организације дужни су да пружају стручну и техничку помоћ органима за спровођење избора и да им достављају податке потребне за рад.

+ **Види:**

чл. 2. Закона - 14/2000-5.

Члан 18

Органи за спровођење избора раде у сталном саставу (именовани чланови), односно у проширеном саставу (опуномоћени чланови).

Право да одреди опуномоћеног члана за рад у органима за спровођење избора има сваки подносилац потврђене и проглашене изборне листе.

Два или више подносилаца изборне листе могу одредити заједничког опуномоћеног члана за рад у органу за спровођење избора.

Члан 19

Изборне комисије именују се након конституисања новоизабране скупштине, на

вријеме од четири године, а бирачки одбори именују се за сваки избор одборника, односно посланика.

+ **Види:**

чл. 5. Закона - 41/2002-1.

Члан 20

Предсједник, секретар, именовани и опуномоћени чланови органа за спровођење избора и њихови замјеници могу бити само лица која имају бирачко право.

Кандидат на изборним листама не може бити у саставу изборних комисија и престаје му функција у овим органима прихватањем кандидатуре за одборника или посланика.

+ **Види:**

чл. 3. Закона - 14/2000-5.

чл. 14. Закона - 46/2011-1.

Члан 21

Органи за спровођење избора одлучују већином гласова својих чланова.

Члан 22

Рад органа за спровођење избора је јаван.

Чланови органа за спровођење избора и друга лица која прате рад органа за спровођење избора дужни су да поступају на основу Закона и правила која прописује Државна изборна комисија.

Кад лица која прате рад органа за спровођење избора прекрше правила о одржавању реда на бирачком мјесту или на други начин ометају рад органа за спровођење избора, орган за спровођење избора може их удаљити, а податке о томе уноси у записник.

+ **Види:**

чл. 4. Закона - 14/2000-5.

чл. 15. Закона - 46/2011-1.

1. Изборне комисије

Члан 23

Изборне комисије су: општинске и Државна изборна комисија.

+ **Види:**

чл. 15. Закона - 46/2011-1.

Члан 24

Општинску изборну комисију у сталном саставу именује скупштина општине, на предлог радног тијела скупштине општине надлежног за избор и именовања, из реда кандидата које предложи политичке партије, односно групе грађана које имају одборнике у скупштини општине.

Одлука о именовању општинске изборне комисије објављује се у "Службеном листу Црне Горе - општински прописи".

+ **Види:**

чл. 6. Закона - 41/2002-1.

чл. 4. Закона - 46/2002-1.

чл. 16. Закона - 46/2011-1.

Члан 25

Општинску изборну комисију чине: предсједник, секретар и пет чланова у сталном саставу и по један опуномоћени представник подносиоца изборне листе.

За предсједника општинске изборне комисије именује се кандидат политичке партије, односно подносиоца изборне листе која је на претходним изборима добила највећи број одборничких мандата.

Уколико је на претходним изборима највећи број мандата добила коалициона изборна листа, за предсједника општинске изборне комисије именује се кандидат политичке партије којој је, у оквиру коалиције, припао највећи број одборничких мандата.

За секретара општинске изборне комисије именује се кандидат политичке партије која је на претходним изборима друга по броју освојених одборничких мандата, односно броју освојених гласова, примјеном критеријума утврђених одредбама овог члана за именовање предсједника општинске изборне комисије, уколико овим законом није друкчије одређено.

За чланове сталног састава општинске изборне комисије обавезно се именује и по један представник двије опозиционе политичке партије у одговарајућој скупштини ко- је су на претходним изборима добиле највећи број мандата, а у случају истог броја мандата, највећи број гласова.

Предсједнику и члановима општинске изборне комисије у сталном саставу именују се замјеници.

Опуномоћени представник подносиоца изборне листе може имати замјеника.

Предсједника и чланове комисије, као и опуномоћене представнике подносилаца изборних листа, у случају њихове одсутности или спријечености, у вршењу послова и задатака у комисији замјењују њихови замјеници.

Предсједник комисије, његов замјеник и секретар, као и чланови комисије именују се из реда дипломираних правника, а замјеници чланова комисије именују се, по правилу, из реда дипломираних правника.

+ **Види:**

чл. 5. Закона - 14/2000-5.

чл. 17. Закона - 46/2011-1.

Члан 26

Општинска изборна комисија, даном доношења рјешења о проглашењу изборне листе, закључком утврђује који подносилац изборне листе испуњава услове за одређивање својих представника у проширени састав овог органа.

Закључак о испуњењу, односно неиспуњењу услова за одређивање представника подносилаца изборне листе у проширени састав општинска изборна комисија доставља подносиоцу изборне листе, у року од 24 часа од часа доношења тог закључка.

Подносилац изборне листе одредиће свог опуномоћеног представника у проширени састав општинске изборне комисије и о томе обавијестити општинску изборну комисију која, најкасније 24 часа од достављања обавјештења, закључком поименично утврђује лица која постају њихови чланови.

Опуномоћени представници учествују у раду и пуноважно одлучују 20 дана прије

дана одређеног за одржавање избора.

Мандат опуномоћених представника у општинској изборној комисији престаје даном утврђивања коначних резултата избора.

+ **Види:**

тач. 1. Исправке - 5/98-7.

чл. 6. Закона - 14/2000-5.

чл. 18. Закона - 46/2011-1.

Члан 26а

У случају да се избори за избор одборника и посланика спроводе истовремено, подносилац потврђене изборне листе за избор посланика има право да одреди свог опуномоћеног представника у проширени састав општинских органа за спровођење избора, иако није подносилац листе за избор одборника.

+ **Види:**

чл. 7. Закона - 14/2000-5.

Члан 27

Општинска изборна комисија:

- 1) стара се о законитом спровођењу избора;
- 2) организује техничке припреме за спровођење избора;
- 3) одређује бирачка мјеста за избор одборника и посланика;
- 4) образује бирачке одборе и именује Предсједника и чланове бирачких одбора за избор одборника и посланика и организује њихову едукацију (обуку) о процедурама за рад бирачког одбора;
- 5) утврђује број гласачких листића за поједина бирачка мјеста, овјерава их и заједно са овјереним изводом из бирачког списка записнички их предаје бирачким одборима;
- 6) оцјењује да ли су изборне листе за избор одборника састављене и поднешене у складу са овим законом;
- 7) потврђује и проглашава изборне листе за избор одборника;
- 8) јавно објављује број бирача у општини и по бирачким мјестима;
- 9) утврђује резултате избора одборника, као и број гласова за сваку изборну листу и утврђује број мандата који припада свакој изборној листи за избор одборника;
- 10) издаје увјерење изабраном одборнику;
- 11) утврђује укупне резултате гласања за избор посланика на својој територији и по сваком бирачком мјесту и о томе доставља извјештај Републичкој изборној комисији;
- 12) јавно објављује резултате за избор одборника;
- 13) подноси извјештај скупштини општине о резултатима за избор одборника и о попуни упражњених одборничких мјеста;
- 14) доставља податке о изборима за одборнике органима надлежним за прикупљање и обраду статистичких података.

Општинска изборна комисија има своју веб страницу на којој одмах објављује све акте и податке од значаја за спровођење избора, као и привремене и коначне резултате гласања на сваком бирачком мјесту.

+ **Види:**

чл. 8. Закона - 14/2000-5.

чл. 19. Закона - 46/2011-1.

Члан 28

Општинска изборна комисија доноси пословник о свом раду.

Услове за рад општинске изборне комисије обезбјеђује скупштина општине.

Члан 29

Државну изборну комисију у сталном саставу именује Скупштина, на предлог радног тијела Скупштине надлежног за избор и именовања, из реда кандидата које предложе политичке партије које имају посланике у Скупштини.

Одлука о именовању Државне изборне комисије објављује се у "Службеном листу Црне Горе".

+ **Види:**

чл. 20. Закона - 46/2011-1.

Члан 30

Државну изборну комисију чине: предсједник, секретар и девет чланова у сталном саставу и по један опуномоћени представник подносиоца изборне листе.

За предсједника Државне изборне комисије именује се кандидат политичке партије која је на претходним изборима добила највећи број посланичких мандата.

За секретара Државне изборне комисије именује се кандидат политичке партије која је на претходним изборима друга по броју освојених посланичких мандата.

За чланове сталног састава Државне изборне комисије обавезно се именују по један представник три опозиционе партије у Скупштини и један представник опозиционе политичке партије, односно подносиоца изборне листе за аутентичну заступљеност припадника мањинског народа или мањинске националне заједнице, које су на претходним изборима добиле највећи број гласова.

Предсједнику и члановима Државне изборне комисије у сталном саставу именују се замјеници.

Опуномоћени представник подносиоца изборне листе може имати замјеника.

Предсједника и чланове Државне изборне комисије и опуномоћене представнике подносилаца изборних листа, у случају њихове одсутности или спријечености, у вршењу послова и задатака у Државној изборној комисији замјењују њихови замјеници.

Предсједник и чланови Државне изборне комисије, њихови замјеници и секретар Комисије именују се из реда дипломираних правника.

+ **Види:**

чл. 9. Закона - 14/2000-5.

чл. 21. Закона - 46/2011-1.

Члан 31

Државна изборна комисија, даном доношења рјешења о проглашењу изборне листе, закључком утврђује који подносилац изборне листе испуњава услове за одређивање

својих представника у проширени састав овог органа.

Закључак о испуњењу, односно неиспуњењу услова за одређивање представника подносилаца изборне листе у проширени састав Државне изборне комисије доставља подносиоцу изборне листе у року од 24 часа од часа доношења тог закључка.

Подносилац изборне листе одредиће свог опуномоћеног представника у проширени састав Државне изборне комисије и о томе обавијести Државну изборну комисију која, најкасније 24 часа од достављања обавјештења, закључком поименично утврђује лица која постају њени чланови.

Опуномоћени представници учествују у раду и пуноважно одлучују 15 дана прије дана одређеног за одржавање избора.

Мандат опуномоћених представника у Државној изборној комисији престаје даном утврђивања коначних резултата избора.

+ **Види:**

чл. 10. Закона - 14/2000-5.

чл. 15. и 22. Закона - 46/2011-1.

Члан 32

Државна изборна комисија:

1) стара се о законитом спровођењу избора и јединственој примјени одредаба овог закона;

2) прати примјену и даје мишљења у вези са примјеном овог закона;

3) усклађује рад општинских изборних комисија и даје упутства у вези примјене овог закона и врши надзор над њиховим радом;

4) утврђује јединствене стандарде за изборни материјал;

5) прописује обрасце за спровођење изборних радњи прописаних овим законом;

6) прописује начин проглашења изборних листа;

7) одређује начин руковања и чувања изборног материјала;

8) оцјењује да ли су изборне листе за посланике састављене и поднешене у складу са овим законом;

9) доноси рјешење о проглашењу изборних листа за посланике;

10) јавно објављује број бирача у цјелини, по општинама и по бирачким мјестима;

11) утврђује резултате избора за посланике, као и број гласова за сваку изборну листу и утврђује број мандата који припада свакој изборној листи за избор посланика;

12) јавно објављује укупне резултате за избор посланика и по сваком бирачком мјесту у Црној Гори;

13) подноси извештај Скупштини Црне Горе о резултатима за избор посланика и о попуни упражњених посланичких мјеста;

14) издаје увјерење избраном посланику;

15) доставља податке о изборима за посланике органима надлежним за прикупљање и обраду статистичких података;

15а) доноси пословник о раду;

16) обавља и друге послове утврђене овим законом.

Државна изборна комисија има своју страницу на којој објављује све акте и податке од значаја за спровођење избора, као и привремене и коначне резултате гласања на сваком бирачком мјесту.

+ **Види:**

чл. 5. Закона - 48/2006-1.

чл. 7, 15. и 23. Закона - 46/2011-1.

Члан 33

Државна изборна комисија ће преузети надлежност општинске изборне комисије у случају да ова не врши своје обавезе у односу на избор посланика у складу са овим законом.

+ **Види:**

чл. 15. Закона - 46/2011-1.

Члан 33а

Предсједник и секретар Државне изборне комисије дужност могу обављати професионално, о чему одлучује Скупштина.

Рјешење о заради предсједника и секретара Државне изборне комисије који дужност обављају професионално доноси одбор Скупштине надлежан за административна питања.

+ **Види:**

чл. 24. Закона - 46/2011-1.

Члан 34

За вршење стручних и административних послова Државна изборна комисија образује службу Државне изборне комисије (у даљем тексту: Служба).

Службом руководи секретар Државне изборне комисије.

Акт о унутрашњој организацији и систематизацији Службе доноси Комисија, на предлог секретара Комисије и уз претходно мишљење органа државне управе надлежног за кадрове.

На статус и друга права запослених у Служби примјењују се прописи који се односе на државне службенике и намјештенике.

Условe за рад Државне изборне комисије и Службе обезбјеђује Скупштина.

+ **Види:**

чл. 25. Закона - 46/2011-1.

2. Бирачки одбор

Члан 35

Бирачки одбор чине предсједник и четири члана у сталном саставу и по један опуномоћени представник подносиоца изборне листе.

Свакој политичкој партији заступљеној у одговарајућој скупштини припада број предсједника бирачких одбора сразмјерно пропорционалној заступљености одборничких мјеста у скупштини, а бирачка мјеста на којима би поједина политичка партија предлагала представника за предсједника бирачког одбора, општинска изборна комисија

одређује жријебом.

У стални састав бирачког одбора два члана именују се на предлог политичке партије, односно коалиције која има већину у одговарајућој скупштини општине.

У стални састав бирачког одбора обавезно се именује по један представник двије опозиционе политичке партије у одговарајућој скупштини, које су на претходним изборима добиле највећи број мандата, а у случају истог броја мандата, највећи број гласова.

Уколико у одговарајућој скупштини општине постоји само једна опозициона политичка партија, у стални састав бирачког одбора именују се два представника те партије.

Предсједника и чланове бирачког одбора, као и опуномоћене представнике подносилаца изборних листа, у случају њихове одсутности или спријечености, у вршењу послова и задатака бирачког одбора замјењују њихови замјеници.

+ **Види:**

чл. 11. Закона - 14/2000-5.

чл. 26. Закона - 46/2011-1.

Члан 35а

Рјешење које политичке партије имају право да предложе представнике у стални састав бирачког одбора општинска изборна комисија дужна је донијети најкасније 15 дана прије дана одржавања избора.

Рјешење из става 1 овог члана општинска изборна комисија доставља свим подносиоцима потврђених изборних листа, у року од 24 часа од часа доношења.

Против рјешења из става 1 овог члана има се право приговора, односно жалбе, по поступку за заштиту изборног права утврђеног овим законом.

+ **Види:**

чл. 27. Закона - 46/2011-1.

Члан 36

Општинска изборна комисија, даном доношења рјешења о проглашењу изборне листе, закључком утврђује који подносилац изборне листе испуњава услове за одређивање својих представника у проширени састав бирачког одбора.

Закључак о испуњењу, односно неиспуњењу услова за одређивање представника подносиоца изборне листе у проширени састав бирачког одбора општинска изборна комисија доставља подносиоцу изборне листе, у року од 24 часа од часа одређивања бирачког мјеста.

Подносилац изборне листе одредиће свог опуномоћеног представника у проширени састав бирачког одбора и о томе обавијестити општинску изборну комисију која, најкасније 24 часа од достављања обавјештења, закључком поименично утврђује лица која улазе у проширени састав бирачког одбора.

Опуномоћени представник учествује у раду и пуноважно одлучује пет дана прије дана одређеног за одржавање избора.

+ **Види:**

чл. 12. Закона - 14/2000-5.

Члан 36а

У случају истовременог одржавања избора за одборнике и посланике, бирачки одбори образовани за спровођење избора за одборнике обављају послове бирачких одбора за избор посланика.

+ **Види:**

чл. 28. Закона - 46/2011-1.

Члан 37

Бирачки одбор непосредно спроводи гласање на бирачком мјесту.

Бирачки одбор се стара о одржавању реда на бирачком мјесту за вријеме гласања.

Бирачки одбор одређује, из реда својих чланова, два повјереника за гласање ван бирачког мјеста.

Ближа правила о раду бирачког одбора уређује Државна изборна комисија.

+ **Види:**

чл. 13. Закона - 14/2000-5.

чл. 15. Закона - 46/2011-1.

VI - ПРЕДЛАГАЊЕ И УТВРЂИВАЊЕ ИЗБОРНИХ ЛИСТА

1. Кандидатура

Члан 38

Политичке партије регистроване, посебно или као коалиција, као и групе бирача предлажу кандидате за своју изборну листу, на основу одређеног броја потписа бирача.

Подносиоци изборних листа из става 1 овог члана предлажу изборне листе под условима утврђеним овим законом.

+ **Види:**

чл. 14. Закона - 14/2000-5.

Одлуку СУС IY 187/97, 185/97, 39/98 - СЛ СРЈ, 9/2001-11.

чл. 7. Закона - 41/2002-1.

чл. 4, 5, 6. и 29. Закона - 46/2011-1.

Члан 39

Једно лице може бити кандидат за одборника само на једној изборној листи и само у једној изборној јединици.

Једно лице може бити кандидат за посланика само на једној изборној листи.

На једној изборној листи може бити најмање 2/3, а највише онолико кандидата колико се бира.

Изузетно од става 3 овог члана, на изборној листи за избор посланика коју подnose групе грађана или политичке партије које представљају мањински народ или мањинску националну заједницу може бити најмање 1/3, а највише онолико кандидата колико се бира.

Подносилац изборне листе одређује редосљед кандидата на листи.

+ **Види:**

чл. 15. Закона - 14/2000-5.

чл. 8. Закона - 41/2002-1.

чл. 5. Закона - 46/2002-1.

чл. 1, 4, 5. и 30. Закона - 46/2011-1.

Члан 39а

У циљу остваривања принципа родне равноправности, на изборној листи биће најмање 30 % кандидата мање заступљеног пола.

Изборна листа која не испуњава услове из става 1 овог члана сматраће се да садржи недостатке за проглашење изборне листе, а подносилац листе биће позван да отклони недостатке листе, у складу са овим законом.

Подносиоцу изборне листе који не отклони недостатке из става 2 овог члана изборна комисија одбиће проглашење изборне листе, у складу са овим законом.

+ **Види:**

чл. 31. Закона - 46/2011-1.

Члан 40

Подносилац изборне листе може повући листу најкасније до дана утврђивања збирне изборне листе.

Повлачењем изборне листе престаје функција опуномоћеног представника подносиоца листе у свим органима за спровођење избора, као и сва права која му у том својству, по одредбама овог закона припадају.

Кандидат може одустати од кандидатуре до дана доношења рјешења о проглашењу изборне листе.

Члан 41

Ако по доношењу рјешења о проглашењу изборне листе кандидат правоснажном судском одлуком буде лишен пословне способности, изгуби црногорско држављанство, одустане од кандидатуре, односно ако наступи његова смрт подносилац изборне листе губи право да предложи новог кандидата.

Положај на изборној листи кандидата из става 1 овог члана заузима кандидат који је по редосљеду сљедећи на изборној листи.

+ **Види:**

чл. 16. Закона - 14/2000-5.

чл. 6. Закона - 48/2006-1.

2. Назив, утврђивање и проглашење изборне листе

Члан 42

Назив изборне листе одређује се према називу политичке партије која подноси листу.

Ако двије или више политичких партија поднесу коалициону изборну листу, назив и друга права и обавезе подносилаца коалиционе изборне листе одређују се споразумом који се истовремено са коалиционом изборном листом доставља надлежној изборној комисији.

Уз назив изборне листе групе грађана подносилац одређује ближу ознаку те листе.

У назив листе из ст. 1 до 3 овог члана подносилац листе може укључити и име и презиме носилаца те листе, уз њихову писмену сагласност.

Лице одређено као носилац изборне листе не мора бити кандидат на листи.

+ **Види:**

чл. 9. Закона - 41/2002-1.

чл. 4. и 32. Закона - 46/2011-1.

Члан 43

Изборна листа за избор одборника, односно посланика утврђена је ако је својим потписима подржи најмање 1% бирача од броја бирача у изборној јединици, рачунајући према подацима о броју бирача са избора, који су претходили одлуци за расписивање избора, без обзира да ли се ради о изборима за предсједника Црне Горе или о изборима за скупштину.

Изузетно од одредбе става 1 овог члана, за политичке партије или групе грађана које представљају мањински народ или мањинску националну заједницу, изборна листа за избор одборника утврђена је ако је својим потписом подржи најмање 200 бирача, односно за избор посланика утврђена је ако је својим потписом подржи најмање 1.000 бирача а користе право из члана 94 став 2 овог закона.

Изборна листа за избор посланика која представља мањински народ или мањинску националну заједницу са учешћем у укупном становништву Црне Горе до 2% према резултатима посљедњег пописа утврђена је ако је својим потписом подржи најмање 300 бирача.

Бирачи који потписују листе за избор одборника морају имати пребивалиште на подручју односне општине.

Бирачи који потписују листе за избор посланика морају имати пребивалиште на територији Црне Горе.

Државна изборна комисија прописује садржај и облик обрасца за потпис бирача из ст. 1, 2 и 3 овог члана.

+ **Види:**

тач. 2. Исправке - 5/98-7.

чл. 4, 7, 15. и 33. Закона - 46/2011-1.

Члан 44

Бирач може, својим потписом, подржати само једну изборну листу за избор одборника и само једну изборну листу за избор посланика.

Члан 45

- брисан -

+ **Види:**

чл. 17. Закона - 14/2000-5.

Члан 46

Изборна листа за избор одборника доставља се општинској изборној комисији, а за избор посланика Државној изборној комисији најраније 20 дана од дана расписивања

избора, а најкасније 25 дана прије дана одређеног за одржавање избора.

Уз изборну листу, изборној комисији се доставља и сљедећа документација:

- 1) писмена изјава кандидата да прихвата кандидатуру;
- 2) потврда о бирачком праву за сваког кандидата са изборне листе;
- 3) потврда о пребивалишту сваког кандидата;
- 4) списак са потписима бирача који подржавају изборну листу;
- 5) писана сагласност о прихватању носиоца листе, ако је то укључено у назив листе;
- 6) одлука надлежног органа политичке странке којом је верификовао изборну листу;
- 7) изборна пријава;
- 8) оснивачки и програмски акт.

Изборна листа са документацијом доставља се непосредно надлежној комисији.

Образац изборне пријаве из става 2 тачка 7 овог члана утврдиће Државна изборна комисија.

+ **Види:**

чл. 18. Закона - 14/2000-5.

чл. 15. и 34. Закона - 46/2011-1.

+ **Судска пракса**

Члан 47

Надлежна изборна комисија, одмах по пријему изборне листе, утврђује да ли је листа поднешена у одређеном року и да ли је састављена у складу са овим законом.

Ако надлежна изборна комисија утврди да изборна листа није поднешена благовремено, донијеће рјешење о одбацивању изборне листе.

Ако надлежна изборна комисија утврди да изборна листа садржи одређене недостатке донијеће, у року од 48 часова од пријема изборне листе, закључак којим се подносиоцу листе налаже да, најкасније у року од 48 часова од достављања закључка, отклони те недостатке.

Тим закључком се подносиоцу указује на радње које треба да обави ради отклањања недостатака.

Ако надлежна изборна комисија утврди да недостаци изборне листе нијесу отклоњени или нијесу отклоњени у предвиђеном року донијеће, у наредних 24 часа, рјешење којим се одбија проглашење те изборне листе.

Члан 47а

Државна изборна комисија на основу изборне пријаве, назива изборне листе или оснивачког акта подносиоца изборне листе утврђује испуњеност услова за коришћење права из члана 94 став 2 овог закона.

+ **Види:**

чл. 35. Закона - 46/2011-1.

Члан 48

Ако надлежна изборна комисија утврди да поднешене изборне листе немају

недостатака или да су утврђени недостаци отклоњени рјешењем утврђује и проглашава изборну листу.

Рјешење из става 1 овог члана које доноси Државна изборна комисија садржи и констатацију о испуњености услова за коришћење права из члана 94 став 2 овог закона.

Рјешење из става 1 овог члана се, без одлагања, доставља подносиоцу изборне листе.

+ **Види:**

чл. 36. Закона - 46/2011-1.

Члан 48а

Потврђене и проглашене изборне листе равноправно учествују на свим бирачким мјестима у Црној Гори као јединственој изборној јединици, у складу са овим законом.

+ **Види:**

чл. 2. Закона - 9/2001-5.

чл. 7. Закона - 46/2011-1.

3. Збирна изборна листа

Члан 49

Након потврђивања и проглашења поднешених изборних листа, надлежна изборна комисија утврђује збирну изборну листу, која садржи све изборне листе са именима свих кандидата.

Редослед на збирној изборној листи утврђује предсједник изборне комисије жријебом, у присуству овлашћених представника подносилаца потврђених изборних листа.

Збирну изборну листу надлежна изборна комисија јавно објављује, најкасније 15 дана прије дана одређеног за одржавање избора.

+ **Види:**

чл. 19. Закона - 14/2000-5.

Члан 49а

- брисан -

+ **Види:**

чл. 7. Закона - 48/2006-1.

чл. 37. Закона - 46/2011-1.

VII ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОДНОСИЛАЦА ИЗБОРНИХ ЛИСТА И КАНДИДАТА СА ИЗБОРНИХ ЛИСТА

+ **Види:**

чл. 10. Закона - 41/2002-1.

чл. 6. Закона - 46/2002-1.

Члан 50

Подносиоци изборних листа имају право да, од дана потврђивања изборне листе до

завршетка изборне пропаганде (у даљем тексту: изборна кампања), посредством националног јавног емитера Радио-телевизија Црне Горе, као и посредством регионалних и локалних јавних емитера, у оквиру истих дневних термина, односно рубрика, свакодневно, у једнаком трајању и бесплатно обавјештавају грађане о својим кандидатима, програмима и активностима.

Подносиоци изборних листа имају право да у вријеме изборне кампање, у програмима, односно рубрикама и огласним просторима комерцијалних емитера, врше маркетиншку промоцију својих кандидата и програма и објављују најаве својих промотивних скупова, уз накнаду у складу са правилима које доноси емитер.

Комерцијални емитери дужни су да подносиоцима потврђених изборних листа, под једнаким условима, омогуће плаћено оглашавање.

За представљање изборних листа не може се користити имовина (новац, техничка средства, простор, опрема и сл.) државних органа, јавних предузећа, јавних установа и фондова, јединица локалне самоуправе, нити компанија у којима држава има власнички удио.

+ **Види:**

чл. 10. Закона - 41/2002-1.

чл. 6. и 38. Закона - 46/2002-1.

Члан 50а

Јавни функционери које именује или поставља Влада Црне Горе и које бира или именује локална самоуправа, државни службеници и намјештеници не могу учествовати у изборној кампањи, нити могу јавно изражавати своје ставове поводом избора, у радном времену, односно док су на дужности.

Полицијски службеници и припадници Агенције за националну безбједност не смију учествовати у изборној кампањи на било који начин.

+ **Види:**

чл. 39. Закона - 46/2011-1.

Члан 51

Радио-телевизија Црне Горе, регионални и локални јавни емитери обавезни су да, у вријеме изборне кампање, у оквиру политичко-информативног програма, као и у прецизно одређеним блоковима политичког маркетинга, чија је чујност и видљивост обезбијеђена на цијелој територији Црне Горе, односно локалне самоуправе, свакодневно, у једнаком трајању и у истом термину, обезбиједе бесплатно и равноправно представљање подносилаца потврђених изборних листа, као и изношење и образлагање њихових изборних програма.

Радио-телевизији Црне Горе, регионалним и локалним јавним емитерима није дозвољено да, под било којим условима, омогуће изношење и образлагање изборног програма подносилаца изборних листа или њихово рекламирање ван термина из става 1 овог члана.

+ **Види:**

чл. 10. Закона - 41/2002-1.

чл. 6. Закона - 46/2002-1.

чл. 7. и 40. Закона - 46/2011-1.

Члан 51а

Државни функционери и функционери локалне самоуправе могу, у вријеме изборне

кампање, наступати као представници изборних листа и могу, у својим медијским наступима на електронским јавним, комерцијалним и непрофитним медијима, промовисати изборне програме и изборне листе на начин и у обиму у којему се овим законом прописује медијско представљање представника изборних листа у изборној кампањи.

Функционерима из става 1 овог члана је забрањено да, у вријеме изборне кампање, своје медијске наступе у улози државног или другог јавног функционера злоупотребе и искористе за рекламирање или рекламирање изборне листе и/или њеног изборног програма.

+ **Види:**

чл. 41. Закона - 46/2011-1.

Члан 52

Учесници у предизборној кампањи дужни су да поштују Устав Црне Горе, законе и кодексе професионалне етике и обавезују се на фер понашање, које искључује увреде и клевете, кршење правила пристожности или вријећање осјећања јавности.

+ **Види:**

чл. 10. Закона - 41/2002-1.

чл. 6. Закона - 46/2002-1.

чл. 8. Закона - 48/2006-1.

чл. 6. и 42. Закона - 46/2011-1.

Члан 53

Радио-телевизија Црне Горе, регионални и локални јавни емитери обавезни су да, у вријеме изборне кампање, у блоковима комерцијалног маркетинга, чија је чујност и видљивост обезбијеђена на цијелој територији Црне Горе, односно јединице локалне самоуправе, свакодневно, у једнаком трајању и у истом термину, обезбиједе бесплатно и равноправно објављивање најава свих промотивних скупова подносилаца изборних листа.

+ **Види:**

чл. 10. Закона - 41/2002-1.

чл. 6. Закона - 46/2002-1.

чл. 43. Закона - 46/2011-1.

Члан 53а

Телевизија Црне Горе и Радио Црне Горе обавезни су да, у вријеме изборне кампање, у одговарајућим блоковима комерцијалног маркетинга, на каналу ТВ, односно програму Радија, чија је видљивост и чујност обезбијеђена на цијелој територији Црне Горе, подносиоцима потврђених изборних листа обезбиједе равноправно и свакодневно бесплатан простор за емитовање:

- политичко-пропагандних ТВ-клипова, односно аудио-клипова, у свим блоковима политичког маркетинга, у обиму не мањем од 200 секунди дневно, зависно од планираног броја рекламних блокова политичког маркетинга;

- 3-минутних извјештаја са промотивног скупа, два пута дневно, у терминима одмах након централних вечерњих информативних емисија ТВ и Радија.

Производња садржаја из става 1 алинеја 1 овог члана спада у обавезу подносиоца изборне листе која се промовише.

Локални и регионални јавни емитери обавезни су да, у вријеме изборне кампање, у

блоковима комерцијалног маркетинга, чија је чујност и видљивост обезбијеђена на цијелој територији јединице локалне самоуправе, подносиоцима потврђених изборних листа обезбиједе равноправно и свакодневно бесплатан простор за емитовање у обиму и на начин из ст. 1 и 2 овог члана.

+ **Види:**

чл. 44. Закона - 46/2011-1.

Члан 54

Медији који, уз накнаду, објављују огласе подносилаца изборних листа којима се пропагирају избори, изборни програми и кандидати, дужна су да, на том огласу, истакну ознаку "плаћени изборни оглас".

+ **Види:**

чл. 10. Закона - 41/2002-1.

чл. 6. Закона - 46/2002-1.

чл. 1. Закона - 48/2006-1.

Члан 55

Представљање подносилаца изборних листа подсредством јавних емитера, у складу са овим законом, врши се на основу правила која доноси надлежни орган јавног емитера.

Правила из става 1 овог члана јавни емитер дужан је донијети и учинити доступним јавности у року најкасније 10 дана од дана расписивања избора.

+ **Види:**

чл. 10. Закона - 41/2002-1.

чл. 6. Закона - 46/2002-1.

чл. 4. и 45. Закона - 46/2011-1.

Члан 56

Телевизија Црне Горе и Радио Црне Горе обавезни су да, у вријеме изборне кампање, у оквиру информативно-политичког програма, организују и емитују недјељно најмање двије једноипосатне емисије сучељавања подносилаца потврђених изборних листа и кандидата са тих листа, у термину од 20 до 23 сата, у договору уредништва и подносилаца изборних листа.

Уредници и водитељи емисија из става 1 овог члана обавезни су да према свим учесницима у емисији сучељавања имају непристрасан и равноправан однос.

+ **Види:**

чл. 10. Закона - 41/2002-1.

чл. 6. Закона - 46/2002-1.

чл. 46. Закона - 46/2011-1.

Члан 57

- брисан -

+ **Види:**

чл. 10. Закона - 41/2002-1.

чл. 6. Закона - 46/2002-1.

чл. 9. Закона - 48/2006-1.

чл. 47. Закона - 46/2011-1.

Члан 58

Подносиоци изборних листа и кандидати са тих листа имају право да, за вријеме изборне пропаганде, под равноправним условима, организују конференције и друге јавне скупове на којима се представљају и пропагирају изборни програми, изборне листе и кандидати са тих листа, у складу са прописима о јавном реду и миру.

+ **Види:**

чл. 10. Закона - 41/2002-1.

чл. 6. Закона - 46/2002-1.

Члан 59

- брисан -

+ **Види:**

чл. 10. Закона - 41/2002-1.

чл. 6. Закона - 46/2002-1.

чл. 1. Закона - 48/2006-1.

чл. 7. и 48. Закона - 46/2011-1.

Члан 60

Подносиоци изборних листа и кандидати са изборних листа имају право да, за вријеме изборне пропаганде, припремају изборне плакате, огласе, фотографије, летке, спотове и сл. и да их јавно, без посебног одобрења, излажу и постављају на јавним мјестима која одреди надлежни орган општине.

+ **Види:**

чл. 10. Закона - 41/2002-1.

чл. 6. Закона - 46/2002-1.

Члан 61

Изборна пропаганда која се организује преко уређаја звучног оглашавања спроводи се у вријеме и на начин којим се обезбјеђују да се не угрожава право грађана на лични мир, у складу са прописима о јавном реду и миру.

+ **Види:**

чл. 10. Закона - 41/2002-1.

чл. 6. Закона - 46/2002-1.

Члан 62

Сви јавни и комерцијални медији у Црној Гори, у вријеме изборне кампање, дужни су објављивати оцјене, закључке и одлуке надлежних органа у којима се констатује да је одређено гласило повриједило одредбе овог закона које налажу непристрасно, равноправно и објективно обавјештавање грађана о програмима и кандидатима политичких странака и других подносилаца изборних листа.

+ **Види:**

чл. 10. Закона - 41/2002-1.

чл. 6. Закона - 46/2002-1.

чл. 1. Закона - 48/2006-1.

чл. 49. Закона - 46/2011-1.

Члан 63

У року од 10 дана прије дана одржавања избора, у програмима радио-дифузних сервиса није дозвољено објављивање резултата испитивања јавног мњења, других истраживања и анализа у вези са одређењем грађана у погледу процјене резултата избора.

На дан избора, током трајања гласања, никоме није дозвољено да у програмима радиодифузних сервиса и других медија објављује процјену резултата гласања.

+ **Види:**

чл. 10. Закона - 41/2002-1.

чл. 6. Закона - 46/2002-1.

чл. 10. Закона - 48/2006-1.

Одлуку - УС РЦГ, 56/2006-8.

Члан 64

Представљање подносилаца изборних листа подсредством комерцијалног и непрофитног емитера врши се на основу правила која, у циљу остваривања коректне уређивачке политике и равноправног представљања подносилаца потврђених изборних листа, доноси емитер.

Правила из става 1 овог члана комерцијални и непрофитни емитер дужан је донијети и учинити доступним јавности у року најкасније 10 дана од дана расписивања избора.

+ **Види:**

чл. 10. Закона - 41/2002-1.

чл. 6. Закона - 46/2002-1.

чл. 11. Закона - 48/2006-1.

чл. 50. Закона - 46/2011-1.

Члан 64а

Право на медијско праћење у предизборној кампањи почиње од дана потврђивања изборне листе учесника предизборне кампање и престаје 24 часа прије дана одржавања избора.

+ **Види:**

чл. 12. Закона - 48/2006-1.

Члан 64б

Скупштина посебном одлуком образује Одбор за праћење примјене Закона о избору одборника и посланика у дијелу који се односи на медије (у даљем тексту: Одбор).

Одбор има 10 чланова и састављен је по паритетној основи од посланика парламентарне већине и парламентарне опозиције. Из реда чланова Одбора именује се председник и замјеник председника Одбора.

Одбор се образује најкасније 10 дана од дана расписивања избора за посланике.

Предлог за именовање председника, замјеника председника и чланова Одбора Скупштини подноси радно тијело Скупштине надлежно за избор и именовања.

Одбор је надлежан да прати и надгледа примјену одредаба овог закона које се односе на обавезе медија у предизборној кампањи, а нарочито:

1) разматра приговоре на поступање медија и о њима заузима ставове и доноси закључке;

2) упозорава медије за поступање у складу са овим законом и отклањање евентуалних

неправилности;

3) јавно објављује своје ставове и закључке;

4) обавјештава Агенцију за електронске медије и надлежне органе медија о кршењу одредаба овог закона од стране медија, ради предузимања мјера из њихове надлежности према медију који поступа супротно закону.

Одбор одлучује већином гласова свих чланова.

Одбор надгледа поступање медија од дана образовања до објављивања коначних резултата избора.

Медији су дужни да одмах објаве налаз и закључак Одбора којим се констатује да је одређени медиј повриједио одредбе овог закона.

На питања рада Одбора која нијесу уређена овим чланом сходно се примјењује Пословник Скупштине Црне Горе.

+ **Види:**

чл. 51. Закона - 46/2011-1.

VII - СПРОВОЂЕЊЕ ИЗБОРА

1. Бирачка мјеста

Члан 65

Гласање за избор одборника, односно посланика обавља се на бирачком мјесту.

Бирачка мјеста одређује општинска изборна комисија, на предлог органа надлежног за вођење бирачког списка, најкасније 20 дана прије дана одржавања избора.

Бирачко мјесто мора да има довољно простора да сви чланови бирачког одбора могу несметано и у сваком тренутку имати увид и приступ бирачким кутијама и бирачком материјалу.

Општинска изборна комисија, најкасније 10 дана прије дана одржавања избора, оглашава која су бирачка мјеста одређена и који ће бирачи гласати на поједином бирачком мјесту.

+ **Види:**

чл. 21. Закона - 14/2000-5.

Члан 66

Бирачко мјесто одређује се за гласање највише до 1000 бирача.

Ближа правила у вези са бирачким мјестом утврђује Државна изборна комисија.

+ **Види:**

чл. 22. Закона - 14/2000-5.

чл. 15. Закона - 46/2011-1.

Члан 67

Бирач гласа на бирачком мјесту на коме је уписан у извод из бирачког списка.

Обавеза из става 1 овог члана односи се и на бираче који се налазе на одслужењу војног рока, односно који извршавају обавезу у јединицама или установама Војске.

Изузетно од одредбе става 1 овог члана бирач може, путем писма, гласати и ван бирачког мјеста на коме је уписан у извод из бирачког списка, под условима утврђеним овим законом.

Начин гласања ван бирачког мјеста, као и број бирача који су на тај начин остварили своје бирачко право уноси се у записник о раду бирачког одбора.

Ближа правила о гласању путем писма утврђује Државна изборна комисија.

+ **Види:**

чл. 23. Закона - 14/2000-5.

чл. 13. Закона - 48/2006-1.

чл. 15. Закона - 46/2011-1.

Члан 68

Орган локалне управе надлежан за бирачке спискове доставља обавјештење о изборима бирачима, најкасније пет дана прије дана одржавања избора.

Орган локалне управе из става 1 овог члана достављање обавјештења о изборима бирачима врши путем доставе на адресу становања.

Обавјештење из става 1 овог члана садржи: дан и вријеме одржавања избора, број и адресу бирачког мјеста на коме се гласа и број под којим је бирач уписан у извод из бирачког списка.

+ **Види:**

чл. 24. Закона - 14/2000-5.

чл. 52. Закона - 46/2011-1.

Члан 68а

На бирачким мјестима користи се невидљиво мастило - спреј и оптички читач спреја.

Бирачу који одбије тест са невидљивим мастилом-спрејом, бирачки одбор неће дозволити да гласа.

Начин коришћења спреја из става 1 овог члана утврђује Државна изборна комисија.

+ **Види:**

чл. 3. Закона - 9/2001-5.

чл. 15. Закона - 46/2011-1.

Члан 69

Сваки бирач гласа лично.

Бирач у току одржавања избора може гласати само једанпут. Гласа се на овјереном гласачком листићу.

Нико не смије доћи на бирачко мјесто наоружан или са опасним оруђем.

Бирач својим ручним потписом на изводу из бирачког списка потврђује пријем гласачког листића.

На бирачком мјесту и на 50 метара од бирачког мјеста забрањено је истицање симбола политичких странака и другог пропагандног материјала, којима се може утицати на опредјељење бирача.

Ако се у току гласања наруше правила из става 1 до 4 овог члана бирачки одбор се распушта, а ако се наруше правила из става 5 овог члана бирачки одбор се може

распустити. У случају распуштања бирачког одбора гласање се на том бирачком мјесту понавља.

Ако се у току гласања наруше правила из става 1 до 6 овог члана, бирачки одбор се може распустити. У случају распуштања бирачког одбора, гласање се на том бирачком мјесту понавља

+ **Види:**

чл. 11. Закона - 41/2002-1.

чл. 7. Закона - 46/2002-1.

чл. 15. и 53. Закона - 46/2011-1.

Члан 69а

Гласање је тајно.

Уколико бирачки одбор не уреди бирачко мјесто на начин којим се обезбјеђује тајност гласања (параван кабина), бирачки одбор се распушта, а гласање се на том бирачком мјесту понавља.

Бирач попуњава гласачки листић искључиво у простору који је за то намијењен (параван, кабина), тако да нико не може видјети како је гласао.

Уколико бирач повриједи тајност гласања на начин што гласа јавно изван простора одређеног за гласање или, ако након гласања у простору који је за то намијењен, јавно покаже гласачки листић бирачком одбору тако да се види за кога је гласао, предсједник бирачког одбора на основу претходне одлуке бирачког одбора, дужан је да у присуству бирачког одбора, након одвајања контролног купона, такав гласачки листић учини неважећим на начин што ће га прецртати, спаковати га у посебан коверат и убацити га у гласачку кутију умјесто бирача.

Начин гласања из става 4 овог члана предсједник бирачког одбора уноси у записник.

Ближа упутства о мјерама којима се обезбјеђује тајност гласања утврђује Државна изборна комисија.

+ **Види:**

чл. 12. Закона - 41/2002-1.

чл. 8. Закона - 46/2002-1.

чл. 15. Закона - 46/2011-1.

Члан 70

Бирачка мјеста у изборној јединици отварају се у 7,00 часова, а затварају у 20,00 часова. У току овог времена бирачко мјесто мора бити непрекидно отворено.

Бирачима који су се затекли на бирачком мјесту у тренутку затварања бирачког мјеста омогућиће се да гласају, с тим што бирачки одбор претходно утврђује број и идентитет тих бирача.

Ако се у току гласања наруше правила из ст. 1 и 2 овог члана, бирачки одбор се распушта и гласање на том бирачком мјесту понавља.

+ **Види:**

чл. 25. Закона - 14/2000-5.

чл. 54. Закона - 46/2011-1.

Члан 71

Ако се на бирачком мјесту наруши ред, бирачки одбор може прекинути гласање док се

ред не успостави. Разлози и трајање прекида гласања уносе се у записник о раду бирачког одбора.

Припаднику полиције и другом униформисаном лицу није дозвољен приступ бирачком мјесту док траје гласање.

Изузетно од става 2 овог члана, предсједник бирачког одбора, на основу претходне сагласности бирачког одбора, може позвати припадника полиције на дужности на бирачко мјесто, ако је на том бирачком мјесту нарушен ред и мир.

Припадници полиције на дужности могу ући на бирачко мјесто само уз дозволу предсједника бирачког одбора и само ако су на бирачком мјесту нарушени ред и мир.

Ако је гласање прекинуто дуже од једног часа, продужава се онолико времена колико је прекид трајао.

+ **Види:**

чл. 26. Закона - 14/2000-5.

Члан 71а

У просторији за гласање забрањена је употреба телефона, мобилних телефона и пејџера.

Члановима бирачког одбора и лицима која прате рад органа за спровођење избора за вријеме гласања забрањено је на бирачком мјесту вођење било какве евиденције о бирачима који су гласали, као и коришћење копије бирачког списка или било које друге помоћне евиденције о бирачима.

Ако члан бирачког одбора или лице које прати рад органа за спровођење избора поступи супротно ставу 1 и 2 овог члана, предсједник бирачког одбора ће га упозорити, а ако лице и даље настави да омета рад, предсједник бирачког одбора на основу претходне одлуке бирачког одбора ће га удаљити, што ће констатовати у записник о раду бирачког одбора. Уколико је из просторије удаљен члан бирачког одбора, предсједник бирачког одбора је дужан да, за даљи рад, омогући присуство његовог замјеника.

+ **Види:**

чл. 13. Закона - 41/2002-1.

чл. 9. Закона - 46/2002-1.

Члан 72

Док је бирачко мјесто отворено и траје гласање на бирачком мјесту морају бити присутни сви чланови бирачког одбора или њихови замјеници.

За свако бирачко мјесто обезбједиће се посебна просторија у којој је могуће обезбједити тајност гласања.

На бирачком мјесту може бити присутан истовремено само онолики број бирача колико бирачких кабина постоји на бирачком мјесту.

Забрањено је задржавање на бирачком мјесту свих лица која немају права и дужности у вези са спровођењем избора, утврђене овим законом.

Полицијски службеници не смију гласати, нити улазити на бирачка мјеста у униформи, осим у случају захтјева од предсједника бирачког одбора, у циљу спрјечавања непосредне пријетње јавном реду и безбједности на бирачком мјесту.

Због повреде правила садржаних у ст. 1 до 4 овог члана може се поднијети приговор општинској изборној комисији, која одлучује да ли ће се гласање на том бирачком мјесту поновити.

+ **Види:**

чл. 55. Закона - 46/2011-1.

2. Изборни материјал

Члан 73

Гласачки листић садржи:

- 1) ознаку изборне јединице;
- 2) редни број који се ставља испред изборне листе;
- 3) назив изборних листа према редосљеду утврђеном на збирној изборној листи;
- 4) напомену да се гласа само за једну изборну листу, заокруживањем редног броја испред назива те листе, односно заокруживањем назива листе или имена и презимена носиоца листе.

Поред података из става 1. овог члана, гласачки листић на полеђини у горњем десном углу садржи назив општине, назив бирачког мјеста, ознаку за број бирачког мјеста и печат бирачког одбора који садржи назив и број бирачког мјеста

+ **Види:**

чл. 1. Закона - 17/98-1.

Члан 73а

Гласачки листић штампа се тако да има два дијела, и то контролни купон, односно одрезак гласачког листића на којем се налази јединствени серијски број и гласачки листић.

Јединствени серијски број не смије бити одштампан на гласачком листићу.

Контролни купон, односно одрезак гласачког листића и гласачки листић одвојени су перфорацијом.

Распон серијских бројева на контролном купону одговара броју бирача уписаних у бирачки списак, с тим што се број гласачких листића по редосљеду серијских бројева на контролном купону одређује за свако бирачко мјесто у одређеној изборној јединици.

Контролни купон гласачког листића штампа се, по ширини, највише до једне половине ширине гласачког листића.

Гласачки листић штампа се на посебно заштићеном 90-грамском папиру са воденим жигом.

+ **Види:**

чл. 27. Закона - 14/2000-5.

тач. 1. Исправке - 18/2000-9.

чл. 10. Закона - 46/2002-1.

чл. 14. Закона - 48/2006-1.

Члан 74

Надлежна изборна комисија ближе прописује облик и изглед гласачких листића, начин, мјесто и контролу штампања и дистрибуцију гласачких листића, као и уништавање матрица.

Надлежна изборна комисија утврђује број гласачких листића који мора бити

истовјетан броју бирача уписаних у бирачки списак, као и број резервних гласачких листића.

Број резервних гласачких листића утврђује се највише до 3% од укупног броја бирача у одговарајућој изборној јединици.

Серијски бројеви на контролним купонима резервних гласачких листића одређују се у распону од првог наредног серијског броја иза укупног броја бирача у одговарајућој изборној јединици до серијског броја који је идентичан збиру укупног броја бирача и броја резервних гласачких листића у одговарајућој изборној јединици.

Државна изборна комисија за избор посланика, а општинска изборна комисија за избор одборника утврђује боју гласачких листића.

Гласачке листиће за избор одборника овјерава својим печатом општинска изборна комисија, а гласачке листиће за избор посланика Државна изборна комисија.

+ **Види:**

чл. 2. Закона - 17/98-1.

чл. 28. Закона - 14/2000-5.

чл. 15. и 56. Закона - 46/2011-1.

Члан 75

Општинска изборна комисија је дужна да за сваки бирачки одбор благовремено припреми материјал за гласање, а нарочито: потребан број гласачких листића, збирне изборне листе, извод из бирачког списка, посебне и службене коверте за гласање, као и образац записника о раду бирачког одбора.

За гласања која се истовремено обављају издаје се онолико овјерених извода из бирачког списка колико има гласања.

Изборни материјал од општинске изборне комисије преузима бирачки одбор, најкасније 48 часова прије дана одржавања избора.

Надлежни општински орган стара се о уређивању бирачких мјеста и припрема за сваки бирачки одбор потребан број гласачких кутија са прибором за печатење и прибором за гласање.

На дан избора, прије почетка гласања, бирачки одбор утврђује да ли је припремљени изборни материјал за то бирачко мјесто потпун и у исправном стању, да ли је бирачко мјесто уређено на начин којим се обезбеђује тајност гласања и да ли гласање може почети, што уноси у записник о раду бирачког одбора.

+ **Види:**

чл. 29. Закона - 14/2000-5.

чл. 57. Закона - 46/2011-1.

Члан 76

Збирна изборна листа, с називима изборних листа и именима свих кандидата, за вријеме гласања мора бити видно истакнута на бирачком мјесту.

Садржај и облик, као и начин истицања збирне изборне листе прописује Државна изборна комисија.

+ **Види:**

чл. 15. Закона - 46/2011-1.

Члан 77

Представници подносилаца изборних листа и кандидати за одборнике и посланике имају право увида у изборни материјал, а нарочито у изводе из бирачких спискова, записнике бирачког одбора, записнике изборних комисија и гласачке листиће. Увид се врши у службеним просторијама изборне комисије, као и код органа код којих се изборни материјал налази.

Отварање омота са изборним материјалом и отварање коверти са гласачким листићима врши општинска изборна комисија у сталном саставу, у присуству овлашћеног представника подносиоца захтјева за увид у изборни материјал.

Након извршеног увида у изборни материјал, изборни материјал се пакује и печатира на начин утврђен у члану 91 овог закона.

На захтјев подносиоца изборне листе органи код којих се налази изборни материјал дужни су да одобре његово фотокопирање о трошку подносиоца захтјева.

Увид у изборни материјал може се обавити у року од пет дана од дана одржавања избора.

Увид у изборни материјал и његово фотокопирање, након истека рока из става 5 овог члана, може остварити парламентарна странка на основу поднијетог захтјева.

+ **Види:**

чл. 30. Закона - 14/2000-5.

Члан 78

Изборни материјал чува се најмање четири године.

Изузетно од одредбе става 1 овог члана, гласачки листићи се чувају 90 дана, односно до окончања поступка о повреди права у току избора.

Државна изборна комисија прописује начин чувања и коришћења изборног материјала.

+ **Види:**

чл. 31. Закона - 14/2000-5.

чл. 15. Закона - 46/2011-1.

3. Гласање

Члан 78а

Прије отварања бирачког мјеста, бирачки одбор жријебом одређује члана бирачког одбора у сталном саставу који, у присуству осталих чланова бирачког одбора, врши видно оштећење печата бирачког одбора, на начин што зарезује или сагоријева пламеном гумену матрицу печата, којим се гласачки листићи на полеђини, на за то одређеном мјесту, печатирају непосредно прије предаје гласачког листића бирачу.

Члана бирачког одбора у сталном саставу, који врши печатирање гласачких листића, одређује бирачки одбор жријебом.

Оштећени печат бирачког одбора не ставља се на контролни купон гласачког листића.

Гласачки листићи обавезно су сложени према редосљеду серијских бројева на контролном купону и према том редосљеду издају се бирачима приликом гласања.

+ **Види:**

чл. 32. Закона - 14/2000-5.

тач. 2. Исправке - 18/2000-9.

Члан 79

Гласачка кутија мора бити непрозирна.

Бирачки одбор провјерава гласачку кутију у присуству бирача који први дође на бирачко мјесто. Резултат контроле уписује се у контролни лист који потписују чланови бирачког одбора и бирач који је први дошао на бирачко мјесто.

У гласачку кутију убацује се контролни лист, а затим се она у присуству првог бирача печати, што се уноси у записник о раду бирачког одбора.

По отварању гласачке кутије најприје се провјерава да ли у њој постоји контролни лист. Ако у гласачкој кутији нема контролног листа бирачки одбор се распушта и именује нови, а гласање на том бирачком мјесту се понавља.

Образац контролног листа прописује Државна изборна комисија.

+ **Види:**

чл. 33. Закона - 14/2000-5.

чл. 14. Закона - 41/2002-1.

чл. 11. Закона - 46/2002-1.

чл. 15. Закона - 48/2006-1.

чл. 15. Закона - 46/2011-1.

Члан 80

Бирач саопштава бирачком одбору своје име и презиме, а свој идентитет доказује личном картом или пасошем ако садржи матични број или број личне карте.

Бирач не може гласати без подношења доказа о свом идентитету.

Предсједник или члан бирачког одбора, пошто утврди идентитет бирача, заокружује редни број под којим је бирач уписан у извод из бирачког списка, објашњава му начин гласања и предаје гласачки листић.

+ **Види:**

чл. 34. Закона - 14/2000-5.

чл. 58. Закона - 46/2011-1.

+ **Судска пракса**

Члан 81

Чланови бирачког одбора не смију ни на који начин утицати на одлуку бирача.

Чланови бирачког одбора дужни су да бирачу, на његов захтјев, поново објасне начин гласања.

Чланови бирачког одбора дужни су, нарочито, да пазе да нико не омета бирача приликом попуњавања гласачког листића и да у потпуности буде обезбијеђена тајност гласања.

Ако је у току гласања повријеђено неко од правила из ст. 1 до 3 овог члана, бирачки одбор се може распустити. У случају распуштања бирачког одбора, именује се нови бирачки одбор и гласање на том бирачком мјесту понавља.

+ **Види:**

чл. 59. Закона - 46/2011-1.

+ **Судска пракса**

Члан 82

Бирач може гласати само за једну изборну листу са гласачког листића.

Глас се заокруживањем редног броја испред назива изборне листе за коју се гласа, односно заокруживањем назива листе или имена и презимена носиоца листе.

Бирач сам пресавија попуњени гласачки листић тако да се не види како је гласао, а да при томе остане слободан контролни купон, након чега, држећи у руци пресавијени гласачки листић, одлази до гласачке кутије и омогућава, жријетом одређеном члану бирачког одбора, а у случају потребе, члану кога одреди бирачки одбор, да на перфорираном мјесту одвоји контролни купон од гласачког листића. Бирач потом ставља гласачки листић у одговарајућу гласачку кутију и напушта бирачко мјесто.

Члан бирачког одбора из става 3 овог члана обавезан је да одвојене контролне купоне слаже по редосљеду серијских бројева и да их чува на начин прописан правилима које доноси Државна изборна комисија.

+ **Види:**

чл. 35. Закона - 14/2000-5.

чл. 15. Закона - 46/2011-1.

Члан 83

Од дана састављања овјереног извода из бирачког списка за свако бирачко мјесто, до дана одржавања избора, као и на дан избора, не могу се вршити никакве промјене у изводима из бирачких спискова.

Ако се поступи супротно одредби става 1 овог члана, бирачки одбор се распушта и гласање на том бирачком мјесту понавља.

+ **Види:**

чл. 36. Закона - 14/2000-5.

Члан 84

Бирач који није у могућности да гласа на бирачком мјесту лично гласа (слијепо, инвалидно или неписмено лице) има право да поведе лице које ће умјесто њега, на начин који му оно одреди, испунити листић, односно обавити гласање.

Гласање за бирача из става 1 овог члана не може обавити члан бирачког одбора, ни опуномоћени представник подносиоца изборне листе.

Начин гласања из става 1 овог члана уноси се у записник.

+ **Види:**

чл. 37. Закона - 14/2000-5.

Члан 85

Бирач који није у могућности да гласа на бирачком мјесту (немоћно или спријечено лице), а жели да гласа обавијестиће о томе бирачки одбор. Бирачки одбор ће преко своја два повјереника за гласање путем писма, који не могу бити из исте политичке партије, односно коалиције, омогућити таквом лицу да гласа, на начин којим се обезбеђује непосредност и тајност гласања.

Пошто је обавијештен о немогућности бирача да гласа на бирачком мјесту, бирачки одбор ће, преко повјереника за гласање путем писма, доставити бирачу у службеној коверти овјерени гласачки листић, збирну изборну листу и посебан коверат за попуњени

гласачки листић.

Пошто бирач гласа, затвара гласачки листић у посебан коверат који један од повјереника пред њим печати жигом на печатном воску. Потом се затворени коверат у којем се налази гласачки листић ставља у службени коверат који повјереник пред бирачем печати.

Повјереници предају бирачком одбору службени коверат који бирачки одбор отвара, заокружује редни број под којим је бирач регистрован у извод из бирачког списка, а неотворени коверат са гласачким листићем убацује у гласачку кутију.

Начини гласања бирача из става 1 овог члана уноси се у записник.

Ближа правила о начину гласања из става 1 овог члана доноси Државна изборна комисија.

+ **Види:**

чл. 15. и 60. Закона - 46/2011-1.

Члан 86

- брисан -

+ **Види:**

чл. 38. Закона - 14/2000-5.

Члан 87

Бирачи који су у притвору или који издржавају казну затвора гласају на посебном бирачком мјесту које утврди Државна изборна комисија у договору са органом управе надлежним за извршење кривичних санкција.

Изводе из бирачког одбора и на начин гласања лица из става 1 овог члана утврђује Државна изборна комисија.

+ **Види:**

чл. 15. Закона - 46/2011-1.

Члан 88

Бирачи који у вријеме одржавања избора бораве у иностранству гласају на бирачком мјесту на подручју последњег пребивалишта на територији Црне Горе, прије одласка у иностранство.

+ **Види:**

чл. 6. Закона - 46/2011-1.

VIII - УТВРЂИВАЊЕ И ОБЈАВЉИВАЊЕ РЕЗУЛТАТА ИЗБОРА

1. Утврђивање резултата избора

Члан 89

По завршеном гласању, бирачки одбор приступа утврђивању резултата гласања на бирачком мјесту.

Бирачки одбор утврђује број неупотријебљених гласачких листића и ставља их у посебан омот који печати.

Након тога бирачки одбор утврђује број контролних купона одвојених од гласачких листића и ставља их у посебан омот који се печати.

На основу извода из бирачког списка, бирачки одбор утврђује укупан број бирача који су гласали.

Када се гласачка кутија отвори, послије провјере контролног листа, важећи гласачки листићи одвајају се од неважећих.

Податке из ст. 2, 3 и 4 овог члана бирачки одбор уноси у записник прије отварања гласачке кутије.

Бирачки одбор утврђује број неважећих гласачких листића, затим број важећих листића, као и број гласова за сваку изборну листу, што уноси у записник.

Неважећи гласачки листић је непопуњени гласачки листић, листић који је попуњен тако да се не може утврдити за коју се изборну листу гласало и листић на коме је заокружено више од једне изборне листе.

Ако се утврди да је број гласачких листића у гласачкој кутији већи од броја бирача који су гласали или ако се утврди да је број гласачких листића у гласачкој кутији већи од броја контролних купона или ако се утврди постојање два или више контролних купона са истим серијским бројем или серијским бројем који не припада том бирачком мјесту, бирачки одбор се распушта и именује нови, а гласање на том бирачком мјесту се понавља. Резултати гласања на том бирачком мјесту утврђују се послије поновљеног гласања.

+ **Види:**

чл. 39. Закона - 14/2000-5.

Члан 90

Кад бирачки одбор утврди резултате гласања, у записник о раду бирачког одбора уноси се: број примљених гласачких листића; број неупотријебљених гласачких листића; број употријебљивих гласачких листића; број неважећих гласачких листића; број важећих гласачких листића; број гласова датих за сваку изборну листу; број бирача према изводу из бирачког списка; број бирача који су гласали по списку и број бирача који су гласали путем писма.

У записник о раду бирачког одбора уносе се и примједбе и мишљења чланова бирачког одбора, као и све друге чињенице од значаја за гласање.

Записник о раду бирачког одбора потписују сви чланови бирачког одбора.

Сваки члан бирачког одбора добија копију записника о раду бирачког одбора.

Члан 91

Неупотријебљене, неважеће и важеће гласачке листиће бирачки одбор ставља у посебне коверте на којима стоји ознака садржаја и које се печатирају, а потом, цијели изборни материјал (записник о раду, извод из бирачког списка, гласачке листиће, контролне купоне одвојене од гласачких листића, печат бирачког одбора, као и остали изборни материјал) ставља у један коверат који се печатира.

По утврђивању резултата гласања, бирачки одбор ће, без одлагања, а најкасније у року од 12 часова од часа затварања бирачког мјеста, доставити општинској изборној

комисији изборни материјал из става 1 овог члана.

+ **Види:**

чл. 40. Закона - 14/2000-5.

Члан 92

По пријему изборног материјала са бирачких мјеста, општинска изборна комисија утврђује: укупан број бирача уписаних у бирачки списак; број бирача који је гласао на бирачким мјестима; број бирача који су гласали путем писма; укупан број примљених гласачких листића; укупан број неважећих гласачких листића; укупан број важећих гласачких листића и број гласова датих за сваку изборну листу за избор.

На основу резултата гласања на свим бирачким мјестима у изборној јединици, општинска изборна комисија утврђује привремене резултате за избор одборника, у року од 12 часова од часа достављања извјештаја са бирачких мјеста.

О резултатима гласања за избор посланика на бирачким мјестима одређеним посебном одлуком Скупштине, општинска изборна комисија сачињава посебан извјештај.

Општинска изборна комисија утврђује резултате гласања за посланике на бирачким мјестима на свом подручју, најкасније у року од 12 часова од достављања извештаја са бирачких мјеста и о томе доставља извештај са записником о свом раду Државној изборној комисији.

Државна изборна комисија утврђује привремене резултате за избор посланика, у року од 12 часова од часа достављања извештаја општинских изборних комисија.

+ **Види:**

чл. 4. Закона - 9/2001-5.

чл. 15. Закона - 41/2002-1.

чл. 12. Закона - 46/2002-1.

чл. 6. и 15. Закона - 46/2011-1.

2. Расподијела мандата

Члан 93

Општинска изборна комисија за избор одборника, а Државна изборна комисија за избор посланика утврђује укупан број гласова који је добила свака изборна листа и утврђује број мандата који припада свакој листи.

Свакој изборној листи припада број мандата сразмјеран броју добијених гласова, у складу са овим законом.

+ **Види:**

чл. 61. Закона - 46/2011-1.

Члан 94

У расподјели мандата учествују изборне листе које су добиле најмање 3% од укупног броја важећих гласова у изборној јединици.

Изузетно од става 1 овог члана:

1) изборне листе за избор посланика припадника одређеног мањинског народа или мањинске националне заједнице, назначеног у изборној пријави или називу изборне листе, у случају да ни једна од њих не испуни услов из става 1 овог члана, а појединачно

добију најмање 0,7% важећих гласова, стичу право на учешће у расподјели мандата као једна - збирна изборна листа са укупно добијеним бројем важећих гласова, с тим што ће се за обрачун мандата признавати збрајање које обезбјеђује освајање до три мандата;

2) у случају да ни једна од изборних листа за избор посланика припадника хрватског народа у Црној Гори не испуни услове из става 1 овог члана и тачке 1 овог става, најуспјешнија од њих, са најмање 0,35% важећих гласова стиче право на један посланички мандат.

Право из става 2 тачка 1 овог члана користе изборне листе припадника одређеног - истог мањинског народа, односно одређене - исте мањинске националне заједнице, са учешћем до 15% од укупног становништва у изборној јединици, према подацима са посљедњег пописа становништва.

Учешће изборне листе припадника одређеног мањинског народа или мањинске националне заједнице у предизборној коалицији са изборним листама припадника другог мањинског народа или мањинске националне заједнице или изборним листама политичких странака или група грађана које не користе право из става 2 овог члана не искључује другим подносиоцима изборних листа тог мањинског народа или мањинске националне заједнице право из става 2 овог члана.

+ **Види:**

чл. 62. Закона - 46/2011-1.

Члан 94а

- брисан -

+ **Види:**

чл. 5. Закона - 9/2001-5.

чл. 16. Закона - 41/2002-1.

чл. 13. Закона - 46/2002-1.

чл. 63. Закона - 46/2011-1.

Члан 95

Број мандата који ће добити поједина изборна листа утврђује се тако да се укупан број гласова који је добила свака изборна листа у изборној јединици дијели са 1, 2 и ... закључно са бројем који одговара броју одборника, односно посланика који се бира у изборној јединици. Тако добијени количници разврставају се по величини, при чему се у обзир узима онолико највећих количника колико се одборника, односно посланика бира.

Поједина изборна листа добија онолико мандата колико тих количника на њу отпада.

Расподјела мандата које освоји збирна изборна листа на подносиоце изборних листа који чине збирну изборну листу врши се тако што се укупан број гласова које је добила поједина изборна листа која чини збирну изборну листу дијели са 1, 2, и закључно са бројем мандата које је освојила збирна изборна листа. Тако добијени количници разврставају се по величини, при чему се у обзир узима онолико највећих количника колико је мандата освојила збирна изборна листа.

Ако двије или више изборних листа добију исте количнике на основу којих би добиле један мандат, жријебом се одређује којој изборној листи ће се тај мандат додијелити.

+ **Види:**

чл. 64. Закона - 46/2011-1.

Члан 96

Мандати које је изборна листа добила додјелују се кандидатима према редосљеду на изборној листи.

+ **Види:**

чл. 65. Закона - 46/2011-1.

Члан 97

У случају да, према резултатима гласања утврђеним на начин из члана 95 овог закона, поједина изборна листа добије већи број мандата од броја кандидата који се налази на тој листи ти мандати припадају изборним листама које имају, по величини, највећи сљедећи количник.

Члан 98

Општинска изборна комисија утврђује коначне резултате избора за одборнике, у року од 12 часова од истека рока за подношење приговора, односно жалби, односно од коначности или извршности одлука донешених по приговору или жалби.

Државна изборна комисија утврђује коначне резултате избора за посланике у року од 12 часова од истека рока за подношење приговора, односно жалби, односно од коначности или извршности одлука донешених по приговору или жалби.

+ **Види:**

чл. 15. Закона - 46/2011-1.

3. Објављивање резултата избора

Члан 99

О коначним резултатима избора општинска изборна комисија за избор одборника, а Државна изборна комисија за избор посланика јавно објављује податке о:

- 1) броју бирача уписаних у бирачки списак;
- 2) броју бирача који су гласали на бирачком мјесту;
- 3) броју бирача који су гласали ван бирачког мјеста;
- 4) броју бирача који су гласали;
- 5) броју примљених гласачких листића;
- 6) броју неупотријебљених гласачких листића;
- 7) броју употријебљених гласачких листића;
- 8) броју неважећих гласачких листића;
- 9) броју важећих гласачких листића;
- 10) броју гласова које су добиле поједине изборне листе;
- 11) броју мандата које су добиле поједине изборне листе.

Коначни резултати избора за посланике објављују се у "Службеном листу Црне Горе", а за одборнике у "Службеном листу Црне Горе - општински прописи", најкасније у року од 15 дана од дана одржавања избора.

+ **Види:**

чл. 6. и 15. Закона - 46/2011-1.

Члан 100

Општинска изборна комисија изабраном одборнику, а Државна изборна комисија изабраном посланику издаје, на дан потврђивања мандата, увјерење да је изабран за одборника, односно посланика.

+ **Види:**

чл. 15. Закона - 46/2011-1.

IX - ПРЕСТАНАК МАНДАТА, ПОНОВНИ ИЗБОРИ, ПОПУНА УПРАЖЊЕНИХ ОДБОРНИЧКИХ И ПОСЛАНИЧКИХ МЈЕСТА И ПРИЈЕВРЕМЕНИ ИЗБОРИ

1. Престанак мандата

Члан 101

Одборнику, односно посланику престаје мандат прије истека времена на које је изабран:

- 1) подношењем оставке;
- 2) ако је правноснажном одлуком осуђен на казну затвора безусловно у трајању од најмање шест мјесеци или је осуђен на казну затвора за кривично дјело које га чини недостојним за вршење ове функције;
- 3) ако је правноснажном одлуком лишен пословне способности;
- 4) ако наступи један од случајева неспојивости функције одборника, односно посланика са другом функцијом, утврђеном Уставом и законом;
- 5) престанком црногорског држављанства;
- 6) у случају смрти;
- 7) - **престала да важи** -
- 8) ако се забрани рад политичке странке са чије изборне листе је изабран.

Одборнику, односно посланику престаје мандат даном наступања случаја из става 1 овог члана.

Престанак мандата констатује надлежна скупштина, на првој наредној сједници послје пријема обавјештења о разлозима за престанак мандата одборника, односно посланика.

Одборник, односно посланик којем је престао мандат на основу става 1 тачка 4) овог члана остаје на изборној листи и може поново стећи мандат одборника, односно посланика у складу са овим законом.

+ **Види:**

тач. 3. Исправке - 5/98-7.

чл. 41. Закона - 14/2000-5.

Одлуку УС РЦГ - 45/2004-8.

чл. 6. Закона - 48/2006-1.

+ **Судска пракса**

2. Поновни избори

Члан 102

Поновни избори спроводе се ако надлежна изборна комисија поништи изборе на поједином бирачком мјесту.

У случају из става 1 овог члана гласање се понавља само на том бирачком мјесту.

Поновни избори се спроводе на начин и по поступку који су овим законом утврђени за спровођење избора.

Поновне изборе расписује надлежна изборна комисија.

У случају понављања избора коначни резултати избора утврђују се по завршетку поновљеног гласања.

Члан 103

Поновни избори спроводе се најкасније у року од седам дана од дана поништења избора.

За спровођење поновних избора изборне листе не могу се мијењати.

3. Попуна упражњених одборничких и посланичких мјеста

Члан 104

Ако одборнику, односно посланику престане мандат из разлога утврђених у члану 101 овог закона мандат добија нови одборник, односно посланик на начин утврђен овим чланом.

Ако на изборној листи са које је одборник, односно посланик изабран преостане исти или већи број кандидата од броја одборника, односно посланика којима је престао мандат изабраће се онај кандидат који је слједећи према редосљеду на изборној листи.

Ако одборнику, односно посланику који је изабран са коалиционе изборне листе престане мандат из разлога утврђених у члану 101 овог закона, за одборника, односно посланика изабраће се онај кандидат према редосљеду са конституента листе којој он припада.

Ако на изборној листи са које је одборник, односно посланик изабран нема кандидата изабраним за одборника, односно посланика сматраће се кандидат са листе која има, по величини, највећи слједећи количник.

Мандат новог одборника, односно посланика траје до истека мандата одборника, односно посланика коме је престао мандат.

Од кандидата из ст. 2 и 3 овог члана, прије потврђивања мандата, прибавља се писмена сагласност да прихвата мандат.

+ **Види:**

чл. 66. Закона - 46/2011-1.

+ **Судска пракса**

4. Пријевремени избори

Члан 105

Пријевремени избори за одборнике, односно посланике расписују се и одржавају у случају распуштања скупштине или доношења одлуке о скраћењу мандата скупштине.

Привремени избори се расписују и спроводе на начин и по поступку који су овим законом утврђени за спровођење избора.

+ **Види:**

чл. 6. и 67. Закона - 46/2011-1.

Х - ЗАШТИТА БИРАЧКОГ ПРАВА

Члан 106

Органи надлежни за спровођење избора дужни су да у току изборног поступка обавијештавају бираче о њиховим бирачким правима и о начину заштите тих права.

Члан 107

Сваки бирач, кандидат и подносилац изборне листе има право да поднесе приговор надлежној изборној комисији због повреде бирачког права у току избора.

Приговор из става 1 овог члана подноси се у року од 72 часа од часа када је донешена одлука, односно извршена радња.

Приговор из става 1 овог члана подноси се непосредно надлежној изборној комисији.

+ **Судска пракса**

Члан 108

Приговор против одлуке, радње или пропуста бирачког одбора подноси се општинској изборној комисији.

Приговор против одлуке, радње или пропуста општинске изборне комисије подноси се Државној изборној комисији.

+ **Види:**

чл. 15. Закона - 46/2011-1.

+ **Судска пракса**

Члан 109

Надлежна изборна комисија доноси рјешење у року од 24 часа од часа пријема приговора и доставља га подносиоцу приговора.

Ако надлежна изборна комисија усвоји приговор, поништиће ту одлуку или радњу.

Ако надлежна изборна комисија по приговору не донесе рјешење у роковима предвиђеним овим законом, сматраће се да је приговор усвојен.

Члан 110

Против рјешења општинске изборне комисије којим је одбачен или одбијен приговор може се изјавити приговор Државној изборној комисији.

Против рјешења Државне изборне комисије којим је одбачен или одбијен приговор може се изјавити жалба Уставном суду Црне Горе.

+ **Види:**

чл. 6. и 15. Закона - 46/2011-1.

+ **Судска пракса**

Члан 111

На све радње у вези са достављањем рјешења, закључака, као и других аката, списка, исправа, поднесака и слично сходно се примењују правила прописана за достављање у управном поступку, ако овим законом није друкчије одређено.

Ха - ПОСМАТРАЧИ ИЗБОРА

+ **Види:**

чл. 42. Закона - 14/2000-5.

Члан 111 а

Овлашћени представници домаћих невладиних организација, регистрованих за праћење остваривања политичких слобода и права, могу пратити ток избора и рад органа за спровођење избора, у складу са овим законом.

+ **Види:**

чл. 42. Закона - 14/2000-5.

Члан 111 б

Домаће невладине организације заинтересоване за праћење избора подносе пријаву Државној изборној комисији, која у року од 48 часова од пријема пријаве, издаје службена овлашћења или рјешењем одбија издавање овлашћења.

Пријава из става 1 овог члана садржи назив организације, доказ о упису у регистар, број и састав представника посматрача.

Пријаве се подносе најкасније пет дана прије дана гласања.

+ **Види:**

чл. 42. Закона - 14/2000-5.

чл. 15. Закона - 46/2011-1.

Члан 111 в

Европска Унија, друге међународне организације, међународне невладине организације и овлашћени представници страних држава могу пратити ток избора који укључује рад органа за спровођење избора и других државних органа, праћење предизборне кампање од стране медија, остваривање бирачког права и других повезаних политичких и грађанских права у изборном процесу.

Период посматрања тече од дана расписивања избора и завршава се закључно са објављивањем коначних резултата избора.

Посматрачи из става 1 овог члана ће извјештавати у току изборног процеса у складу са својим устаљеним процедурама.

+ **Види:**

чл. 42. Закона - 14/2000-5.

чл. 16. Закона - 48/2006-1.

Члан 111 г

Заинтересовани страни посматрачи из члана 111 в овог закона, пријаву за посматрање избора подносе Министарству иностраних послова Црне Горе, најкасније десет дана прије дана одржавања избора.

Пријава из става 1 овог члана садржи: назив државе из које посматрач долази, назив организације, доказ о упису у регистар, број и састав представника и вријеме боравка.

Министарство иностраних послова, наредног дана по пријему пријаве, доставља пријаву Државној изборној комисији.

Републичка изборна комисија у року од 48 часова од дана пријема пријаве издаје службена овлашћења за посматрање избора, или одбија својим рјешењем издавање овлашћења.

+ **Види:**

чл. 42. Закона - 14/2000-5.

чл. 6. и 15. Закона - 46/2011-1.

Члан 111 д

Лицима из члана 111 а и 111 в овог закона Државна изборна комисија издаје идентификациону картицу у коју се уноси име, презиме, назив земље из које долази и назив организације и институције којој припада.

Лице коме је издата идентификациона картица дужно је да је носи на видном мјесту.

+ **Види:**

чл. 42. Закона - 14/2000-5.

чл. 15. Закона - 46/2011-1.

Члан 111 ђ

Органи за спровођење избора су дужни да страном и домаћем посматрачу омогуће праћење тока избора и рада органа за спровођење избора.

Бирачки одбор у записнику констатује присуство посматрача на бирачком мјесту.

+ **Види:**

чл. 42. Закона - 14/2000-5.

Члан 111 е

Државна изборна комисија на предлог органа за спровођење избора, може одузети овлашћење или идентификациону картицу лицу коме је издата, уколико се не придржава правила о одржавању реда на бирачком мјесту, односно правила о раду органа за спровођење избора.

+ **Види:**

чл. 42. Закона - 14/2000-5.

чл. 15. Закона - 46/2011-1.

XI - ТРОШКОВИ СПРОВОЂЕЊА ИЗБОРА И ИЗБОРНЕ

ПРОПАГАНДЕ

Члан 112

Средства за рад органа за спровођење избора, изборни материјал и друге трошкове за спровођење избора обезбеђују скупштина општине за избор одборника, а Скупштина за избор посланика. Захтјев за додјелу средстава са спецификацијом укупних трошкова подноси надлежна изборна комисија.

Државна изборна комисија утврђује критеријуме, мјерила и распоређује средства општинским изборним комисијама за вршење одговарајућих послова у спровођењу избора за посланике.

Државна изборна комисија одређује начин и врши контролу употребе средстава из става 2 овог члана.

Средства која се исплаћују као накнада за рад лицима у органима за спровођење избора ослобођена су плаћања пореза и доприноса.

+ **Види:**

чл. 6. и 15. Закона - 46/2011-1.

Члан 113

Изабраном посланику, односно одборнику кога је предложила група бирача и политичкој странци за изабраног посланика, односно одборника са листе те политичке странке припада једнократна новчана накнада чији износ одређује Скупштина, односно скупштина општине.

+ **Види:**

чл. 5. и 6. Закона - 46/2011-1.

Члан 114

Државни органи и органи локалне самоуправе стављају на располагање своје просторије, остале уређаје, средства и опрему за вршење изборне пропаганде и обезбеђују равноправне услове у њиховом коришћењу свим подносиоцима изборних листа.

Органи из става 1 овог члана дужни су да са подносиоцима изборних листа, у року од 10 дана од дана расписивања избора, утврде услове и начин коришћења средстава из става 1 овог члана.

+ **Види:**

чл. 43. Закона - 14/2000-5.

XII - КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 115

Новчаном казном или казном затвора до једне године казниће се за кривично дјело: ко последије обављених избора позове бирача на одговорност због гласања или захтијева од њега да каже како је гласао или зашто није гласао.

Ако дјело из става 1 овог члана изврши члан изборне комисије, бирачког одбора или друго лице у вршењу дужности у вези са изборима, казниће се затвором од три мјесеца до три године.

Казном затвора од три године казниће се за кривично дјело ко за представљање, популарисање или нападање одређене изборне листе нареди коришћење или користи војску, војне органе, органе унутрашњих послова, правосудне и државне органе и опрему ових органа, као и запослени у овим органима и друга лица која раде за ове органе или са њима сарађују, ако извршавају оваква наређења.

Ако кривично дјело из става 3 овог члана изврши предсједник Црне Горе, предсједник Скупштине, предсједник и чланови Владе, предсједник и судије Уставног суда, предсједник и судије Врховног суда, државни тужилац и његови замјеници, као и одговарајући функционери у Савезној Републици Југославији казниће се казном затвора до пет година.

+ **Види:**

чл. 44. Закона - 14/2000-5.

чл. 7. Закона - 46/2011-1.

Члан 116

Новчаном казном од петоструког до двадесеструког износа минималне зараде у Црној Гори или казном затвора до 60 дана казниће се за прекршај:

- 1) ко врши агитацију супротно одредби члана 6 овог закона;
- 2) ко се прихвати кандидатуре супротно одредби члана 39 овог закона;
- 3) ко приликом предлагања кандидата да свој потпис супротно одредби члана 44 овог закона;
- 4) ко за представљање изборних листа користи имовину супротно члану 50 став 2 овог закона;
- 5) ко омета рад бирачког одбора, спровођење избора, односно гласање или рад изборне комисије;
- 6) ко се, пошто је гласао, на опомену предсједника бирачког одбора, не удаљи са бирачког мјеста, супротно одредби члана 72 овог закона;
- 7) ко супротно одредби члана 69 овог закона, дође до бирачког мјеста под оружјем или са опасним оруђем.

Уз казну за прекршај из става 1 тачка 7) овог члана учиниоцу ће се изрећи и заштитна мјера одузимања оружја, односно опасног оруђа.

+ **Види:**

чл. 7. Закона - 46/2011-1.

Члан 117

Новчаном казном од педесеструког до тристаструког износа минималне зараде у Црној Гори, казниће се за прекршај јавно гласило и друго средство јавног информисања:

- 1) ако не поступи по одредби чл. 51, 52, 53, 56, 57, 58 и 62 овог закона;
- 2) ако поступи супротно одредби члана 63 овог закона.

За прекршај из става 1 овог члана казниће се и одговорно лице у јавном гласилу и другом средству јавног информисања новчаном казном од петоструког до двадесеструког износа минималне зараде у Црној Гори.

+ **Види:**

чл. 7. Закона - 46/2011-1.

ХИИ - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 118

Први наредни избори за посланике у Скупштину Републике Црне Горе обавиће се у Републици као јединственој изборној јединици у којој ће се пет посланика, од укупног броја посланика, бирати на бирачким мјестима одређеним посебном одлуком Скупштине Републике.

Потврђене и проглашене изборне листе равноправно учествују на свим бирачким мјестима у Републици као јединственој изборној јединици,

На бирачким мјестима која су утврђена посебном одлуком Скупштине Републике у расподјели мандата учествују само изборне листе које су добиле најмање 3% гласова од укупног броја бирача који су гласали на тим бирачким мјестима.

Изборној листи која испуни услов за учествовање у расподјели мандата на бирачким мјестима утврђеним посебном одлуком Скупштине Републике, у коначној расподјели мандата додају се гласови бирача које је та листа добила на другим бирачким мјестима у Републици, под условом да на тим бирачким мјестима не учествује у расподјели мандата.

Гласови које је добила изборна листа, а која с обзиром на број добијених гласова, не учествује у расподјели мандата на бирачким мјестима утврђеним посебном одлуком Скупштине Републике, додају се гласовима које је та листа добила на другим бирачким мјестима у Републици, под условом да на тим бирачким мјестима учествује у расподјели мандата.

Расподјела мандата из става 1 овог члана врши се у складу са чланом 95 овог закона.

Члан 119

За изборе из члана 118 овог закона општинске изборне комисије сачињавају посебан извјештај о изборима посланика на бирачким мјестима утврђеним одлуком Скупштине Републике.

Члан 120

На првим наредним парламентарним изборима из члана 118 овог закона користиће се оптички читачи спреја.

Начин коришћења спреја из става 1 овог члана утврдиће се прописом Републичке изборне комисије.

Члан 120а

На изборима за одборнике у скупштини општина Подгорица и Херцег Нови, који ће се одржати 11. јуна 2000. године, користиће се оптички чистачи спреја.

Начин коришћења спреја из става 1 овог члана утврдиће се прописом Републичке изборне комисије.

+ **Види:**

[чл. 45. Закона - 14/2000-5.](#)

Члан 121

Скупштине општина именуваће општинске изборне комисије најкасније у року од 20 дана од дана ступања на снагу овог закона.

У року из става 1 овог члана именуваће се Републичка изборна комисија.

Члан 122

Републичка изборна комисија донијеће прописе и обрасце за извршавање овог закона у року од 20 дана од дана њеног именувања.

Члан 123

Скупштина општине ускладиће своје прописе о изборима са одредбама овог закона у року од 45 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 124

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о избору одборника и посланика ("Службени лист РЦГ", бр. 49/92, 16/95 и 21/96).

Члан 125

Овај закон ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном листу Републике Црне Горе".

ОСНОВНИ ТЕКСТ

Закон о избору одборника и посланика

Закон је објављен у "Службеном листу РЦГ", бр. 4/98.

I - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

Овим законом уређују се избор и престанак мандата одборника у скупштину општине, Престонице и главног града и посланика у Скупштину Републике Црне Горе (у даљем тексту: Скупштина Републике) и заштита бирачког права.

Члан 2

Грађани бирају одборнике и посланике на основу слободног, општег, једнаког и непосредног бирачког права, тајним гласањем.

Нико не може по било ком основу позвати грађанина на одговорност због гласања нити од њега тражити да каже за кога је гласао или зашто није гласао.

Члан 3

У скупштину општине, Престонице и главног града (у даљем тексту: скупштина општине) бира се 30 одборника и још по један одборник на сваких 5.000 бирача.

Број одборника утврђује скупштина општине посебном одлуком најкасније до дана расписивања избора.

У Скупштину Републике бира се један посланик на 6.000 бирача.

Број посланика утврђује Скупштина Републике посебном одлуком најкасније до дана расписивања избора.

Члан 4

Одборник, односно посланик бира се у изборној јединици на основу листе политичке странке (страначка изборна листа), коалиције политичких странака (коалициона изборна листа), односно групе грађана (изборна листа групе грађана) (у даљем тексту: изборна листа).

Одборнички, односно посланички мандати расподјељују се сразмјерно броју добијених гласова.

Члан 5

Мандат одборника, односно посланика траје четири године.

Одборник, односно посланик одређује се и гласа по сопственом увјерењу.

Одборник, односно посланик не може бити опозван.

Члан 6

Грађани имају право да преко средстава јавног информисања буду обавијештени о изборним програмима и активностима подносилаца изборних листа, као и кандидатима са изборних листа.

Ради остваривања права грађана из става 1 овог члана средства јавног информисања дужна су да досљедно примјењују начела равноправности свих подносилаца изборних листа и кандидата са тих листа.

Изборна пропаганда преко средстава јавног информисања и јавних скупова престаје 48 часова прије дана одржавања избора.

Члан 7

Органи за спровођење избора су бирачки одбори и изборне комисије.

Члан 8

Заштиту бирачког права обезбјеђују изборне комисије, Уставни суд Републике Црне Горе и надлежни судови.

Члан 9

Средства за спровођење избора обезбјеђују се у буџету општине за избор одборника и буџету Републике за избор посланика.

На радње, акте, поднеске и остале списе у вези са спровођењем избора и престанком мандата одборника, односно посланика не плаћа се такса.

II - БИРАЧКО ПРАВО

Члан 10

Бирачко право, у смислу овог закона, обухвата права грађана: да бирају и да буду бирани; да кандидују и да буду кандидовани; да одлучују о предложеним кандидатима и изборним листама; да кандидатима јавно постављају питања; да буду правовремено, истинито, потпуно и објективно информисани о програмима и активностима подносилаца изборних листа и о кандидатима са тих листа, као и да располажу другим правима која су предвиђена овим законом.

Члан 11

Право да бира и да буде биран за одборника, односно посланика има грађанин Црне Горе који је навршио 18 година живота, који је пословно способан и који има пребивалиште на територији Републике најмање 12 мјесеци прије дана одржавања избора (у даљем тексту: бирач).

Право да бира одборника и посланика под условима из става 1 овог члана има бирач чије је пребивалиште на територији изборне јединице.

III - ИЗБОРНЕ ЈЕДИНИЦЕ

Члан 12

Избор одборника обавља се у општини као јединственој изборној јединици.

Избор посланика обавља се у Републици као јединственој изборној јединици.

IV - РАСПИСИВАЊЕ ИЗБОРА

Члан 13

Изборе за одборнике и посланике расписује предсједник Републике Црне Горе (у даљем тексту: предсједник Републике).

Одлуком о расписивању избора утврђују се рокови за спровођење изборних радњи прописаних овим законом и одређује дан одржавања избора.

Одлука о расписивању избора објављује се у "Службеном листу Републике Црне Горе".

Члан 14

Избори за одборнике и посланике одржавају се најкасније 15 дана прије истека изборног периода одборника, односно посланика којима тече мандат.

Од дана расписивања избора до одржавања избора одборника, односно посланика не може протећи мање од 60 ни више од 100 дана.

Даном потврђивања мандата одборника, односно посланика новог сазива престаје мандат одборника, односно посланика претходног сазива.

Потврђивање мандата врши се у року од 15 дана од дана одржавања избора.

Члан 15

У случају распуштања Скупштине Републике или доношења одлуке о скраћењу мандата Скупштине Републике, предсједник Републике расписује изборе на дан њеног распуштања, односно на дан ступања на снагу одлуке о скраћењу мандата.

Одредба става 1 овог члана примјењује се у случају престанка мандата скупштине општине, распуштања скупштине општине или престанка мандата одборника на основу одлуке скупштине општине.

Члан 16

Одредбе члана 14 ст. 2, 3 и 4 овог закона примјењују се и када је Скупштина Републике, односно скупштина општине распуштена, односно када је престао мандат посланика на основу одлуке Скупштине Републике или одборника на основу одлуке скупштине општине.

V - ОРГАНИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ИЗБОРА

Члан 17

Органи за спровођење избора су самостални и независни у свом раду и раде на основу закона и прописа донијетих на основу закона.

За свој рад органи за спровођење избора одговарају органу који их је именовао.

Сви органи и организације дужни су да пружају помоћ органима за спровођење избора и да им достављају податке потребне за рад.

Чланови органа из става 1 овог члана и запослени у органима и организацијама из става 3 овог члана дужни су да непристрасно обављају послове и задатке који произилазе из изборног поступка, без обзира на њихову политичку припадност.

Члан 18

Органи за спровођење избора раде у сталном саставу (именовани чланови), односно у проширеном саставу (опуномоћени чланови).

Право да одреди опуномоћеног члана за рад у органима за спровођење избора има

сваки подносилац потврђене и проглашене изборне листе.

Два или више подносилаца изборне листе могу одредити заједничког опуномоћеног члана за рад у органу за спровођење избора.

Члан 19

Изборне комисије именују се на четири године, а бирачки одбори именују се за сваки избор одборника, односно посланика.

Члан 20

Предсједник, секретар, именовани и опуномоћени чланови органа за спровођење избора и њихови замјеници могу бити само лица која имају бирачко право и не могу бити кандидати за одборнике, односно посланике.

Лицима из става 1 овог члана престаје дужност у органу за спровођење избора чим прихвате да се кандидују за одборнике, односно посланике.

Члан 21

Органи за спровођење избора одлучују већином гласова својих чланова.

Члан 22

Рад органа за спровођење избора је јаван.

Чланови органа за спровођење избора и друга лица која прате рад органа за спровођење избора дужни су да поступају у складу са правилима понашања која прописује Републичка изборна комисија.

Кад лица која прате рад органа за спровођење избора прекрше правила о одржавању реда на бирачком мјесту или на други начин ометају рад органа за спровођење избора, орган за спровођење избора може их удаљити а податке о томе уноси у записник.

кандидат са изборне листе која је потврђена и проглашена не може присуствовати раду органа за спровођење избора.

1. Изборне комисије

Члан 23

Изборне комисије су: општинске и Република изборна комисија.

Члан 24

Општинску изборну комисију у сталном саставу именује скупштина општине на предлог органа скупштине општине надлежног за избор и именовање.

Састав општинске изборне комисије објављује се у "Службеном листу Републике Црне Горе - општински прописи".

Члан 25

Општинску изборну комисију чине: предсједник, секретар и три члана у сталном саставу и по један опуномоћени представник подносиоца изборне листе.

Предсједнику и члановима општинске изборне комисије у сталном саставу именују се замјеници.

Опуномоћени представник подносиоца изборне листе може имати замјеника.

Предсједника и чланове комисије, као и опуномоћене представнике подносилаца изборних листа, у случају њихове одсутности или спријечености у вршењу послова и задатака у комисији, замјењују њихови замјеници.

Предсједник комисије, његов замјеник и секретар, као и чланови комисије именују се из реда дипломираних правника, а замјеници чланова комисије именују се по правилу из реда дипломираних правника.

Члан 26

Општинска изборна комисија, у року од 48 часова од часа доношења рјешења о проглашењу изборне листе, закључком утврђује који подносилац изборне листе испуњава услове за одређивање својих представника у проширени састав овог органа.

Закључак о испуњењу, односно неиспуњењу услова за одређивање представника подносилаца изборне листе у проширени састав општинска изборна комисија доставља подносиоцу изборне листе, у року од 24 часа од часа доношења тог закључка.

Подносилац изборне листе одредиће свог опуномоћеног представника у проширени састав општинске изборне комисије и о томе обавијестити општинску изборну комисију која, најкасније 24 часа од достављања обавјештења, закључком поименично утврђује лица која постају њихови чланови.

Опуномоћени представници учествују у раду и пуноважно одлучују 15 дана прије дана одређеног за одржавање избора.

Члан 27

Општинска изборна комисија:

- 1) стара се о законитом спровођењу избора;
- 2) организује техничке припреме за спровођење избора;
- 3) одређује бирачка мјеста за избор одборника и посланика;
- 4) образује бирачке одборе и именује Предсједника и чланове бирачких одбора за избор одборника и посланика;
- 5) утврђује број гласачких листића за поједина бирачка мјеста, овјерава их и заједно са овјереним изводом из бирачког списка записнички их предаје бирачким одборима;
- 6) оцјењује да ли су изборне листе за избор одборника састављене и поднешене у складу са овим законом;
- 7) потврђује и проглашава изборне листе за избор одборника;
- 8) јавно објављује број бирача у општини и по бирачким мјестима;
- 9) утврђује резултате избора одборника, као и број гласова за сваку изборну листу и утврђује број мандата који припада сваког изборној листи за избор одборника;
- 10) издаје увјерење изабраном одборнику;

- 11) утврђује укупне резултате гласања за избор посланика на својој територији и по сваком бирачком мјесту и о томе доставља извјештај Републичкој изборној комисији;
- 12) јавно објављује резултате за избор одборника;
- 13) подноси извјештај скупштини општине о резултатима за избор одборника;
- 14) доставља податке о изборима за одборнике органима надлежним за прикупљање и обраду статистичких података, и
- 15) обавља и друге послове утврђене овим законом.

Члан 28

Општинска изборна комисија доноси пословник о свом раду.

Услове за рад општинске изборне комисије обезбјеђује скупштина општине.

Члан 29

Републичку изборну комисију у сталном саставу именује Скупштина Републике, на предлог органа Скупштине надлежног за избор и именовање.

Састав Републичке изборне комисије објављује се у "Службеном листу Републике Црне Горе".

Члан 30

Републичку изборну комисију чине: предсједник, секретар и седам чланова у сталном саставу и по један опуномоћени представник подносиоца изборне листе.

Предсједнику и члановима Републичке изборне комисије у сталном саставу именују се замјеници.

Опуномоћени представник подносиоца изборне листе може имати замјеника.

Предсједника и чланове комисије, као и опуномоћене представнике подносилаца изборних листа, у случају њихове одсутности или спријечености у вршењу послова и задатака у комисији, замјењују њихови замјеници.

Предсједник и чланови комисије, њихови замјеници и секретар комисије именују се из реда дипломираних правника.

Члан 31

Републичка изборна комисија, у року од 48 часова од часа доношења рјешења о проглашењу изборне листе, закључком утврђује који подносилац изборне листе испуњава услове за одређивање својих представника у проширени састав овог органа.

Закључак о испуњењу, односно неиспуњењу услова за одређивање представника подносилаца изборне листе у проширени састав Републичка изборна комисија доставља подносиоцу изборне листе у року од 24 часа од часа доношења тог закључка.

Подносилац изборне листе одредиће свог опуномоћеног представника у проширени састав Републичке изборне комисије и о томе обавијести Републичку изборну комисију која, најкасније 24 часа од достављања обавјештења, закључком поименично утврђује лица која постају њени чланови.

Опуномоћени представници учествују у раду и пуноважно одлучују 15 дана прије

дана одређеног за одржавање избора.

Члан 32

Републичка изборна комисија:

- 1) стара се о законитом спровођењу избора и јединственој примјени одредаба овог закона;
- 2) прати примјену и даје мишљења у вези са примјеном овог закона;
- 3) усклађује рад општинских изборних комисија и даје упутства у вези примјене овог закона и врши надзор над њиховим радом;
- 4) утврђује јединствене стандарде за изборни материјал;
- 5) прописује обрасце за спровођење изборних радњи прописаних овим законом;
- 6) прописује начин проглашења изборних листа;
- 7) одређује начин руковања и чувања изборног материјала;
- 8) оцјењује да ли су изборне листе за посланике састављене и поднешене у складу са овим законом;
- 9) доноси рјешење о проглашењу изборних листа за посланике;
- 10) јавно објављује број бирача у цјелини, по општинама и по бирачким мјестима;
- 11) утврђује резултате избора за посланике, као и број гласова за сваку изборну листу и утврђује број мандата који припада свакој изборној листи за избор посланика;
- 12) јавно објављује укупне резултате за избор посланика и по сваком бирачком мјесту у Републици;
- 13) подноси извештај Скупштини Републике о резултатима за избор посланика;
- 14) издаје увјерење избраном посланику;
- 15) доставља податке о изборима за посланике органима надлежним за прикупљање и обраду статистичких података, и
- 16) обавља и друге послове утврђене овим законом.

Члан 33

Републичка изборна комисија ће преузети надлежност општинске изборне комисије у случају да ова не врши своје обавезе у односу на избор посланика у складу са овим законом.

Члан 34

Републичка изборна комисија доноси пословник о свом раду.

Условне за рад Републичке изборне комисије обезбеђује Скупштина Републике.

2. Бирачки одбор

Члан 35

Бирачки одбор чине: предсједник и два члана у сталном саставу и по један опуномоћени представник подносиоца изборне листе.

Изузетно од става 1 овог члана, на бирачким мјестима са преко 1000 уписаних бирача бирачки одбор чине: предсједник и четири члана у сталном саставу и по један опуномоћени представник подносиоца изборне листе.

Предсједник и чланови бирачког одбора у сталном саставу имају замјенике.

Опуномоћени представник подносиоца изборне листе може имати замјеника.

Предсједник и чланови бирачког одбора, као и опуномоћене представнике подносилаца изборних лица, у случају њихове одсутности или спријечености у вршењу послова и задатака бирачког одбора, замјењују њихови замјеници.

Бирачки одбор именује се за свако бирачко мјесто, најкасније 10 дана прије дана одређеног за одржавање избора.

Члан 36

Општинска изборна комисија, у року од 48 часова од часа доношења рјешења о проглашењу изборне листе, закључком утврђује који подносилац изборне листе, закључком утврђује који подносилац изборне листе испуњава услове за одређивање својих представника у проширени састав бирачког одбора.

Закључак о испуњењу, односно неиспуњењу услова за одређивање представника подносиоца изборне листе у проширени састав бирачког одбора општинска изборна комисија доставља подносиоцу изборне листе, у року од 24 часа од часа одређивања бирачког мјеста.

Подносилац изборне листе одредиће свог опуномоћеног представника у проширени састав бирачког одбора и о томе обавијестити општинску изборну комисију која, најкасније 24 часа од достављања обавјештења, закључком поименично утврђује лица која улазе у проширени састав бирачког одбора.

Опуномоћени представник учествује у раду и пуноважно одлучује пет дана прије дана одређеног за одржавање избора.

Члан 37

Бирачки одбор непосредно спроводи гласање на бирачком мјесту, обезбеђује правилност и тајност гласања, утврђује резултате гласања на бирачком мјесту и обавља друге послове одређене овим законом.

Бирачки одбор се стара о одржавању реда на бирачком мјесту за вријеме гласања.

Бирачки одбор одређује, из реда својих чланова, два повјереника за гласање ван бирачког мјеста.

Ближа правила о раду бирачког одбора уређује Републичка изборна комисија.

VI - ПРЕДЛАГАЊЕ И УТВРЂИВАЊЕ ИЗБОРНИХ ЛИСТА

1. Кандидатура

Члан 38

Политичке странке регистроване у Републици Црној Гори, посебно или заједно, као и групе грађана предлажу кандидате за своју изборну листу, на основу одређеног броја потписа бирача.

Политичке странке предлажу изборне листе под условима утврђеним овим законом и по поступку утврђеном правилима тих странака.

Члан 39

Једно лице може бити кандидат за одборника само на једној изборној листи и само у једној изборној јединици.

Једно лице може бити кандидат за посланика само на једној изборној листи.

На једној изборној листи може бити најмање 1/3, а највише онолико кандидата колико се бира.

Подносилац изборне листе слободно одређује редосљед кандидата на листи.

Члан 40

Подносилац изборне листе може повући листу најкасније до дана утврђивања збирне изборне листе.

Повлачењем изборне листе престаје функција опуномоћеног представника подносиоца листе у свим органима за спровођење избора, као и сва права која му у том својству, по одредбама овог закона припадају.

Кандидат може одустати од кандидатуре до дана доношења рјешења о проглашењу изборне листе.

Члан 41

Ако по доношењу рјешења о проглашењу изборне листе кандидат правоснажном судском одлуком буде лишен пословне способности, изгуби југословенско, односно црногорско држављанство, одустане од кандидатуре, односно ако наступи његова смрт подносилац изборне листе губи право да предложи новог кандидата.

Положај на изборној листи кандидата из става 1 овог члана заузима кандидат који је по редосљеду слједећи на изборној листи.

2. Назив, утврђивање и проглашење изборне листе

Члан 42

Назив изборне листе одређује се према називу политичке странке која подноси листу.

Ако двије или више политичких странака поднесу заједничку изборну листу, назив и друга права и обавезе подносиоца заједничке изборне листе одређују се споразумом који се истовремено са заједничком изборном листом доставља надлежној изборној комисији.

Уз назив изборне листе групе грађана подносилац одређује ближу ознаку те листе.

У назив листе из ст. 1 до 3 овог члана подносилац листе може укључити и име и презиме носилаца те листе, уз њихову писмену сагласност.

Члан 43

Изборна листа за избор одборника, односно посланика утврђена је ако је својим потписима подржи најмање 1% бирача од броја бирача у изборној јединици, рачунајући према подацима о броју бирача са избора, који су претходили одлуци за расписивање избора, без обзира да ли се ради о изборима за предсједника Републике или о изборима за скупштину.

Изузетно од одредбе става 1 овог члана, за политичке странке или групе грађана које представљају Албанце у Црној Гори, изборна листа за одбор одборника утврђена је ако је својим потписом подржи најмање 200 бирача, односно за избор посланика утврђена је ако је својим потписом подржи најмање 1.000 бирача

Бирачи који потписују листе за избор одборника морају имати пребивалиште на подручју односне општине.

Бирачи који потписују листе за избор посланика морају имати пребивалиште на територији Републике.

Републичка изборна комисија прописује садржај и облик обрасца за потпис бирача из ст. 1 и 2 овог члана.

Члан 44

Бирач може, својим потписом, подржати само једну изборну листу за избор одборника и само једну изборну листу за избор посланика.

Члан 45

Прикупљање потписа за предлагање кандидата за изборну листу, у оквиру изборне пропаганде, покрећу и обављају политичке странке, као и грађани, појединачно или колективно.

Члан 46

Изборна листа за избор одборника доставља се општинској изборној комисији, а за избор посланика Републичкој изборној комисији најраније 20 дана од дана расписивања избора, а најкасније 20 дана прије дана одређеног за одржавање избора.

Уз изборну листу, изборној комисији се доставља и слjedeћа документација:

- 1) писмена изјава кандидата да прихвата кандидатуру;
- 2) потврда о бирачком праву за сваког кандидата са изборне листе;
- 3) потврда о пребивалишту сваког кандидата;
- 4) списак са потписима бирача који подржавају изборну листу;
- 5) писана сагласност о прихватању носиоца листе, ако је то укључено у назив листе.

Изборна листа са документацијом доставља се непосредно надлежној комисији.

Члан 47

Надлежна изборна комисија, одмах по пријему изборне листе, утврђује да ли је листа поднешена у одређеном року и да ли је састављена у складу са овим законом.

Ако надлежна изборна комисија утврди да изборна листа није поднешена благовремено, донијеће рјешење о одбацивању изборне листе.

Ако надлежна изборна комисија утврди да изборна листа садржи одређене недостатке донијеће, у року од 48 часова од пријема изборне листе, закључак којим се подносиоцу листе налаже да, најкасније у року од 48 часова од достављања закључка, отклони те недостатке.

Тим закључком се подносиоцу указује на радње које треба да обави ради отклањања недостатака.

Ако надлежна изборна комисија утврди да недостаци изборне листе нијесу отклоњени или нијесу отклоњени у предвиђеном року донијеће, у наредних 24 часа, рјешење којим се одбија проглашење те изборне листе.

Члан 48

Ако надлежна изборна комисија утврди да поднешене изборне листе немају недостатака или да су утврђени недостаци отклоњени рјешењем утврђује и проглашава изборну листу.

Рјешење из става 1 овог члана се, без одлагања, доставља подносиоцу изборне листе.

3. Збирна изборна листа

Члан 49

Након потврђивања и проглашења поднешених изборних листа, надлежна изборна комисија утврђује збирну изборну листу, која садржи све изборне листе са именима свих кандидата.

Редослед на збирној изборној листи утврђује предсједник изборне комисије жријебом, у присуству овлашћених представника подносилаца потврђених изборних листа.

Збирну изборну листу надлежна изборна комисија јавно објављује, најкасније 10 дана прије дана одређеног за одржавање избора.

VII - ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОДНОСИЛАЦА ИЗБОРНИХ ЛИСТА И КАНДИДАТА СА ИЗБОРНИХ ЛИСТА

Члан 50

Подносиоци изборних листа имају право да у јавним гласилима, у оквиру истих дневних термина односно рубрика, равноправно обавјештавају грађане о својим програмима и активностима.

За представљање изборних листа не може се користити имовина (новац, техничка средства, опрема и сл.) државних органа, јавних предузећа, јавних установа и фондова и Привредне коморе Црне Горе.

Члан 51

Радио-телевизија Црне Горе обавезна је да, од дана расписивања избора до завршетка изборне пропаганде, у оквиру политичко-информативног програма, чија је чујност и

видљивост обезбијеђена на цијелој територији Републике, у једнаком трајању и у истом термину, обезбиједи представљање подносилаца изборних листа, као и изношење и образлагање изборног програма.

Јавном предузећу из става 1 овог члана није дозвољено да, под било којим условима, омогући изношење и образлагање изборног програма подносилаца изборних листа у комерцијалном, забавном или другом програму који није политичко-информативни.

Члан 52

Новинско јавно предузеће "Побједа" обавезно је да, од дана расписивања избора до завршетка изборне пропаганде, преко свог дневног гласила обијезбеди исти простор, односно рубрике и равноправне услове за представљање подносилаца листа, као и изношење и образлагање изборног програма.

Члан 53

Радио-телевизија Црне Горе обавезна је да, најмање пет пута у току изборне пропаганде бесплатно, на начин и под условима којима се обезбјеђује равноправан положај, огласи најаву промотивног скупа подносилаца изборних листа за избор посланика.

Новинско јавно предузеће "Побједа" обавезно је да у току изборне пропаганде, бесплатно и под условима предвиђеним у ставу 1 овог члана, оглашава најаве свих промотивних скупова подносилаца изборних листа за избор посланика.

Члан 54

Средства јавног информисања која, уз накнаду, објављују огласе подносилаца изборних листа којима се пропагирају избори, изборни програми и кандидати дужни су да, на том огласу, истакну ознаку "плаћени изборни оглас".

Члан 55

Одлуку о правилима о представљању политичких странака у предизборној кампањи доноси Скупштина Републике, најкасније 30 дана прије истека посљедњег рока када се морају расписати избори, односно истовремено када се Скупштина распусти, односно када донесе одлуку о скраћењу мандата.

Члан 56

Уредници и водитељи политичко-информативних и специјализованих емисија обавезни су да, у току изборне пропаганде, независно и објективно представљају све кандидате, а водитељи емисија морају имати непристрасан однос према свим заступљеним политичким, социјалним и етничко-културним програмима.

Уредници из става 1 овог члана, споразумно са подносиоцима изборних листа, утврђују програм њиховог представљања, у складу са законом и програмско уређивачким критеријумима.

У складу са одредбом става 1 овог члана, а на основу члана 6 став 2 овог закона, обавезно се организују емисије којима се обезбеђује јавно сучељавање изборних програма подносилаца изборних листа и кандидата са тих листа.

Члан 57

Равноправне услове за представљање свих подносилаца изборних листа и кандидата са изборних листа дужна су да обезбједе, у складу са овим законом, и сва друга средства јавног информисања чији су оснивачи Република, главни град, Престоница и општина.

Средства јавног информисања из става 1 овог члана, уз учешће представника оснивача и подносилаца изборних листа, утврђују ближа правила за представљање подносилаца изборних листа, изборних програма и кандидата са изборних листа.

Члан 58

Подносиоци изборних листа и кандидати са тих листа имају право да, за вријеме изборне пропаганде, под равноправним условима, организују конфедерације и друге јавне скупове на којима се представљају и пропагирају изборни програми, изборне листе и кандидати са тих листа, у складу са прописима о јавном реду и миру.

Члан 59

Средства јавног информисања чији су оснивачи Република, главни град, Престоница и општина дужна су да, у складу са материјалним и техничким могућностима, за вријеме изборне пропаганде и под равноправним условима, обавјештавају о активностима подносилаца изборних листа са свих конференција и других јавних скупова на којима се представљају програми и кандидати подносилаца листа за избор посланика.

Подносиоци изборних листа и средства јавног информисања из става 1 овог члана споразумно утврђују начин и услове извјештавања са јавног скупа као и рокове у којима подносиоци изборних листа обавјештавају средства јавног информисања о одржавању јавног скупа.

Члан 60

Подносиоци изборних листа и кандидати са изборних листа имају право да, за вријеме изборне пропаганде, припремају изборне плакате, огласе, фотографије, летке, спотове и сл. и да их јавно, без посебног одобрења, излажу и постављају на јавним мјестима која одреди надлежни орган општине.

Члан 61

Изборна пропаганда која се организује преко уређаја звучног оглашавања спроводи се у вријеме и на начин којим се обезбеђује да се не угрожава право грађана на лични мир, у складу са прописима о јавном реду и миру.

Члан 62

Средства јавног информисања, за вријеме изборне пропаганде, дужна су објавити налазе надлежних државних органа којима се констатује да је одређено јавно гласило повриједило принципе једнакости, равноправности и објективности обавјештавања грађана о програмима и кандидатима политичких странака и других подносилаца изборних листа.

Члан 63

У току седам дана прије дана одржавања избора забрањено је у средствима јавног информисања објављивати резултате јавних анкета, истраживања и анализа у вези са расположењем бирачког тијела у погледу процјене резултата избора.

На дан избора, прије отварања бирачких мјеста, забрањено је објављивање претходних резултата или процјена резултата избора.

Члан 64

Одредбе овог поглавља примјењују се и на средства јавног информисања чији су оснивачи правна и физичка лица и која своју дјелатност врше у складу са одредбама Закона о јавном информисању.

VIII - СПРОВОЂЕЊЕ ИЗБОРА

1. Бирачка мјеста

Члан 65

Гласање за избор одборника, односно посланика обавља се на бирачком мјесту.

Бирачка мјеста одређује општинска изборна комисија, на предлог органа надлежног за вођење бирачког списка, најкасније петнаест дана прије дана одржавања избора.

Бирачко мјесто мора да има довољно простора да сви чланови бирачког одбора могу несметано и у сваком тренутку имати увид и приступ бирачким кутијама и бирачком материјалу.

Општинска изборна комисија, најкасније 10 дана прије дана одржавања избора, оглашава која су бирачка мјеста одређена и који ће бирачи гласати на поједином бирачком мјесту.

Члан 66

Бирачко мјесто одређује се за гласање највише до 2.000 бирача.

Ближа правила у вези са бирачким мјестом утврђује Републичка изборна комисија.

Члан 67

Бирач гласа на бирачком мјесту на коме је уписан у извод из бирачког списка.

Изузетно од одредбе става 1 овог члана бирач може, путем писма, гласати и ван бирачког мјеста на коме је уписан у извод из бирачког списка, под условима утврђеним овим законом.

Начин гласања ван бирачког мјеста, као и број бирача који су на тај начин остварили своје бирачко право уноси се у записник о раду бирачког одбора.

Ближа правила о гласању путем писма утврђује Републичка изборна комисија.

Члан 68

Орган локалне самоуправе надлежан за бирачке спискове доставља обавјештење о

изборима бирачима, најкасније пет дана прије дана одржавања избора.

Сваком бирачу доставља се обавјештење о дану и времену одржавања избора, са бројем и адресом бирачког мјеста на коме се гласа и бројем под којим је уписан у извод из бирачког списка.

Члан 69

Сваки бирач гласа лично.

Бирач у току одржавања избора може гласати само једанпут.

Гласање је тајно.

Гласа се на овјереним гласачким листићима.

Бирач својеручним потписом потврђује преузимање гласачког листића у посебну књигу бирача чију садржину утврђује Републичка изборна комисија.

Нико не смије доћи на бирачко мјесто под оружјем или опасним оруђем.

На бирачком мјесту и на 50 метара од бирачког мјеста забрањено је истицање симбола политичких странака и другог пропагандног материјала којима се може утицати на одређивање бирача.

Ако се у току гласања наруше правила из ст. 1 до 6 овог члана бирачки одбор се распушта, а ако се наруше правила из става 7 овог члана бирачки одбор се може распустити. У случају распуштања бирачког одбора гласање се на том бирачком мјесту понавља.

Ближа упутства о мјерама којима се обезбјеђује тајност гласања утврђује Републичка изборна комисија.

Члан 70

Бирачка мјеста у изборној јединици отварају се у 7,00 часова, а затварају 20,00 часова. У току овог времена бирачко мјесто мора бити непрекидно отворено.

Бирачима који су се затекли на бирачком мјесту у тренутку затварања бирачког мјеста омогућиће се да гласају, с тим што бирачки одбор омогућиће се да гласају, с тим што бирачки одбор претходно утврђује број и идентитет тих бирача.

Члан 71

Ако се на бирачком мјесту наруши ред, бирачки одбор може прекинути гласање док се ред не успостави. Разлози и трајање прекида гласања уносе се у записник о раду бирачког одбора.

Припадници полиције на дужности могу ући на бирачко мјесто само уз дозволу председника бирачког одбора и само ако су на бирачком мјесту нарушени ред и мир.

Ако је гласање прекинуто дуже од једног часа, продужава се онолико времена колико је прекид трајао.

Члан 72

Док је бирачко мјесто отворено и траје гласање на бирачком мјесту морају бити присутни сви чланови бирачког одбора или њихови замјеници.

За свако бирачко мјесто обезбједиће се посебна просторија у којој је могуће обезбједити тајност гласања.

На бирачком мјесту може бити присутан истовремено само онолики број бирача колико бирачких кабина постоји на бирачком мјесту.

Забрањено је задржавање на бирачком мјесту свих лица која немају права и дужности у вези са спровођењем избора, утврђене овим законом.

Због повреде правила садржаних у ст. 1 до 4 овог члана може се поднијети приговор општинској изборној комисији, која одлучује да ли ће се гласање на том бирачком мјесту поновити.

2. Изборни материјал

Члан 73

Гласачки листић садржи:

- 1) ознаку изборне јединице;
- 2) редни број који се ставља испред изборне листе;
- 3) назив изборних листа према редосљеду утврђеном на збирној изборној листи;
- 4) напомену да се гласа само за једну изборну листу, заокруживањем редног броја испред назива те листе, односно заокруживањем назива листе или имена и презимена носиоца листе.

Члан 74

Надлежна изборна комисија ближе прописује облик и изглед гласачких листића, начин, мјесто и контролу штампања, овјеру и дистрибуцију гласачких листића, као и уништавање матрица.

Надлежна изборна комисија утврђује број гласачких листића који мора бити истовјетан броју бирача уписаних у бирачки списак, као и број резервних гласачких листића.

Републичка изборна комисија утврђује боју гласачких листића за избор одборника, односно посланика.

Члан 75

Општинска изборна комисија је дужна да за сваки бирачки одбор благовремено припреми материјал за гласање, а нарочито: потребан број гласачких листића, збирне изборне листе, извод из бирачког списка, посебне и службене коверте за гласање, као и образац записника о раду бирачког одбора.

Примопредаја изборног материјала врши се најкасније 48 часова прије дана одржавања избора.

Надлежни општински орган стара се о уређивању бирачких мјеста и припрема за сваки бирачки одбор потребан број гласачких кутија са прибором за печатење и прибором за гласање.

На дан избора, прије почетка гласања, бирачки одбор утврђује да ли је припремљени изборни материјал за то бирачко мјесто потпун и у исправном стању, да ли је бирачко

мјесто уређено на начин којим се обезбјеђује тајност гласања и да ли гласање може почети, што уноси у записник о раду бирачког одбора.

Члан 76

Збирна изборна листа, с називима изборних листа и именима свих кандидата, за вријеме гласања мора бити видно истакнута на бирачком мјесту.

Садржај и облик, као и начин истицања збирне изборне листе прописује Републичка изборна комисија.

Члан 77

Представници подносилаца изборних листа и кандидати за одборнике и посланике имају право увида у изборни материјал, а нарочито у изводе из бирачких спискова, записнике бирачког одбора, записнике изборних комисија и гласачке листиће. Увид се врши у службеним просторијама изборне комисије, као и код органа код којих се изборни материјал налази.

На захтјев подносиоца изборне листе органи код којих се налази изборни материјал дужни су да одобре његово фотокопирање о трошку подносиоца захтјева.

Увид у изборни материјал може се обавити у року од пет дана од дана одржавања избора.

Члан 78

Изборни материјал чува се најмање четири године.

Изузетно од одредбе става 1 овог члана, гласачки листићи се чувају 60 дана, односно до окончања поступка о повреди права у току избора.

Републичка изборна комисија прописује начин чувања и коришћења изборног материјала.

3. Гласање

Члан 79

Бирачки одбор провјерава гласачку кутију у присуству бирача који први дође на бирачко мјесто. Резултат контроле уписује се у контролни лист који потписују чланови бирачког одбора и бирач који је први дошао на бирачко мјесто.

У гласачку кутију убацује се контролни лист, а затим се она у присуству првог бирача печати, што се уноси у записник о раду бирачког одбора.

По отварању гласачке кутије најприје се провјерава да ли у њој постоји контролни лист. Ако у гласачкој кутији нема контролног листа бирачки одбор се распушта и именује нови, а гласање на том бирачком мјесту се понавља.

Образац контролног листа прописује Републичка изборна комисија.

Члан 80

Бирач саопштава бирачком одбору своје име и презиме, а личном картом или другом исправом која садржи фотографију и у којој је садржан матични број или број личне

карте доказује свој идентитет.

Бирач не може гласати без подношења доказа о свом идентитету.

Предсједник или члан бирачког одбора, пошто утврди идентитет бирача, заокружује редни број под којим је бирач уписан у извод из бирачког списка, објашњава му начин гласања и предаје гласачки листић.

Члан 81

Чланови бирачког одбора не смију ни на који начин утицати на одлуку бирача.

Чланови бирачког одбора дужни су да бирачу, на његов захтјев, поново објасне начин гласања.

Чланови бирачког одбора дужни су, нарочито, да пазе да нико не омета бирача приликом попуњавања гласачког листића и да у потпуности буде обезбијеђења тајност гласања.

Ако је у току гласања повријеђено неко правило из ст. 1 до 3 овог члана, бирачки одбор се распушта, а гласање на том бирачком мјесту се понавља.

Члан 82

Бирач може гласати само за једну изборну листу са гласачког листића.

Глас се заокруживањем редног броја испред назива изборне листе за коју се гласа, односно заокруживањем назива листе или имена и презимена носиоца листе.

Бирач сам пресавија попуњени гласачки листић тако да се не види како је гласао и ставља га у одговарајућу гласачку кутију, а затим напушта бирачко мјесто.

Члан 83

На дан избора не могу се вршити никакве промјене у изводима из бирачких спискова.

Ако поступи супротно одредби става 1 овог члана, бирачки одбор се распушта и гласање на том бирачком мјесту се понавља.

Члан 84

Бирач који није у могућности да гласа на бирачком мјесту лично гласа (слијепо, инвалидно или неписмено лице) има право да поведе лице које ће умјесто њега, на начин који му оно одреди, испунити листић, односно обавити гласање.

Начин гласања из става 1 овог члана уноси се у записник.

Члан 85

Бирач који није у могућности да гласа на бирачком мјесту (немоћно или спријечено лице), а жели да гласа обавијестиће о томе бирачки одбор. Бирачки одбор ће преко свог повјереника за гласање, путем писама, омогућити таквом лицу да гласа, на начин којим се обезбеђује непосредност и тајност гласања.

Пошто је обавијештен о немогућности бирача да гласа на бирачком мјесту, бирачки одбор ће, преко повјереника за гласање путем писма, доставити бирачу у службеној коверти овјерени гласачки листић, збирну изборну листу и посебан коверат за попуњени

гласачки листић.

Пошто бирач гласа, затвара гласачки листић у посебан коверат који повјереник пред њим печати жигом на печатном воску. Потом се затворени коверат у којем се налази гласачки листић ставља у службени коверат који повјереник пред бирачем печати.

Повјереник предаје бирачком одбору службени коверат који бирачки одбор отвара, заокружује редни број под којим је бирач регистрован у извод из бирачког списка, а неотворени коверат са гласачким листићем убацује у гласачку кутију.

Начини гласања бирача из става 1 овог члана уноси се у записник.

Ближа правила о начину гласања из става 1 овог члана доноси Републичка изборна комисија.

Члан 86

Бирачи који се налазе на одслужењу војног рока или на војној вјежби, односно који извршавају обавезу у јединицама или установама Војске Југославије гласају на посебним бирачким мјестима које утврди Републичка изборна комисија у договору са органима Војске Југославије.

Изводе из бирачког списка, састав бирачког одбора и начин гласања лица из става 1 овог члана утврђује Републичка изборна комисија.

Члан 87

Бирачи који су у притвору или који издржавају казну затвора гласају на посебном бирачком мјесту које утврди Републичка изборна комисија у договору са органом управе надлежним за извршење кривичних санкција.

Изводе из бирачког одбора и на начин гласања лица из става 1 овог члана утврђује Републичка изборна комисија.

Члан 88

Бирачи који у вријеме одржавања избора бораве у иностранству гласају на бирачком мјесту на подручју посљедњег пребивалишта на територији Републике Црне Горе, прије одласка у иностранство.

IX - УТВРЂИВАЊЕ И ОБЈАВЉИВАЊЕ РЕЗУЛТАТА ИЗБОРА

1. Утврђивање резултата избора

Члан 89

По завршеном гласању, бирачки одбор приступа утврђивању резултата гласања на бирачком мјесту.

Бирачки одбор утврђује број неупотријебљених гласачких листића и ставља их у посебан омот који печати.

На основу извода из бирачког списка, бирачки одбор утврђује укупан број бирача који су гласали.

Када се гласачка кутија отвори, послије провјере контролног листа, важећи гласачки листићи одвајају се од неважећих.

Бирачки одбор утврђује број неважећих гласачких листића, затим број важећих листића, као и број гласова за сваку изборну листу, што уноси у записник.

Неважећи гласачки листић је непопуњени гласачки листић, листић који је попуњен тако да се не може утврдити за коју се изборну листу гласало и листић на коме је заокружено више од једне изборне листе.

Ако се утврди да је број гласачких листића у гласачкој кутији већи од броја бирача који су гласали, бирачки одбор се распушта и именује нови, а гласање на том бирачком мјесту се понавља. Резултати гласања на том бирачком мјесту утврђују се послије поновљеног гласања.

Члан 90

Кад бирачки одбор утврди резултате гласања, у записник о раду бирачког одбора уноси се: број примљених гласачких листића; број неупотријебљених гласачких листића; број употријебљивих гласачких листића; број неважећих гласачких листића; број важећих гласачких листића; број гласова датих за сваку изборну листу; број бирача према изводу из бирачког списка; број бирача који су гласали по списку и број бирача који су гласали путем писма.

У записник о раду бирачког одбора уносе се и примједбе и мишљења чланова бирачког одбора, као и све друге чињенице од значаја за гласање.

Записник о раду бирачког одбора потписују сви чланови бирачког одбора.

Сваки члан бирачког одбора добија копију записника о раду бирачког одбора.

Члан 91

По утврђивању резултата гласања бирачки одбор ће, без одлагања, а најкасније у року од 12 часова од часа затварања бирачког мјеста, доставити општинској изборној комисији записник о раду, извод из бирачког списка, неупотријебљене и, одвојено, употријебљене гласачке листиће, неважеће и, одвојено, важеће гласачке листиће, као и преостали изборни материјал.

Члан 92

По пријему изборног материјала са бирачких мјеста, општинска изборна комисија утврђује: укупан број бирача уписаних у бирачки списак; број бирача који је гласао на бирачким мјестима; број бирача који су гласали путем писма; укупан број примљених гласачких листића; укупан број неважећих гласачких листића; укупан број важећих гласачких листића и број гласова датих за сваку изборну листу за избор.

На основу резултата гласања на свим бирачким мјестима у изборној јединици, општинска изборна комисија утврђује привремене резултате за избор одборника, у року од 12 часова од часа достављања извјештаја са бирачких мјеста.

Општинска изборна комисија утврђује резултате гласања за посланике на бирачким мјестима на свом подручју, најкасније у року од 12 часова од достављања извештаја са бирачких мјеста и о томе доставља извештај са записником о свом раду Републичкој изборној комисији.

Републичка изборна комисија утврђује привремене резултате за избор посланика, у

року од 12 часова од часа достављања извештаја општинских изборних комисија.

2. Расподијела мандата

Члан 93

Општинска изборна комисија за избор одборника, а Републичка изборна комисија за избор посланика утврђује укупан број гласова који је добила свака изборна листа и утврђује број мандата који припада свакој листи.

Свакој изборној листи припада број мандата сразмјеран броју добијених гласова.

Члан 94

У расподјели мандата учествују само изборне листе које су добиле најмање 3% гласова од укупног броја бирача који су гласали у изборној јединици, ако овим законом није друкчије одређено.

Члан 95

Број мандата који ће добити поједина изборна листа утврђује се тако да се укупан број гласова који је добила свака изборна листа у изборној јединици дијели са 1, 2 и ... закључно са бројем који одговара броју одборника, односно посланика који се бира у изборној јединици. Тако добијени количници разврставају се по величини, при чему се у обзир узима онолико највећих количника колико се одборника, односно посланика бира.

Свака изборна листа добија онолико мандата колико тих количника на њу отпада.

Ако двије или више изборних листа добију исте количнике на основу којих би добиле један мандат, жријебом се одређује којој листи ће се тај мандат додијелити.

Члан 96

Мандати у оквиру укупног броја мандата које је изборна листа добила распоређују се на начин што се једна половина добијених мандата додјељује кандидатима са изборне листе према редосљеду на листи, а преостали мандати кандидатима са листе у складу са одлуком подносилаца листе.

Кад изборној листи припадне непаран број мандата, број мандата који се додјељује кандидатима са листе према њиховом редосљеду на листи увећава се за један.

Члан 97

У случају да, према резултатима гласања утврђеним на начин из члана 95 овог закона, поједина изборна листа добије већи број мандата од броја кандидата који се налази на тој листи ти мандати припадају изборним листама које имају, по величини, највећи сљедећи количник.

Члан 98

Општинска изборна комисија утврђује коначне резултате избора за одборнике, у року од 12 часова од истека рока за подношење приговора, односно жалби, односно од коначности или извршности одлука донешених по приговору или жалби.

Републичка изборна комисија утврђује коначне резултате избора за посланике у року од 12 часова од истека рока за подношење приговора, односно жалби, односно од коначности или извршности одлука донесених по приговору или жалби.

3. Објављивање резултата избора

Члан 99

О коначним резултатима избора општинска изборна комисија за избор одборника, а Републичка изборна комисија за избор посланика јавно објављује податке о:

- 1) броју бирача уписаних у бирачки списак;
- 2) броју бирача који су гласали на бирачком мјесту;
- 3) броју бирача који су гласали ван бирачког мјеста;
- 4) броју бирача који су гласали;
- 5) броју примљених гласачких листића;
- 6) броју неупотријебљених гласачких листића;
- 7) броју употребљених гласачких листића;
- 8) броју неважећих гласачких листића;
- 9) броју важећих гласачких листића;
- 10) броју гласова које су добиле поједине изборне листе;
- 11) броју мандата које су добиле поједине изборне листе.

Коначни резултати избора за посланике објављују се у "Службеном листу Републике Црне Горе", а за одборнике у "Службеном листу Црне Горе - општински прописи", најкасније у року од 15 дана од дана одржавања избора.

Члан 100

Општинска изборна комисија изабраном одборнику, а Републичка изборна комисија изабраном посланику издаје, на дан потврђивања мандата, увјерење да је изабран за одборника, односно посланика.

X - ПРЕСТАНАК МАНДАТА, ПОНОВНИ ИЗБОРИ, ПОПУНА УПРАЖЊЕНИХ ОДБОРНИЧКИХ И ПОСЛАНИЧКИХ МЈЕСТА И ПРИЈЕВРЕМЕНИ ИЗБОРИ

1. Престанак мандата

Члан 101

Одборнику, односно посланику престаје мандат прије истека времена на које је изабран:

- 1) подношењем оставке;

- 2) ако је правноснажном одлуком осуђен на казну затвора безусловно у трајању од најмање шест мјесеци или је осуђен на казну затвора за кривично дјело које га чини недостојним за вршење ове функције;
- 3) ако је правноснажном одлуком лишен пословне способности;
- 4) ако наступи један од случајева неспојивости функције одборника, односно посланика са другом функцијом, утврђеном Уставом и законом;
- 5) престанком југословенског, односно црногорског држављанства;
- 6) у случају смрти;
- 7) престанком чланства у политичкој странци са чије листе је изабран;
- 8) ако се забрани рад политичке странке са чије изборне листе је изабран.

Одборнику, односно посланику престаје мандат даном наступања случаја из става 1 овог члана.

Престанак мандата констатује надлежна скупштина, на првој наредној сједници послје пријема обавјештења о разлозима за престанак мандата одборника, односно посланика.

Одборник, односно посланик којем је престао мандат на основу става 1 тачка 4) овог члана остаје на изборној листи и може поново стећи мандат одборника, односно посланика у складу са овим законом.

2. Поновни избори

Члан 102

Поновни избори спроводе се ако надлежна изборна комисија поништи изборе на поједином бирачком мјесту.

У случају из става 1 овог члана гласање се понавља само на том бирачком мјесту.

Поновни избори се спроводе на начин и по поступку који су овим законом утврђени за спровођење избора.

Поновне изборе расписује надлежна изборна комисија.

У случају понављања избора коначни резултати избора утврђују се по завршетку поновљеног гласања.

Члан 103

Поновни избори спроводе се најкасније у року од седам дана од дана поништења избора.

За спровођење поновних избора изборне листе не могу се мијењати.

3. Попуна упражњених одборничких и посланичких мјеста

Члан 104

Ако одборнику, односно посланику престане мандат из разлога утврђених у члану 101 овог закона мандат добија нови одборник, односно посланик на начин утврђен овим

чланом.

Ако на изборној листи са које је одборник, односно посланик изабран преостане исти или већи број кандидата од броја одборника, односно посланика којима је престао мандат изабраће се онај кандидат за кога одлучи подносилац изборне листе.

Ако на изборној листи са које је одборник, односно посланик изабран нема кандидата изабраним за одборника, односно посланика сматраће се кандидат са листе која има, по величини, највећи сљедећи количник.

Мандат новог одборника, односно посланика траје до истека мандата одборника, односно посланика коме је престао мандат.

Од кандидата из ст. 2 и 3 овог члана, прије потврђивања мандата, прибавља се писмена сагласност да прихвата мандат.

4. Пријевремени избори

Члан 105

У случају распуштања Скупштине Републике или доношења одлуке о скраћењу мандата Скупштине Републике, расписују се привремени избори.

Привремени избори се спроводе на начин и по поступку који су овим законом утврђени за спровођење избора.

XI - ЗАШТИТА БИРАЧКОГ ПРАВА

Члан 106

Органи надлежни за спровођење избора дужни су да у току изборног поступка обавијештавају бираче о њиховим бирачким правима и о начину заштите тих права.

Члан 107

Сваки бирач, кандидат и подносилац изборне листе има право да поднесе приговор надлежној изборној комисији због повреде бирачког права у току избора.

Приговор из става 1 овог члана подноси се у року од 72 часа од часа када је донешена одлука, односно извршена радња.

Приговор из става 1 овог члана подноси се непосредно надлежној изборној комисији.

Члан 108

Приговор против одлуке, радње или пропуста бирачког одбора подноси се општинској изборној комисији.

Приговор против одлуке, радње или пропуста општинске изборне комисије подноси се Републичкој изборној комисији.

Члан 109

Надлежна изборна комисија доноси рјешење у року од 24 часа од часа пријема приговора и доставља га подносиоцу приговора.

Ако надлежна изборна комисија усвоји приговор, поништиће ту одлуку или радњу.

Ако надлежна изборна комисија по приговору не донесе рјешење у роковима предвиђеним овим законом, сматраће се да је приговор усвојен.

Члан 110

Против рјешења општинске изборне комисије којим је одбачен или одбијен приговор може се изјавити приговор Републичкој изборној комисији.

Против рјешења Републичке изборне комисије којим је одбачен или одбијен приговор може се изјавити жалба Уставном суду Републике Црне Горе.

Члан 111

На све радње у вези са достављањем рјешења, закључака, као и других аката, списа, исправа, поднесака и слично сходно се примењују правила прописана за достављање у управном поступку, ако овим законом није друкчије одређено.

XII - ТРОШКОВИ СПРОВОЂЕЊА ИЗБОРА И ИЗБОРНЕ ПРОПАГАНДЕ

Члан 112

Средства за рад органа за спровођење избора, изборни материјал и друге трошкове за спровођење избора обезбеђују скупштина општине за избор одборника, а Скупштина Републике за избор посланика. Захтјев за додјелу средстава са спецификацијом укупних трошкова подноси надлежна изборна комисија.

Републичка изборна комисија утврђује критеријуме, мјерила и распоређује средства општинским изборним комисијама за вршење одговарајућих послова у спровођењу избора за посланике.

Републичка изборна комисија одређује начин и врши контролу употребе средстава из става 2 овог члана.

Средства која се исплаћују као накнада за рад лицима у органима за спровођење избора ослобођена су плаћања пореза и доприноса.

Члан 113

Изабраном посланику, односно одборнику кога је предложила група грађана и политичкој странци за изабраног посланика, односно одборника са листе те политичке странке припада једнократна новчана накнада чији износ одређује Скупштина Републике, односно скупштина општине.

Члан 114

Државни органи и органи локалне самоуправе стављају на располагање своје просторије, остале уређаје, средства и опрему за вршење изборне пропаганде и обезбјеђују равноправне услове у њиховом коришћењу свим подносиоцима изборних листа.

Органи из става 1 овог члана споразумно са подносиоцима изборних листа, у року од

10 дана од дана расписивања избора, утврђују услове и начин коришћења избора, утврђују услове и начин коришћења средстава из става 1 овог члана.

XIII - КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 115

Новчаном казном или казном затвора до једне године казниће се за кривично дјело: ко послије обављених избора позове бирача на одговорност због гласања или захтијева од њега да каже како је гласао или зашто није гласао.

Ако дјело из става 1 овог члана изврши члан изборне комисије, бирачког одбора или друго лице у вршењу дужности у вези са изборима, казниће се затвором од три мјесеца до три године.

Члан 116

Новчаном казном од петоструког до двадесетоструког износа минималне зараде у Републици или казном затвора до 60 дана казниће се за прекршај:

- 1) ко врши агитацију супротно одредби члана 6 овог закона;
- 2) ко се прихвати кандидатуре супротно одредби члана 39 овог закона;
- 3) ко приликом предлагања кандидата да свој потпис супротно одредби члана 44 овог закона;
- 4) ко за представљање изборних листа користи имовину супротно члану 50 став 2 овог закона;
- 5) ко омета рад бирачког одбора, спровођење избора, односно гласање или рад изборне комисије;
- 6) ко се, пошто је гласао, на опомену предсједника бирачког одбора, не удаљи са бирачког мјеста, супротно одредби члана 72 овог закона;
- 7) ко супротно одредби члана 69 овог закона, дође до бирачког мјеста под оружјем или са опасним оруђем.

Уз казну за прекршај из става 1 тачка 7) овог члана учиниоцу ће се изрећи и заштитна мјера одузимања оружја, односно опасног оруђа.

Члан 117

Новчаном казном од педесетоструког до тристаструког износа минималне зараде у Републици, казниће се за прекршај јавно гласило и друго средство јавног информисања:

- 1) ако не поступи по одредби чл. 51, 52, 53, 56, 57, 58 и 62 овог закона;
- 2) ако поступи супротно одредби члана 63 овог закона.

За прекршај из става 1 овог члана казниће се и одговорно лице у јавном гласилу и другом средству јавног информисања новчаном казном од петоструког до двадесетоструког износа минималне зараде у Републици.

XIV - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 118

Први наредни избори за посланике у Скупштину Републике Црне Горе обавиће се у Републици као јединственој изборној јединици у којој ће се пет посланика, од укупног броја посланика, бирати на бирачким мјестима одређеним посебном одлуком Скупштине Републике.

Потврђене и проглашене изборне листе равноправно учествују на свим бирачким мјестима у Републици као јединственој изборној јединици,

На бирачким мјестима која су утврђена посебном одлуком Скупштине Републике у расподјели мандата учествују само изборне листе које су добиле најмање 3% гласова од укупног броја бирача који су гласали на тим бирачким мјестима.

Изборној листи која испуни услов за учествовање у расподјели мандата на бирачким мјестима утврђеним посебном одлуком Скупштине Републике, у коначној расподјели мандата додају се гласови бирача које је та листа добила на другим бирачким мјестима у Републици, под условом да на тим бирачким мјестима не учествује у расподјели мандата.

Гласови које је добила изборна листа, а која с обзиром на број добијених гласова, не учествује у расподјели мандата на бирачким мјестима утврђеним посебном одлуком Скупштине Републике, додају се гласовима које је та листа добила на другим бирачким мјестима у Републици, под условом да на тим бирачким мјестима учествује у расподјели мандата.

Расподјела мандата из става 1 овог члана врши се у складу са чланом 95 овог закона.

Члан 119

За изборе из члана 118 овог закона општинске изборне комисије сачињавају посебан извјештај о изборима посланика на бирачким мјестима утврђеним одлуком Скупштине Републике.

Члан 120

На првим наредним парламентарним изборима из члана 118 овог закона користиће се оптички читачи спреја.

Начин коришћења спреја из става 1 овог члана утврдиће се прописом Републичке изборне комисије.

Члан 121

Скупштине општина именовале општинске изборне комисије најкасније у року од 20 дана од дана ступања на снагу овог закона.

У року из става 1 овог члана именовале се Републичка изборна комисија.

Члан 122

Републичка изборна комисија донијеће прописе и обрасце за извршавање овог закона у року од 20 дана од дана њеног именовања.

Члан 123

Скупштина општине ускладиће своје прописе о изборима са одредбама овог закона у року од 45 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 124

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о избору одборника и посланика ("Службени лист РЦГ", бр. 49/92, 16/95 и 21/96).

Члан 125

Овај закон ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном листу Републике Црне Горе".

ИЗМЕНЕ

Исправка Закона о избору одборника и посланика

Исправка је објављена у "Службеном листу РЦГ", бр. 5/98.

1. У члану 26 став 2, умјесто ријечи "подношења" треба да стоји ријеч "доношења".
2. У члану 43 став 2, умјесто ријечи "одбор" треба да стоји ријеч "избор".
3. У члану 101 став 1. тачка 4 на крају, умјесто ријечи "утврц" треба да стоје ријечи "утврђеном Уставом и законом".

Закон о измјенама и допунама Закона о избору одборника и посланика

Закон је објављен у "Службеном листу РЦГ", бр. 17/98.

Члан 1

У Закону о избору одборника и посланика ("Службени лист РЦГ", број 4/98), у члану 73 последије става 1. додаје се нови став 2 који гласи:

"Поред података из става 1. овог члана, гласачки листић на полеђини у горњем десном углу садржи назив општине, назив бирачког мјеста, ознаку за број бирачког мјеста и печат бирачког одбора који садржи назив и број бирачког мјеста".

Члан 2

У члану 74 у ставу 1. последије ријечи "штампања" зарез и ријеч "овјеру" бришу се.

Последије става 3 додаје се нови став 4 који гласи:

"Гласачке листиће за избор одборника овјерава својим печатом општинска изборна комисија, а гласачке листиће за избор посланика Републичка изборна комисија. Печат надлежне изборне комисије ставља се и на полеђини гласачког листића."

Члан 3

Овај закон ступа на снагу даном објављивања у "Службеном листу Републике Црне Горе".

Закон о измјенама и допунама Закона о избору одборника и посланика

Закон је објављен у "Службеном листу РЦГ", бр. 14/2000. Види: [Одлуку СУС IV број 33/2000 - СЛ СРЈ, 73/2000-29.](#)

Члан 1

Право да бира и да буде биран за посланика има грађанин Црне Горе који је навршио 18 година живота, који је пословно способан и који има пребивалиште на територији Републике најмање 24 мјесеца прије дана одржавања избора.

Право да бира и да буде биран за одборника има грађанин Црне Горе који је навршио 18 година живота, који је пословно способан, који има пребивалиште на територији Републике најмање 24 мјесеца прије дана одржавања избора и који има пребивалиште на територији општине, као изборне јединице најмање 12 мјесеци прије дана одржавања избора.

+ **Види:**

Одлуку СУС IV број 33/2000 - СЛ СРЈ, 73/2000-29.

Члан 2

У члану 17 став 1 мијења се и гласи:

"Органи за спровођење избора раде на основу закона".

У истом члану став 4 мијења се и гласи:

"Државни органи, органи локалне самоуправе, други органи и организације дужни су да пружају стручну и техничку помоћ органима за спровођење избора и да им достављају податке потребне за рад".

Члан 3

У члану 20 став 1 послије ријечи "право" ставља се тачка, а остали текст до краја става брише се.

У истом члану став 2 брише се.

Члан 4

У члану 22 став 2 ријечи: "у складу са правилима понашања" замјењују се ријечима: "на основу Закона и правила".

У истом члану став 4 брише се.

Члан 5

У члану 25 став 1 мијења се и гласи:

"Општинску изборну комисију чине: предсједник, секретар и пет чланова у сталном саставу и по један опуномоћени представник подносиоца изборне листе".

У истом члану послије става 1 додаје се нови став 2 који гласи:

"У стални састав општинске изборне комисије обавезно се именује по један представник двије опозиционе партије у одговарајућој скупштини, које су на претходним изборима добиле највећи број гласова".

Досадашњи ст. 2, 3, 4 и 5 постају ст. 3, 4, 5 и 6.

Члан 6

У члану 26 став 1 ријечи: "у року од 48 часова од часа" замјењују се ријечју "даном".

Члан 7

Послије члана 26 додаје се нови члан који гласи:

"Члан 26а

У случају да се избори за избор одборника и посланика спроводе истовремено, подносилац потврђене изборне листе за избор посланика има право да одреди свог опуномоћеног представника у проширени састав општинских органа за спровођење избора, иако није подносилац листе за избор одборника".

Члан 8

У члану 27 став 1 тачка 15) брише се.

Члан 9

У члану 30 став 1 мијења се и гласи:

"Републичку изборну комисију чине: предсједник, секретар и девет чланова у сталном саставу и по један опуномоћени представник подносиоца изборне листе".

У истом члану послџе става 1 додаје се нови став 2 који гласи:

"У стални састав Републичке изборне комисије обавезно се именује по један представник двије опозиционе партије у Скупштини, које су на претходним изборима добиле највећи број гласова".

Досадашњи ст. 2, 3, 4 и 5 постају ст. 3, 4, 5 и 6.

Члан 10

У члану 31 став 1 ријечи: "у року од 48 часова од часа" замјењују се ријечју "даном".

Члан 11

У члану 35 ст. 1 и 2 мијењају се и гласе:

"Бирачки одбор чине предсједник и четири члана у сталном саставу и по један опуномоћени представник подносиоца изборне листе.

У стални састав бирачког одбора обавезно се именује по један представник двије опозиционе партије у одговарајућој скупштини, које су на претходним изборима добиле највећи број гласова".

У истом члану додаје се став 7 који гласи:

"Рјешење о именовању бирачких одбора општинска изборна комисија доставља свим подносиоцима потврђених изборних листа, у року од 48 часова од дана доношења рјешења".

Члан 12

У члану 36 став 1 ријечи: "у року од 48 часова од часа" замјењују се ријечју "даном".

Члан 13

У члану 37 став 1 послџе ријечи "мјесту" ставља се тачка, а остали текст до краја става брише се.

Члан 14

У члану 38 став 2 послије ријечи "законом" ставља се тачка, а остали текст до краја става брише се.

Члан 15

У члану 39 став 4 ријеч "слободно" брише се.

Члан 16

У члану 41 став 1 ријечи: "југословенско, односно црногорско" замјењују се ријечима: "црногорско, односно југословенско".

Члан 17

Члан 45 брише се.

Члан 18

У члану 46 став 1 ријечи: "најкасније 20 дана" замјењују се ријечима: "најкасније 25 дана".

У истом члану у ставу 2 послије тачке 5) додаје се нова тачка која гласи:

"6) одлука надлежног органа политичке странке којом је верификовао изборну листу".

Члан 19

У члану 49 став 3 ријечи: "10 дана" замјењују се ријечима: "15 дана".

Члан 20

У члану 53 став 1 мијења се и гласи:

"Радио-телевизија Црне Горе обавезна је да у току изборне пропаганде бесплатно, на начин и под условима којима се обезбјеђује равноправан положај, огласи најаву свих промотивних скупова подносилаца изборних листа за избор посланика, односно одборника".

У истом члану у ставу 2 послије ријечи "посланика" ставља се зарез и додају ријечи: "односно одборника".

Члан 21

У члану 65 став 2 ријечи: "петнаест дана" замјењују се ријечима: "20 дана".

Члан 22

У члану 66 став 1 мијења се и гласи:

"Бирачко мјесто одређује се за гласање највише до 1000 бирача".

Члан 23

У члану 67 последије става 1 додаје се нови став 2 који гласи:

"Обавеза из става 1 овог члана односи се и на бираче који се налазе на одслужењу војног рока, односно који извршавају обавезу у јединицама или установама Војске Југославије".

Досадашњи ст. 2, 3 и 4 постају ст. 3, 4 и 5.

Члан 24

У члану 68 последије става 1 додаје се нови став 2 који гласи:

"Орган локалне самоуправе из става 1 овог члана достављање обавјештења о изборима бирачима врши путем доставе на адресу становања".

Досадашњи став 2 који постаје став 3 мијења се и гласи:

"Обавјештење из става 1 овог члана садржи: дан и вријеме одржавања избора, број и адресу бирачког мјеста на коме се гласа и број под којим је бирач уписан у извод из бирачког списка".

Члан 25

У члану 70 став 1 ријечи: "7,00 часова" замјењују се ријечима: "8,00 часова", а ријечи: "20,00 часова" замјењују се ријечима: "21,00 час".

У истом члану додаје се нови став 3 који гласи:

"Ако се у току гласања наруше правила из ст. 1 и 2 овог члана, бирачки одбор се распушта и гласање на том бирачком мјесту понавља".

Члан 26

У члану 71 последије става 1 додају се два нова става који гласе:

"Припаднику полиције и другом униформисаном лицу није дозвољен приступ бирачком мјесту док траје гласање.

Изузетно од става 2 овог члана, предсједник бирачког одбора, на основу претходне сагласности бирачког одбора, може позвати припадника полиције на дужности на бирачко мјесто, ако је на том бирачком мјесту нарушен ред и мир".

У истом члану досадашњи став 2 брише се, а став 3 постаје став 4.

Члан 27

Послије члана 73 додаје се нови члан који гласи:

"Члан 73а

Гласачки листић штампа се тако да има два дијела, и то контролни купон, односно одрезак гласачког листића на којем се налази јединствени серијски број и гласачки листић.

Јединствени серијски број не смије бити одштампан на гласачком листићу. Контролни

купон, односно одрезак гласачког листића и гласачки листић одвојени су перфорацијом.

Распон серијских бројева на контролном купону одговара броју бирача уписаних у бирачки списак, с тим што се број гласачких листића по редосљеду серијских бројева на контролном купону одређује за свако бирачко мјесто у одређеној изборној јединици.

Контролни купон гласачког листића штампа се, по ширини, највише до једне половине ширине гласачког листића".

Члан 28

У члану 74 послије става 2 додају се два нова става који гласе:

"Број резервних гласачких листића утврђује се највише до 3% од укупног броја бирача у одговарајућој изборној јединици.

Серијски бројеви на контролним купонима резервних гласачких листића одређују се у распону од првог наредног серијског броја иза укупног броја бирача у одговарајућој изборној јединици до серијског броја који је идентичан збиру укупног броја бирача и броја резервних гласачких листића у одговарајућој изборној јединици".

Досадашњи став 3 постаје став 5.

У досадашњем ставу 4 који постаје став 6 друга реченица: "Печат надлежне изборне комисије ставља се и на полеђини гласачког листића.", брише се.

Члан 29

У члану 75 став 2 мијења се и гласи:

"Изборни материјал од општинске изборне комисије преузима бирачки одбор, најкасније 48 часова прије дана одржавања избора".

Члан 30

У члану 77 послије става 1 додају се два нова става који гласе:

"Отварање омота са изборним материјалом и отварање коверти са гласачким листићима врши општинска изборна комисија у сталном саставу, у присуству овлашћеног представника подносиоца захтјева за увид у изборни материјал.

Након извршеног увида у изборни материјал, изборни материјал се пакује и печатира на начин утврђен у члану 91 овог закона".

Досадашњи ст. 2 и 3 постају ст. 4 и 5.

У истом члану послије става 5 додаје се нови став 6 који гласи:

"Увид у изборни материјал и његово фотокопирање, након истека рока из става 5 овог члана, може остварити парламентарна странка на основу поднијетог захтјева".

Члан 31

У члану 78 став 2 број "60" замјењује се бројем "90".

Члан 32

Послије члана 78 и поднаслова "3. Гласање" додаје се нови члан који гласи:

"Члан 78а

Прије отварања бирачког мјеста, бирачки одбор жријебом одређује члана бирачког одбора у сталном саставу који, у присуству осталих чланова бирачког одбора, врши видно оштећење печата бирачког одбора, на начин што зарезује или сагоријева пламеном гумену матрицу печата, којим се гласачки листићи на полеђини, на за то одређеном мјесту, печатирају непосредно прије предаје гласачког листића бирачу.

Члана бирачког одбора у сталном саставу, који врши печатирање гласачких листића, одређује бирачки одбор жријебом.

Оштећени печат бирачког одбора не ставља се на контролни купон гласачког листића. Гласачки листићи обавезно су сложени према редосљеду серијских бројева на контролном купону и према том редосљеду издају се бирачима приликом гласања".

Члан 33

У члану 79 испред става 1 додаје се нови став који гласи:

"Гласачка кутија мора бити прозирна".

Досадашњи ст. 1, 2, 3 и 4 постају ст. 2, 3, 4 и 5.

Члан 34

У члану 80 став 1 мијења се и гласи:

"Бирач саопштава бирачком одбору своје име и презиме, а личном картом, пасошем или возачком дозволом, уколико садрже матични број или број личне карте, доказује свој идентитет".

Члан 35

У члану 82 став 3 мијења се и гласи:

"Бирач сам пресавија попуњени гласачки листић тако да се не види како је гласао, а да при томе остане слободан контролни купон, након чега, држећи у руци пресавијени гласачки листић, одлази до гласачке кутије и омогућава, жријебом одређеном члану бирачког одбора, а у случају потребе, члану кога одреди бирачки одбор, да на перфорираном мјесту одвоји контролни купон од гласачког листића. Бирач потом ставља гласачки листић у одговарајућу гласачку кутију и напушта бирачко мјесто".

У истом члану последије става 3 додаје се нови став 4 који гласи:

"Члан бирачког одбора из става 3 овог члана обавезан је да одвојене контролне купоне слаже по редосљеду серијских бројева и да их чува на начин прописан правилима које доноси Републичка изборна комисија".

Члан 36

Члан 83 мијења се и гласи:

"Од дана састављања овјереног извода из бирачког списка за свако бирачко мјесто, до дана одржавања избора, као и на дан избора, не могу се вршити никакве промјене у изводима из бирачких спискова.

Ако се поступи супротно одредби става 1 овог члана, бирачки одбор се распушта и

гласање на том бирачком мјесту понавља".

Члан 37

У члану 84 послије става 1 додаје се нови став 2 који гласи:

"Гласање за бирача из става 1 овог члана не може обавити члан бирачког одбора, ни опуномоћени представник подносиоца изборне листе".

Досадашњи став 2 постаје став 3.

Члан 38

Члан 86 брише се.

Члан 39

У члану 89 послије става 2 додаје се нови став који гласи:

"Након тога бирачки одбор утврђује број контролних купона одвојених од гласачких листића и ставља их у посебан омот који се печати".

У истом члану послије става 4 који постаје став 5 додаје се нови став 6 који гласи:

"Податке из ст. 2, 3 и 4 овог члана бирачки одбор уноси у записник прије отварања гласачке кутије".

Досадашњи став 3 постаје став 4, а ст. 5 и 6 постају ст. 7 и 8.

У истом члану у ставу 7 који постаје став 9 након ријечи: "који су гласали" додају се ријечи: "или ако се утврди да је број гласачких листића у гласачкој кутији већи од броја контролних купона или ако се утврди постојање два или више контролних купона са истим серијским бројем или серијским бројем који не припада том бирачком мјесту".

Члан 40

Члан 91 мијења се и гласи:

"Неупотријебљене, неважеће и важеће гласачке листиће бирачки одбор ставља у посебне коверте на којима стоји ознака садржаја и које се печетирају, а потом, цијели изборни материјал (записник о раду, извод из бирачког списка, гласачке листиће, контролне купоне одвојене од гласачких листића, печат бирачког одбора, као и остали изборни материјал) ставља у један коверат који се печетира.

По утврђивању резултата гласања, бирачки одбор ће, без одлагања, а најкасније у року од 12 часова од часа затварања бирачког мјеста, доставити општинској изборној комисији изборни материјал из става 1 овог члана".

Члан 41

У члану 101 став 1 тачка 5) ријечи: "југословенског, односно црногорског" замјењују се ријечима: "црногорског, односно југословенског".

Члан 42

Послије члана 111 додаје се ново поглавље и седам нових чланова који гласе:

"XIa - ПОСМАТРАЧИ ИЗБОРА

Члан 111 а

Овлашћени представници домаћих невладиних организација, регистрованих за праћење остваривања политичких слобода и права, могу пратити ток избора и рад органа за спровођење избора, у складу са овим законом.

Члан 111 б

Домаће невладине организације заинтересоване за праћење избора подносе пријаву Републичкој изборној комисији, која у року од 48 часова од пријема пријаве, издаје службена овлашћења или рјешењем одбија издавање овлашћења.

Пријава из става 1 овог члана садржи назив организације, доказ о упису у регистар, број и састав представника посматрача.

Пријаве се подносе најкасније пет дана прије дана гласања.

Члан 111 в

Овлашћени представници страних држава и одговарајућих међународних организација и невладиних институција, регистрованих за праћење избора и праћење остваривања бирачког права, могу пратити ток избора и рад органа за спровођење избора, под условима утврђеним овим законом.

Члан 111 г

Заинтересовани страни посматрачи из члана 111 в овог закона, пријаву за посматрање избора подносе Министарству иностраних послова Републике Црне Горе, најкасније десет дана прије дана одржавања избора.

Пријава из става 1 овог члана садржи: назив државе из које посматрач долази, назив организације, доказ о упису у регистар, број и састав представника и вријеме боравка.

Министарство иностраних послова, наредног дана по пријему пријаве, доставља пријаву Републичкој изборној комисији.

Републичка изборна комисија у року од 48 часова од дана пријема пријаве издаје службена овлашћења за посматрање избора, или одбија својим рјешењем издавање овлашћења.

Члан 111 д

Лицима из члана 111 а и 111 в овог закона Републичка изборна комисија издаје идентификациону картицу у коју се уноси име, презиме, назив земље из које долази и назив организације и институције којој припада.

Лице коме је издата идентификациона картица дужно је да је носи на видном мјесту.

Члан 111 ђ

Органи за спровођење избора су дужни да страном и домаћем посматрачу омогуће праћење тока избора и рада органа за спровођење избора.

Бирачки одбор у записнику констатује присуство посматрача на бирачком мјесту.

Члан 111 е

Републичка изборна комисија на предлог органа за спровођење избора, може одузети овлашћење или идентификациону картицу лицу коме је издата, уколико се не придржава правила о одржавању реда на бирачком мјесту, односно правила о раду органа за спровођење избора".

Члан 43

У члану 114 став 2 мијења се и гласи:

"Органи из става 1 овог члана дужни су да са подносиоцима изборних листа, у року од 10 дана од дана расписивања избора, утврде услове и начин коришћења средстава из става 1 овог члана".

Члан 44

У члану 115 послије става 2 додају се два нова става који гласе:

"Казном затвора од три године казниће се за кривично дјело ко за представљање, популарисање или нападање одређене изборне листе нареди коришћење или користи војску, војне органе, органе унутрашњих послова, правосудне и државне органе и опрему ових органа, као и запослени у овим органима и друга лица која раде за ове органе или са њима сарађују, ако извршавају оваква наређења.

Ако кривично дјело из става 3 овог члана изврши предсједник Републике, предсједник Скупштине, предсједник и чланови Владе, предсједник и судије Уставног суда, предсједник и судије Врховног суда, државни тужилац и његови замјеници, као и одговарајући функционери у Савезној Републици Југославији казниће се казном затвора до пет година".

Члан 45

Послије члана 120 додаје се нови члан који гласи:

"Члан 120а

На изборима за одборнике у скупштини општина Подгорица и Херцег Нови, који ће се одржати 11. јуна 2000. године, користиће се оптички чистачи спреја.

Начин коришћења спреја из става 1 овог члана утврдиће се прописом Републичке изборне комисије".

Члан 46

Скупштине општина именовале општинске изборне комисије најкасније у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Изузетно од става 1 овог члана, Скупштина општине Подгорица и Скупштина општине Херцег Нови именовале општинске изборне комисије најкасније у року од 10 дана од дана ступања на снагу овог закона.

У року из става 2 овог члана именовале се Републичка изборна комисија.

Члан 47

Републичка изборна комисија донијеће прописе и прописати образце за извршавање овог закона у року од 15 дана од дана њеног именовања.

Члан 48

Овлашћује се Законодавни одбор Скупштине Републике Црне Горе да утврди пречишћени текст овог закона.

Члан 49

Овај закон ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном листу Републике Црне Горе".

Исправка Закона о измјенама и допунама Закона о избору одборника и посланика

*Исправка је објављена у "Службеном листу РЦГ", бр.
18/2000.*

1. У члану 73а у ставу 2 друга реченица треба да буде посебан став 3.
2. У члану 78а у ставу 3 друга реченица треба да буде посебан став 4.

Одлука о оцењивању уставности одредаба члана 1. Закона о изменама и допунама Закона о избору одборника и посланика

*Одлука је објављена у "Службеном листу СРЈ", бр.
73/2000.*

5. Савезни уставни суд, на основу одредаба члана 124. став 1. тачка 2) Устава савезне Републике Југославије и члана 68. став 1. тачка 2) Закона о Савезном уставном суду ("Службени лист СРЈ", број 36/92), после одржане јавне расправе, на седници о већању и гласању, 7. децембра 2000. године, донео је

Одлуку

Утврђује се да одредбе члана 1. Закона о изменама и допунама Закона о избору одборника и посланика ("Службени лист Републике Црне Горе", бр. 14/2000) нису сагласне са Уставом Савезне Републике Југославије.

Савезни уставни суд донео је ову одлуку у саставу: председник Савезног уставног суда др Милутин Срдић и судије - Милан Вешовић, мр Миломир Јаковљевић, мр Аранђел Маркићевић и Ирина Томић.

IУ број 33/2000

7. децембра 2000. године

Београд

Председник
Савезног уставног суда
др **Милутин Срдић**, с. р.

Закон о допунама Закона о избору одборника и посланика

*Закон је објављен у "Службеном листу РЦГ", бр.
9/2001 од 22.2.2001. године.*

Члан 1

У Закону о избору одборника и посланика ("Службени лист РЦГ", бр. 4/98, 17/98 и

14/2000), у члану 12 послије става 2 додаје се нови став 3 који гласи:

"У Републици као јединственој изборној јединици, од укупног броја посланика, пет посланика бира се на бирачким мјестима одређеним посебном одлуком Скупштине Републике".

Члан 2

Послије члана 48 додаје се нови члан који гласи:

"Члан 48а

Потврђене и проглашене изборне листе равноправно учествују на свим бирачким мјестима у Републици као јединственој изборној јединици, у складу са овим законом".

Члан 3

Послије члана 68 додаје се нови члан који гласи:

"Члан 68а

На бирачким мјестима користи се невидљиво мастило - спреј и оптички читач спреја.

Бирачу који одбије тест са невидљивим мастилом-спрејом, бирачки одбор неће дозволити да гласа.

Начин коришћења спреја из става 1 овог члана утврђује Републичка изборна комисија".

Члан 4

У члану 92 послије става 2 додаје се нови став 3 који гласи:

"О резултатима гласања за избор посланика на бирачким мјестима одређеним посебном одлуком Скупштине Републике, општинска изборна комисија сачињава посебан извјештај.

Досадашњи ст. 3 и 4. постају ст. 4 и 5".

Члан 5

Послије члана 94 додаје се нови члан који гласи:

"Члан 94а

На бирачким мјестима која су утврђена посебном одлуком Скупштине Републике у расподјели мандата учествују само изборне листе које су добиле најмање 3% гласова од укупног броја бирача који су гласали на тим бирачким мјестима.

Изборној листи која испуни услов за учествовање у расподјели мандата на бирачким мјестима утврђеним посебном одлуком Скупштине Републике, у коначној расподјели мандата додају се гласови бирача које је та листа добила на другим бирачким мјестима у Републици, под условом да на тим мјестима у Републици, под условом да на тим бирачким мјестима не испуњава услов за учешће у расподјели мандата, односно учествује, а не освоји мандат.

Гласови које је добила изборна листа, а која, с обзиром на број добијених гласова, не учествује у расподјели мандата, односно учествује, а не освоји мандат на бирачким мјестима утврђеним посебном одлуком Скупштине Републике додају се гласовима које је та листа добила на другим бирачким мјестима у Републици, под условом да на тим бирачким мјестима учествује у расподјели мандата.

Расподјела мандата из члана 12 став 3 овог закона врши се у складу са чланом 95 овог закона".

Члан 6

На пријевременим изборима који ће се одржати у 2001. години избор пет посланика из члана 12 став 3 овог закона извршиће се на бирачким мјестима одређеним Одлуком о одређивању бирачких мјеста за избор пет посланика у Скупштину Републике Црне Горе ("Службени лист РЦГ", број 5/98).

Члан 7

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Републике Црне Горе".

Одлука о оцењивању уставности одредбе члана 37. став 1. и члана 38. став 1. Закона о избору одборника и посланика

Одлука је објављена у "Службеном листу СРЈ", бр. 9/2001 од 2.3.2001. године.

4. Савезни уставни суд, на основу одредбе члана 124. став 1. тачка 2. Устава СРЈ и члана 58. став 2. члана 68. став 1. тачка 2. Закона о Савезном уставном суду ("Службени лист СРЈ", бр. 36/92), на седници одржаној 20. фебруара 2001. године, донео је

Одлуку

1) Утврђује се да одредба члана 37. став 1. Закона о избору одборника и посланика ("Службени лист РЦГ", бр. 40/92, 55/92, 16/95 и 21/96), у делу који гласи: "у Републици Црној Гори", у време важења, није била сагласна са Уставом СРЈ.

2) Утврђује се да одредба члана 38. став 1. Закона о избору одборника и посланика ("Службени лист РЦГ", бр. 4/98, 17/98 и 14/2000), у делу који гласи: "у Републици Црној

Гори", није сагласна са Уставом СРЈ.

Савезни уставни суд донео је ову одлуку у саставу: председник Савезног уставног суда др Милутин Срдих, и судије - Милан Вешовић, мр Миломир Јаковљевић, мр Аранђел Маркићевић и Ирина Томић.

IY 187/97, 185/97, 39/98

20. фебруара 2001. године

Београд
Председник
Савезног уставног суда
др **Милутин Срдих**, с.р.

На основу члана 89 става 3 Устава Републике Црне Горе доносим

Указ о проглашењу Закона о измјенама и допунама Закона о избору одборника и посланика

Проглашава се Закон о измјенама и допунама Закона о избору одборника и посланика, који је поново усвојила Скупштина Републике Црне Горе на 6. сједници првог редовног засиједања у 2002. години, дана 29. јула 2002. године.

Број: 01-2146/4

Подгорица, 30. јула 2002. године

Предсједник Републике Црне Горе
Мило Ђукановић, с.р.

Закон о измјенама и допунама Закона о избору одборника и посланика

*Закон је објављен у "Службеном листу РЦГ", бр.
41/2002 од 2.8.2002. године.*

Члан 1

У Закону о избору одборника и посланика ("Службени лист РЦГ", бр. 4/98, 17/98, 14/2000 и 9/2001) у члану 6 на крају става 2, умјесто тачке ставља се зарез и додају ријечи: "у складу са посебним законом".

У ставу 3 истог члана ријечи: "48 часова" замјењују се ријечима: "24 часа".

Члан 2

У члану 12 став 3 мијења се и гласи:

"У Републици, као јединственој изборној јединици, од укупног броја посланика, четири посланика бира се на бирачким мјестима одређеним овим законом".

Члан 3

У члану 14 у ставу 2 број "100" замјењује се бројем "80".

Члан 4

У члану 15 став 1 мијења се и гласи:

"У случају распуштања Скупштине Републике или доношења одлуке о скраћењу мандата Скупштини Републике, предсједник Републике расписује изборе наредног дана од дана њеног распуштања, односно наредног дана од дана ступања на снагу одлуке о скраћењу мандата".

Члан 5

Члан 19 мијења се и гласи:

"Изборне комисије именују се након конституисања новоизабране скупштине, на вријеме од четири године, а бирачки одбори именују се за сваки избор одборника, односно посланика".

Члан 6

У члану 24 последије става 1 додају се два нова става који гласе:

"У случају распуштања скупштине општине, општинску изборну комисију у сталном саставу именује Скупштина Републике Црне Горе, у року од 15 дана од дана доношења Одлуке о распуштању скупштине општине, на предлог орагна Скупштине надлежног за избор и именовања.

Општинској изборној комисији из става 2 овог члана престаје мандат именовањем општинске изборне комисије од стране новоизабране скупштине општине".

Досадашњи став 2 постаје став 4.

Члан 7

У члану 38 у ставу 1 ријеч "заједно" замјењује се ријечима: "као коалиција".

Члан 8

У члану 39 у ставу 3 број "1/3" замјењује се бројем "2/3".

Члан 9

У члану 42 у ставу 2 ријеч "заједничка" замјењује се ријечју "коалициона", у одговарајућем падежу.

Члан 10

Поглавље VII ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОДНОСИЛАЦА ИЗБОРНИХ ЛИСТА И КАНДИДАТА СА ИЗБОРНИХ ЛИСТА и чл. 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63 и 64 бришу се.

Поглавља VIII, IX, X, XI, XIa, XII, XIII и XIV постају поглавља VII, VIII, IX, X, Xa, XI, XII и XIII.

Члан 11

Члан 69 мијења се и гласи:

"Сваки бирач гласа лично.

Бирач у току одржавања избора може гласати само једанпут. Гласа се на овјереном гласачком листићу.

Нико не смије доћи на бирачко мјесто наоружан или са опасним оруђем.

На бирачком мјесту и на 50 метара од бирачког мјеста забрањено је истицање симбола политичких странака и другог пропагандног материјала, којима се може утицати на одређивање бирача.

Ако се у току гласања наруше правила из става 1 до 4 овог члана бирачки одбор се распушта, а ако се наруше правила из става 5 овог члана бирачки одбор се може распустити. У случају распуштања бирачког одбора гласање се на том бирачком мјесту понавља.

Члану бирачког одбора који врши идентификацију бирача, као и осталим члановима бирачког одбора забрањује се да, у било којој форми, а посебно гласним обраћањем саопшти име и презиме бирача, као и његов редни број на бирачком списку".

Члан 12

Послије члана 69 додаје се нови члан који гласи:

"Члан 69а

Гласање је тајно.

Уколико бирачки одбор не уреди бирачко мјесто на начин којим се обезбјеђује тајност гласања, бирачки одбор се распушта, а гласање се на том бирачком мјесту понавља.

Бирач попуњава гласачки листић искључиво у простору који је за то намијењен (параван, кабина), тако да нико не може видјети како је гласао.

Уколико бирач повриједи тајност гласања на начин што гласа јавно изван простора одређеног за гласање или, ако након гласања у простору који је за то намијењен, јавно покаже гласачки листић бирачком одбору тако да се види за кога је гласао, предсједник бирачког одбора је дужан да у присуству бирачког одбора, након одвајања контролног купона, такав гласачки листић учини неважећим на начин што ће га прецртати, спаковати га у посебан коверат и убацити га у гласачку кутију умјесто бирача.

Начин гласања из става 4 овог члана предсједник бирачког одбора уноси у записник".

Члан 13

Послије члана 71 додаје се нови члан који гласи:

"Члан 71а

У просторији за гласање забрањена је употреба телефона, мобилних телефона и пејџера.

Члановима бирачког одбора и лицима која прате рад органа за спровођење избора за вријеме гласања забрањено је на бирачком мјесту вођење било какве евиденције о бирачима који су гласали, као и коришћење копије бирачког списка или било које друге помоћне евиденције о бирачима.

Ако члан бирачког одбора или лице које прати рад органа за спровођење избора поступи супротно ставу 1 и 2 овог члана, предсједник бирачког одбора ће га упозорити, а ако лице и даље настави да омета рад, предсједник бирачког одбора ће га удаљити, што ће констатовати у записник о раду бирачког одбора. Уколико је из просторије удаљен члан бирачког одбора, предсједник бирачког одбора је дужан да, за даљи рад, омогући присуство његовог замјеника".

Члан 14

У члану 79 став 1 ријеч "прозрачна" замјењује се ријечју "непрозрачна".

Члан 15

У члану 92 у ставу 3 ријечи: "одређеним посебном одлуком Скупштине Републике" замјењују се ријечима: "утврђеним овим законом".

Члан 16

У члану 94а у ст. 1, 2 и 3 ријечи: "утврђена посебном одлуком Скупштине Републике" замјењују се ријечима: "утврђена овим законом, у одговарајућем падежу".

Члан 17

- брисан -

+ **Види:**

чл. 14. Закона - 46/2002-1.

Члан 18

- брисан -

+ **Види:**

чл. 14. Закона - 46/2002-1.

Члан 19

- брисан -

+ **Види:**

чл. 14. Закона - 46/2002-1.

Члан 20

- брисан -

+ **Види:**

чл. 14. Закона - 46/2002-1.

Члан 21

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Републике Црне Горе".

На основу члана 88 тачке 2 Устава Републике Црне Горе доносим

Указ о проглашењу Закона о измјенама и допунама Закона о избору одборника и посланика

Проглашава се Закон о измјенама и допунама Закона о избору одборника и посланика, који је донијела Скупштина Република Црне Горе на сједници петог ванредног засиједања у 2002. години, дана 10. септембра 2002. године

Број: 01-2673/2

Подгорица, 10. септембар 2002. године

Предсједник Републике Црне Горе

Мило Ђукановић, с.р.

Закон о измјенама и допунама Закона о избору одборника и посланика

*Закон је објављен у "Службеном листу РЦГ", бр.
46/2002 од 10.9.2002. године.*

Члан 1

У Закону о избору одборника и посланика ("Службени лист РЦГ", бр. 4/98, 17/98, 14/2000, 9/2001 и 41/2002) у члану 6. у ставу 2, на крају, ставља се тачка, а ријечи: "у складу са посебним законом" бришу се.

Члан 2

У члану 12 став 3 мијења се и гласи:

"У Републици, као јединственој изборној јединици, од укупног броја посланика, четири посланика бира се на бирачким мјестима одређеним посебном одлуком Скупштине Републике".

Члан 3

У члану 14 у ставу 2 број "80" замјењује се бројем "100".

Члан 4

У члану 24 ст. 2 и 3 бришу се.

Досадашњи став 4 постаје став 2.

Члан 5

У члану 39 послије става 3 додаје се нови став који гласи:

"Изузетно од става 3 овог члана, на изборној листи групе грађана или изборној листи

политичке странке која представља Албанце у Црној Гори, може бити најмање 1/3, а највише онолико кандидата колико се бира".

Досадашњи став 4 постаје став 5.

Члан 6

Послије члана 49 додаје се ново поглавље и 15 нових чланова који гласе:

"VII ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОДНОСИЛАЦА ИЗБОРНИХ ЛИСТА И КАНДИДАТА СА ИЗБОРНИХ ЛИСТА

Члан 50

Подносиоци изборних листа имају право да у јавним гласилима, у оквиру истих дневних термина, односно рубрика, равноправно обавјештавају грађане о својим програмима и активностима.

За представљање изборних листа не може се користити имовина (новац, техничка средства, опрема и сл.) државних органа, јавних предузећа, јавних установа и фондова и Привредне коморе Црне Горе.

Члан 51

Радио-телевизија Црне Горе обавезна је да, од дана расписивања избора до завршетка изборне пропаганде, у оквиру политичко-информативног програма, чија је чујност и видљивост обезбијеђена на цијелој територији Републике, у једнаком трајању и у истом термину, обезбиједи представљање подносилаца изборних листа, као и изношење и образлагање изборног програма.

Јавном предузећу из става 1 овог члана није дозвољено да, под било којим условима, омогући изношење и образлагање изборног програма подносилаца изборних листа у комерцијалном, забавном или другом програму који није политичко-информативни.

Члан 52

Новинско јавно предузеће "Побједа" обавезно је да, од дана расписивања избора до завршетка изборне пропаганде, преко свог дневног гласила, обезбиједи исти простор, односно рубрике и равноправне услове за представљање подносилаца изборних листа, као и изношење и образлагање изборног програма.

Члан 53

Радио-телевизија Црне Горе обавезна је да, у току изборне пропаганде, бесплатно, на начин и под условима којима се обезбјеђује равноправан положај, огласи најаву свих промотивних скупова подносилаца изборних листа за избор посланика, односно одборника.

Новинско јавно предузеће "Побједа" обавезно је да, у току изборне пропаганде, бесплатно и под условима предвиђеним у ставу 1 овог члана, оглашава најаве свих промотивних скупова подносилаца изборних листа за избор посланика, односно одборника.

Члан 54

Средства јавног информисања која, уз накнаду, објављују огласе подносилаца изборних листа којима се пропагирају избори, изборни програми и кандидати, дужна су да, на том огласу, истакну ознаку "плаћени изборни оглас".

Члан 55

Одлуку о правилима о представљању политичких странака у предизборној кампањи доноси Скупштина Републике, најкасније 30 дана прије истека посљедњег рока када се морају расписати избори, односно наредног дана од дана када се Скупштина распусти, односно када донесе одлуку о скраћењу мандата.

Члан 56

Уредници и водитељи политичко-информативних и специјализованих емисија обавезни су да, у току изборне пропаганде, независно и објективно представљају све кандидате, а водитељи емисија морају имати непристрасан однос према свим заступљеним политичким, социјалним и етничко-културним програмима.

Уредници из става 1. овог члана, споразумно са подносиоцима изборних листа, утврђују програм њиховог представљања, у складу са законом и програмско уређивачким критеријумима.

У складу са ставом 1 овог члана, а на основу члана 6 став 2 овог закона, обавезно се организују емисије којима се обезбеђује јавно сучељавање изборних програма подносилаца изборних листа и кандидата са тих листа.

Члан 57

Равноправне услове за представљање свих подносилаца изборних листа и кандидата са изборних листа дужна су да обезбиједи, у складу са овим законом, и сва друга средства јавног информисања чији су оснивачи Република, Главни град, Престоница и општина.

Средства јавног информисања из става 1 овог члана, уз учешће представника оснивача и подносилаца изборних листа, утврђују ближа правила за представљање подносилаца изборних листа, изборних програма и кандидата са изборних листа.

Члан 58

Подносиоци изборних листа и кандидати са тих листа имају право да, за вријеме изборне пропаганде, под равноправним условима, организују конференције и друге јавне скупове на којима се представљају и пропагирају изборни програми, изборне листе и кандидати са тих листа, у складу са прописима о јавном реду и миру.

Члан 59

Средства јавног информисања чији су оснивачи Република, Главни град, Престоница и општина дужна су да, у складу са материјалним и техничким могућностима, за вријеме изборне пропаганде и под равноправним условима, обавјештавају о активностима подносилаца изборних листа са свих конференција и других јавних скупова на којима се представљају програми и кандидати подносилаца листа за избор посланика.

Подносиоци изборних листа и средства јавног информисања из става 1 овог члана споразумно утврђују начин и услове извјештавања са јавног скупа, као и рокове у којима подносиоци изборних листа обавјештавају средства јавног информисања о одржавању јавног скупа.

Члан 60

Подносиоци изборних листа и кандидати са изборних листа имају право да, за вријеме изборне пропаганде, припремају изборне плакате, огласе, фотографије, летке, спотове и сл. и да их јавно, без посебног одобрења, излажу и постављају на јавним мјестима која одреди надлежни орган општине.

Члан 61

Изборна пропаганда која се организује преко уређаја звучног оглашавања спроводи се у вријеме и на начин којим се обезбјеђују да се не угрожава право грађана на лични мир, у складу са прописима о јавном реду и миру.

Члан 62

Средства јавног информисања, за вријеме изборне пропаганде, дужна су објавити налазе надлежних државних органа којима се констатује да је одређено јавно гласило повриједило принципе једнакости, равноправности и објективности обавјештавања грађана о програмима о кандидатима политичких странака и других подносилаца изборних листа.

Члан 63

У току седам дана прије дана одржавања избора забрањено је у средствима јавног информисања објављивати резултате јавних анкета, истраживања и анализа у вези са расположењем бирачког тијела у погледу процјене резултата избора.

На дан избора, прије отварања бирачких мјеста, забрањено је објављивање претходних резултата или процјена резултата избора.

Члан 64

Одредбе овог поглавља примјењују се и на средства јавног информисања чији су оснивачи правна и физичка лица и која своју дјелатност врше у складу са одредбама Закона о јавном информисању."

Члан 7

У члану 69 последије става 3 додаје се нови став који гласи:

"Бирач својеручним потписом потврђује преузимање гласачког листића у посебну књигу бирача, чију садржину утврђује Републичка изборна комисија".

Став 4 и 5 постају став 5 и 6.

Став 6 који потаје став 7, мијења се и гласи:

"Ако се у току гласања наруше правила из става 1 до 6 овог члана, бирачки одбор се може распустити. У случају распуштања бирачког одбора, гласање се на том бирачком

мјесту понавља".

Члан 8

У члану 69а у ставу 2 послије ријечи "гласања" додају се ријечи: "(параван кабина)".

У ставу 4 ријечи: "је дужан да" замјењују се ријечима: "на основу претходне одлуке бирачког одбора, дужан је да".

Послије става 5 додаје се нови став који гласи:

"Ближа упутства о мјерама којима се обезбјеђује тајност гласања утврђује Републичка изборна комисија".

Члан 9

У члану 71а у ставу 3 испред ријечи: "ће га удаљити" додају се ријечи: "на основу претходне одлуке бирачког одбора".

Члан 10

У члану 73а послије става 5 додаје се нови став који гласи:

"Републичка изборна комисија ће, у оквиру јединствених стандарда за изборни материјал, утврдити дебљину (грамажу) папира гласачког листића да би се обезбиједила тајност гласања".

Члан 11

У члану 79 у ставу 1 ријеч "непрозирна" замјењује се ријечју "прозирна".

Члан 12

У члану 92 у ставу 3 ријечи: "утврђеним овим законом" замјењују се ријечима: "одређеним посебном одлуком Скупштине Републике".

Члан 13

У члану 94а у ст. 1, 2 и 3 ријечи: "утврђена овим законом", у одговарајућем падежу, замјењују се ријечима: "утврђена посебном одлуком Скупштине Републике".

Члан 14

Чл. 17, 18, 19. и 20. Закона о измјенама и допунама Закона о избору одборника и посланика ("Службени лист РСГ", бр. 41/2002) бришу се.

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 15

Изузетно, изборе који ће се до 31. децембра 2002. године одржати у Црној Гори спровешће органи за спровођење избора именовани у складу са прелазним и завршним

одредбама овог закона.

Члан 16

Републичку изборну комисију у сталном саставу чине предсједник, секретар и осам чланова.

Предсједник Републичке изборне комисије именује се на предлог партије која је на претходним изборима добила највећи број посланичких мандата.

Секретар Републичке изборне комисије именује се на предлог партије која је на претходним изборима била друга по броју освојених посланичких мандата.

У стални састав Републичке изборне комисије именује се по један представник свих партија заступљених у Скупштини Републике Црне Горе.

Члан 17

Општинску изборну комисију у сталном саставу чине: предсједник, секретар и осам чланова.

Општинска изборна комисија у сталном саставу именује се по критеријуму и на начин утврђен у члану 16. овог закона.

Уколико нека од политичких партија заступљених у Скупштини Републике Црне Горе нема политички интерес да одреди свог представника у стални састав општинске изборне комисије, своје мјесто у тој општинској изборној комисији може уступити некој другој политичкој партији, о чему је дужна обавијестити надлежну скупштину општине.

Предсједник општинске изборне комисије именује се на предлог партије, односно коалиције која је на претходним изборима добила највећи број одборничких мандата. Уколико је на претходним изборима највећи број мандата добила коалициона изборна листа, предсједник општинске изборне комисије именује се на предлог партије којој је, у оквиру коалиције, припао највећи број одборничких мандата.

Секретар општинске изборне комисије именује се на предлог партије која је на претходним изборима била друга по броју освојених одборничких мандата.

У случају истог броја мандата коалиционе изборне листе и партије која је поднијела самосталну изборну листу, именовање предсједника општинске изборне комисије врши се на предлог партије, односно коалиције, која је освојила већи број гласова.

У случају истог броја мандата коалиционих изборних листа, именовање предсједника општинске изборне комисије врши се на предлог коалиције чија је изборна листа добила већи број гласова.

У случају истог броја мандата партија које су на претходним изборима поднијеле самосталну изборну листу, именовање предсједника општинске изборне комисије врши се на предлог партије која је освојила већи број гласова.

Члан 18

Бирачки одбор у сталном саставу чине предсједник и четири члана.

Свакој партији заступљеној у одговарајућој скупштини припада број предсједника бирачких одбора, сразмјерно пропорционалној заступљености одборничких мандата у скупштини, а бирачка мјеста на којима би поједина партија предлагала представника за предсједника бирачког одбора, општинска изборна комисија одређује жријебом.

У стални састав бирачког одбора, два члана именују се на предлог партије, односно коалиције, која има већину у одговарајућој скупштини општине.

У стални састав бирачког одбора обавезно се именуј епо један представник двије опозиционе партије у одговарајућој скупштини, које су на претходним изборима добиле највећи број гласова.

Уколико у одговарајућој скупштини општине постоји само једна опозициона партија, у стални састав бирачког одбора именују се два представника те партије.

Члан 19

Одлуке и изборне радње које су, у вези са већ расписаним изборима, донијеле, односно предузеле Републичка изборна комисија и општинске изборне комисије у досадашњем саставу, сматрају се саставним дијелом јединственог изборног процеса који ће наставити Републичка изборна комисија и општинске изборне комисије именоване у складу са овим законом.

Члан 20

На пријевременим изборима који ће се одржати у 2002. години, избор четири посланика из члана 12 став 3 овог закона извршиће се на бирачким мјестима која ће, посебном одлуком, одредити Скупштина Републике Црне Горе.

Члан 21

Скупштина општине, односно Одбор повјереника у Подгорици и Одбор повјереника у Тивту именоване општинске изборне комисије, у року од седам дана од дана ступања на снагу овог закона.

У року из ства 1 овог члана Скупштина Републике Црне Горе именоване Републичку изборну комисију.

Члан 22

Одредбе Закона о измјенама и допунама Закона о избору одборника и посланика ("Службени лист РЦГ", бр. 41/2002), које су у супротности са одредбама овог закона, стављају се ван снаге.

Члан 23

У јавном интересу је да се, у складу са чланом 109 став 2 Устава Републике Црне Горе, одредбе овог закона примјене на већ расписане пријевремене изборе за посланике Скупштине Републике Црне Горе, изборе за одборнике Скупштине главног града - Подгорице и изборе за одборнике Скупштине општине Тиват.

Члан 24

Овај закон ступа на снагу даном објављивања у "Службеном листу Републике Црне Горе".

Одлука Уставног суда Републике Црне Горе којом се утврђује да одредба члана 101 став 1 тачка 7 Закона о избору одборника и посланика ("Службени лист Републике Црне Горе", бр. 4/98, 17/98, 14/00, 9/01, 41/02 и 46/02), није у сагласности са Уставом Републике Црне Горе

Уставни суд Републике Црне Горе, у саставу: предсједник проф. др Радоје Кораћ и судије - Веселин Рацковић, Радован Кривокапић, Зоран Смолковић и Фетија Међедовић, на основу члана 113 став 1 тачка 1 Устава Републике Црне Горе и члана 51 став 1 тачка 1 и члана 56 тачка 1 Закона о Уставном суду Републике Црне Горе ("Службени лист Републике Црне Горе", број 21/93), након одржане јавне расправе, на сједници од 18. јуна 2004. године, донио

Одлуку

Одлука је објављена у "Службеном листу РЦГ", бр. 45/2004 од 2.7.2004. године.

УТВРЂУЈЕ СЕ да одредба члана 101 став 1 тачка 7 Закона о избору одборника и посланика ("Службени лист Републике Црне Горе", бр. 4/98, 17/98, 14/00, 9/01, 41/02 и 46/02), није у сагласности са Уставом Републике Црне Горе и престаје да важи даном објављивања ове одлуке.

Ова одлука објавиће се у "Службеном листу Републике Црне Горе".

...

У бр. 14/04

Подгорица, 18. јуна 2004. године

Предсједник

Уставног суда Републике Црне Горе,

Проф. др **Радоје Кораћ**, с.р.

На основу члана 88 тачке 2 Устава Републике Црне Горе доносим

Указ о проглашењу Закона о измјенама и

допунама Закона о избору одборника и посланика

Проглашавам Закон о измјенама и допунама Закона о избору одборника и посланика, који је донијела Скупштина Републике Црне Горе, на деветој сједници првог редовног засиједања у 2006. години, дана 27. јула 2006. године.

Број: 01-1064/2

Подгорица, 28. јула 2006. године

Предсједник Републике Црне Горе

Филип Вујановић, с.р.

Закон о измјенама и допунама Закона о избору одборника и посланика

*Закон је објављен у "Службеном листу РЦГ", бр.
48/2006 од 28.7.2006. године.*

Члан 1

У Закону о избору одборника и посланика ("Службени лист РЦГ", бр. 4/98, 17/98, 14/00, 18/00, 9/01, 41/02, 46/02 и 45/04) у чл. 6, 54, 59 и 62 ријечи: "средства јавног информисања" у различитом падежу замјењују се ријечју "медији" у одговарајућем падежу.

Члан 2

У члану 11 у ставу 2 послије ријечи: "територији општине" додају се ријечи: "односно градске општине".

Члан 3

У члану 12 у ставу 3 ријечи: "четири посланика" замјењују се ријечима: "пет посланика".

Члан 4

У члану 15 став 2 мијења се и гласи:

"У случају престанка мандата скупштине општине, Скупштине Пријестонице и Скупштине Главног града, прије истека времена на које је бирана, предсједник општине расписује изборе наредног дана од дана њеног распуштања, односно наредног дана од дана ступања на снагу одлуке о скраћењу мандата."

Члан 5

У члану 32 послије става 1 додаје се нови став 2 који гласи:

"Републичка изборна комисија има своју страницу на којој објављује све акте и податке од значаја за спровођење избора."

Члан 6

У члану 41 у ставу 1 и члану 101 став 1 тачка 5 ријечи: "односно југословенско" бришу се.

Члан 7

Послије члана 49 додаје се нови члан који гласи:

"Члан 49а

Полицијски службеници и припадници Агенције за националну безбједност не смију узети учешће у предизборној кампањи на било који начин.

Полицијски службеници не смију гласати, нити улазити на гласачка мјеста у униформама, сем у случају захтјева од предсједника бирачког одбора, у циљу спречавања непосредне пријетње јавном реду и безбједности на бирачком мјесту."

Члан 8

Члан 52 мијења се и гласи:

"Учесници у предизборној кампањи дужни су да поштују Устав Републике Црне Горе, законе и кодексе професионалне етике и обавезују се на фер понашање, које искључује увреде и клевете, кршење правила пристojности или вријеђање осјећања јавности.

На представљање подносилаца изборних листа и кандидата са изборних листа посредством медија сходно се примјењују одредбе Закона о медијима, Закона о радио-дифузији и Закона о јавним радио-дифузним сервисима "Радио Црне Горе" и "Телевизија Црне Горе". "

Члан 9

Члан 57 мијења се и гласи:

"Плаћено оглашавање у емитерима јавних радио-дифузних сервиса ће бити јасно означено као плаћено у складу са Правилником о оглашавању и спонзорству у јавним радио-дифузним сервисима.

Штампани медији ће усвојити правилник о плаћеном оглашавању.

Прихватајући плаћено оглашавање, приватни медији неће правити дискриминацију између подносилаца изборних листа."

Члан 10

Члан 63 мијења се и гласи:

"У року од 10 дана прије дана одржавања избора, у програмима радио-дифузних сервиса није дозвољено објављивање резултата испитивања јавног мњења, других истраживања и анализа у вези са одређењем грађана у погледу процјене резултата избора.

На дан избора, током трајања гласања и протеча најмање три сата од затварања бирачких мјеста, никоме није дозвољено да у програмима радиодифузних сервиса и других медија објављује процјену резултата гласања."

Члан 11

Члан 64 мијења се и гласи:

"Приватни медији усвојиће кодекс понашања у циљу остваривања коректне уређивачке политике и равномјерног, односно равноправног представљања подносилаца изборних листа и кандидата са изборних листа."

Члан 12

Послије члана 64 додаје се нови члан који гласи:

"Члан 64а

Право на медијско праћење у предизборној кампањи почиње од дана потврђивања изборне листе учесника предизборне кампање и престаје 24 часа прије дана одржавања избора."

Члан 13

У члану 67 у ставу 2 ријеч "Југославије" брише се.

Члан 14

У члану 73а став 6 мијења се и гласи:

"Гласачки листић штампа се на посебно заштићеном 90-грамском папиру са воденим жигом."

Члан 15

У члану 79 у ставу 1 ријеч "прозрачна" замјењује се ријечју "непрозрачна".

Члан 16

Члан 111в мијења се и гласи:

"Европска Унија, друге међународне организације, међународне невладине организације и овлашћени представници страних држава могу пратити ток избора који укључује рад органа за спровођење избора и других државних органа, праћење предизборне кампање од стране медија, остваривање бирачког права и других повезаних политичких и грађанских права у изборном процесу.

Период посматрања тече од дана расписивања избора и завршава се закључно са објављивањем коначних резултата избора.

Посматрачи из става 1 овог члана ће извјештавати у току изборног процеса у складу са својим устаљеним процедурама."

Члан 17

Овај закон ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном листу Републике Црне Горе".

Одлука Уставног суда Републике Црне Горе којом се утврђује да одредба члана 63 став 2 Закона о избору одборника и посланика ("Службени лист Републике Црне Горе", бр. 4/98, 17/98, 14/00, 18/00, 9/01, 41/02, 46/02, 45/04 и 48/06) у дијелу који гласи: "и протека најмање три сата од затварања бирачких мјеста", није у сагласности са Уставом Републике Црне Горе и престаје да важи даном објављивања одлуке.

Уставни суд Републике Црне Горе, у саставу: предсједник др Младен Вукчевић и судије - Фетија Међедовић, Зоран Смолковић, Десанка Лопичић и Веселин Рацковић, на основу одредаба члана 113 став 1 тачка 1 Устава Републике Црне Горе, члана 51 став 2 и члана 56 тачка 1 Закона о Уставном суду Републике Црне Горе ("Службени лист Републике Црне Горе", бр. 21/93), на сједници од 1. септембра 2006. године, донио је

Одлуку

*Одлука је објављена у "Службеном листу РЦГ", бр.
56/2006 од 7.9.2006. године.*

УТВРЂУЈЕ СЕ да одредба члана 63 став 2 Закона о избору одборника и посланика ("Службени лист Републике Црне Горе", бр. 4/98, 17/98, 14/00, 18/00, 9/01, 41/02, 46/02, 45/04 и 48/06) у дијелу који гласи: "и протека најмање три сата од затварања бирачких мјеста", није у сагласности са Уставом Републике Црне Горе и престаје да важи даном објављивања одлуке.

Ова одлука објавиће се у "Службеном листу Републике Црне Горе".

Образложење

Предлогом Невладиног удружења "Центар за мониторинг", из Подгорице, покренут је поступак за оцјењивање уставности дијела одредбе члана 63 став 2 Закона, означеног у изреци.

У предлогу је истакнуто: да је ограничење објављивања процјене резултата гласања три сата након завршетка гласања у супротности са одредбама чл. 35 и 37 Устава Републике Црне Горе којима се јамчи слобода штампе и других видова обавјештавања, односно забрањује цензура штампе и других видова јавног обавјештавања; да оспорена одредба није у сагласности са међународним документима којима је уређено право на слободу штампе и јавно обавјештавање које је ратификовала држава чија је чланица била Република Црна Гора; да Међународни пакт о грађанским и политичким правима одредбом члана 19 прописује право на слободу проналажења, примања и ширења информације и идеја свих врста, у усменом, писменом, штампаном или умјетничком облику или на било који начин по слободном избору и да је слично одређење прописано одредбама члана 10 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода; да наведена одредба члана 19 Пакта обухвата и посебне дужности и одговорности односно ограничења која могу бити прописана ради: поштовања права и угледа других лица; заштите државне безбједности, јавног реда, јавног здравља и морала; да се саопштавањем процјене, као ширење информације, не нарушава наведеним разлозима иако се на први поглед чини да разлози безбједности и јавног реда могу бити једини који су законодавца определијелили да врши ограничавање права на слободу штампе и јавног обавјештавања; да је држава дужна да дјелује превентивно, односно да кажњава оне који би угрозили јавни ред и мир и да се не може ограничити право пружања и примања информација на темељу претпоставке да ће неко због објављивања информације угрозити безбједност и јавни ред.

У име Скупштине Републике Црне Горе замјеник Генералног секретара обавијестио је Суд, да Скупштина Републике Црне Горе није у могућности да у остављеном року достави тражени одговор и да то неће моћи ни у наредном периоду, јер није у редовном засиједању, односно да нијесу испуњени услови за сазивање ванредног засиједања.

Уставни суд је, након разматрања садржине дијела одредбе члана 63 став 2 Закона, утврдио да није у сагласности са Уставом Републике Црне Горе.

Уставом Републике Црне Горе прописано је: да се законом у складу са Уставом уређују начин остваривања слобода и права ако је то неопходно за њихово остваривање и друга питања од интереса за Републику (члан 12 тач. 1 и 4); да се слободе и права остварују на основу Устава (члан 14); да су слободе и права неповредиви, да је свако обавезан да поштује слободе и права других и да је злоупотреба слобода и права противуставна и кажњива (члан 16); да се бирачко право остварује на изборима, да су избори слободни и непосредни а гласање је тајно (члан 32 ст. 2 и 4); да се јамчи слобода мисли и јавног изражавања мишљења, слобода вјеровања, јавног или приватног исповиједања вјере, као и слобода изражавања националне припадности, културе и употребе свог језика и писма (члан 34 став 2); да се јамчи слобода штампе и других видова јавног обавјештавања и да грађани имају право да у средствима јавног обавјештавања изражавају и објављују своја мишљења (члан 35 ст. 1 и 2); да је забрањена цензура штампе и других видова јавног обавјештавања и да нико не може спријечити растурање штампе и ширење других обавјештења, осим ако се одлуком суда утврди да се њима позива на насилно рушење уставног поретка, нарушавање територијалне цјелокупности Црне Горе и Савезне Републике Југославије, кршење зајамчених слобода и права, или изазива национална, расна или вјерска мржња и

нетрпељивост (члан 37).

Из цитираних одредаба Устава Републике Црне Горе произилази да су Уставом утврђени принципи бирачког права и слободе штампе и да се законом уколико је неопходно прописује начин остваривања тих права, да су слободе и права неповредиви и да се остварују на основу Устава, да је свако обавезан да поштује слободе и права других, да је злоупотреба слобода и права противуставна и кажњива, да се јамчи слобода штампе и других видова јавног обавјештавања и да грађани имају право да у средствима јавног обавјештавања изражавају и објављују своја мишљења. Уставом је забрањена цензура штампе и других видова јавног обавјештавања и утврђени случајеви ограничења тих права. Сагласно овим начелима Република је донијела Закон о избору одборника и посланика, којим је уредила начин избора и престанак мандата одборника у скупштину општине, Пријестонице и главног града и посланика у Скупштину Републике Црне Горе и заштиту бирачког права, а у оквиру тога, и право на информисање о изборима.

Оспореним дијелом одредбе члана 63 став 2 Закона, прописано је да најмање три сата од затварања бирачких мјеста, никоме није дозвољено да у програмима радио-дифузних сервиса и других медија објављује процјену резултата гласања.

Уставни суд је утврдио да је законодавац, прописивањем овог ограничења, повриједио уставни принцип о слободи штампе. Наиме, слобода штампе и других видова јавног обавјештавања и право грађана да у средствима јавног обавјештавања изражавају и објављују своја мишљења, припадају корпусу основних политичких слобода и права грађана зајемчених одредбама члана 35 ст. 1 и 2 Устава Републике Црне Горе. На основу ових одредаба грађани (што значи и групе и удружења грађана) имају право да путем средстава информисања изражавају и објављују своја мишљења, и користе средства информисања ради своје обавијештености. Слобода штампе и медија, уопште, у ширем значењу представља есенцијални предуслов за имплементацију свих осталих људских права и слобода и главни је чинилац формирања јавног мњења на унутрашњем и међународном плану. У изборном процесу слобода штампе и право грађана на информисање добија уже значење и њен садржај се везује за изборе. У том смислу, право грађана на информисање доприноси остваривању изборног права грађана, јер је право на информисање о изборима, један од услова за остваривање бирачког права, као најважнијег међу изборним правима грађана.

Из наведеног произилази да су бирачко право и слобода штампе уставне вриједности које се остварују на основу Устава и да се законом не могу ограничити, већ само у складу са Уставом уредити начин њиховог остваривања, под условом да је то неопходно за њихово остваривање.

Објављивањем процјене резултата гласања након затварања бирачких мјеста, односно завршеног гласања, у програмима радио-дифузних сервиса и других медија, по налажењу Уставног суда, не поврјеђује се и не ограничава ни један принцип бирачког права из члана 32 Устава, нити таква процјена може утицати на резултате и слободу гласања. С друге стране оспореном, временски ограниченом забраном објављивања процјене резултата гласања, након затварања бирачких мјеста, нарушава се слобода штампе и право грађана да преко медија изражавају и објављују своја мишљења и процјене, као и право грађана да о томе буду обавијештени.

Уставни суд је, осим тога, утврдио да оспорени дио одредбе члана 63 став 2 Закона, није у сагласности ни са одредбама члана 37 Устава Републике Црне Горе из којих произилази да се спрјечавање растурања штампе и ширење других обавјештења може спровести, само испуњењем одређених услова. Ти услови тичу се како материјалног права - да се обавјештењем позива на насилно рушење уставног поретка, нарушавање територијалне цјелокупности Црне Горе, кршење зајемчених слобода и права или изазива национална, расна или вјерска мржња и нетрпељивости, тако и процесног права - пошто је изричито прописано да се спрјечавање може спровести само на основу одлуке

надлежног суда и у законом прописаном поступку. У конкретном случају, оспореним дијелом одредбе члана 63 став 2 Закона, није утврђен ниједан наведени услов за ограничење слободе штампе и других видова јавног обавјештавања, нити су познате евентуалне последице, овог законом прописаног противправног понашања.

Насупрот томе, овом временски ограниченом забраном објављивања процјене резултата гласања, након затварања бирачких мјеста, без обзира на то каква је садржина тих будућих обавјештења, уводи се тзв. претходно превентивно цензурисање, које није засновано на одредбама члана 37 Устава Републике Црне Горе.

Стога, оспорени дио одредбе члана 63 став 2 Закона, није у сагласности са одредбама члана 35 ст. 1 и 2 и члана 37 Устава Републике Црне Горе.

На основу изнијетих разлога, одлучено је као у изреци.

Одлука о престанку важења оспореног дијела одредбе Закона и о објављивању ове одлуке, заснована је на одредбама члана 115 став 1 и члана 116 став 3 Устава Републике Црне Горе.

У бр.78/06

Подгорица, 1. септембар 2006. године

Уставни суд Републике Црне Горе

Предсједник,

др **Младен Вукчевић**, с.р.

На основу члана 95 тачка 3 Устава Црне Горе доносим

Указ о проглашењу Закона о измјенама и допунама Закона о избору одборника и посланика

Проглашавам Закон о измјенама и допунама Закона о избору одборника и посланика, који је донијела Скупштина Црне Горе 24. сазива, на сједници другог ванредног засиједања у 2011. години, дана 8. септембра 2011. године.

Број: 01-1050/2

Подгорица, 12.09.2011. године

Предсједник Црне Горе,

Филип Вујановић, с.р.

На основу члана 82 став 1 тачка 2 и члана 91 став 3 Устава Црне Горе, Скупштина Црне Горе 24. сазива, на сједници другог ванредног засиједања у 2011. години, дана 8. септембра 2011. године, донијела је

Закон о измјенама и допунама Закона о избору одборника и посланика

Закон је објављен у "Службеном листу ЦГ", бр. 46/2011 од 16.9.2011. године.

Члан 1

У Закону о избору одборника и посланика ("Службени лист РЦГ", бр. 4/98, 5/98, 17/98, 14/00, 18/00, 9/01, 41/02, 46/02 и 48/06) члан 1 мијења се и гласи:

"Овим законом уређују се: начин и поступак избора одборника у скупштину општине, градске општине, Главног града и Пријестонице (у даљем тексту: општина) и посланика у Скупштину Црне Горе; организација, састав и надлежност органа за спровођење избора; утврђивање резултата гласања и расподела мандата; заштита бирачког права и друга питања од значаја за организацију и спровођење избора."

Члан 2

Члан 2 мијења се и гласи:

"Одборнике и посланике бирају и право да буду бирани за одборника и посланика имају грађани који имају црногорско држављанство и који су уписани у бирачки списак у складу са законом којим се уређује бирачки списак (у даљем тексту: бирач), на основу општег и једнаког бирачког права, на слободним и непосредним изборима, тајним гласањем, у складу са овим законом.

Нико не може, по било ком основу, позвати бирача на одговорност због гласања, нити од њега тражити да каже за кога је гласао или зашто није гласао.

Након завршеног гласања може се вршити испитивање јавног мњења у вези са гласањем код бирача који су сагласни са тим."

Члан 3

У члану 3 ст. 3 и 4 бришу се.

Члан 4

У члану 4 у ставу 1 и осталим одредбама Закона (чл. 38, 39, 42, 43, 55) ријечи: "политичка странка", у различитом падежу, замјењују се ријечима: "политичка партија", у одговарајућем падежу.

Члан 5

У члану 6 и осталим одредбама Закона (чл. 10, 38, 39, 113) ријеч "грађани" и ријеч "грађанин", у различитом падежу, замјењује се ријечју "бирачи", односно ријечју "бирач", у одговарајућем падежу.

Члан 6

У члану 8 и осталим одредбама Закона (чл. 38, 52, 88, 92, 99, 105, 110, 111г, 112, 113) ријеч "Република", у различитом падежу, брише се.

Члан 7

У члану 9 и осталим одредбама Закона (чл. 12, 32, 43, 48а, 51, 59, 115, 116, 117) ријеч "Република", у различитом падежу, замјењује се ријечима: "Црна Гора", у одговарајућем падежу.

Члан 8

Члан 11 мијења се и гласи:

"Право да бира и да буде биран за посланика има бирач који је навршио 18 година живота, који је пословно способан и који има пребивалиште у Црној Гори најмање двије године прије дана одржавања избора.

Право да бира и да буде биран за одборника има бирач који је навршио 18 година живота, који је пословно способан, који има пребивалиште у Црној Гори најмање двије године и који има пребивалиште у општини, односно градској општини, као изборној јединици, најмање шест мјесеци прије дана одржавања избора."

Члан 9

У члану 12 став 3 брише се.

Члан 10

У члану 13 став 1 мијења се и гласи:

"Избори за одборнике, односно посланике расписују се одлуком органа надлежног за расписивање избора."

У ставу 3 ријеч "Републике" брише се, а на крају текста, тачка се замјењује зарезом и додају ријечи: "а за одборнике и у "Службеном листу Црне Горе - општински прописи"."

Члан 11

У члану 14 став 4 мијења се и гласи:

"Потврђивање мандата врши се у року од 30 дана од дана одржавања избора, тако што предсједавајући сједнице одговарајуће скупштине констатује и објављује да је подношењем извјештаја надлежне изборне комисије о резултатима избора потврђен мандат новоизабраним одборницима, односно посланицима."

Члан 12

У члану 15 у ставу 1 ријечи: "Скупштине Републике" замјењују се ријечима:

"Скупштине Црне Горе" (у даљем тексту: Скупштина), послије ријечи: "мандата Скупштини" ријеч "Републике" брише се, а ријечи: "предсједник Републике" замјењују се ријечима: "Предсједник Црне Горе".

У ставу 2 ријечи: "предсједник општине" замјењују се ријечима: "Предсједник Црне Горе".

Послије става 2 додаје се став 3 који гласи:

"У случају из ст. 1 и 2 овог члана примјењују се одредбе члана 14 ст. 2, 3 и 4 овог закона."

Члан 13

Члан 16 брише се.

Члан 14

У члану 20 додаје се став 2 који гласи:

"Кандидат на изборним листама не може бити у саставу изборних комисија и престаје му функција у овим органима прихватањем кандидатуре за одборника или посланика."

Члан 15

У члану 22 и осталим одредбама Закона (чл. 23, 31, 32, 33, 37, 43, 46, 66, 67, 68а, 69, 69а, 74, 76, 78, 79, 82, 85, 87, 92, 93, 98, 99, 100, 108, 110, 110б, 111г, 111д, 111е, 112) ријечи: "Републичка изборна комисија", у различитом падежу, замјењују се ријечима: "Државна изборна комисија", у одговарајућем падежу.

Члан 16

Члан 24 мијења се и гласи:

"Општинску изборну комисију у сталном саставу именује скупштина општине, на предлог радног тијела скупштине општине надлежног за избор и именовања, из реда кандидата које предложи политичке партије, односно групе грађана које имају одборнике у скупштини општине.

Одлука о именовању општинске изборне комисије објављује се у "Службеном листу Црне Горе - општински прописи".

Члан 17

Члан 25 мијења се и гласи:

"Општинску изборну комисију чине: предсједник, секретар и пет чланова у сталном саставу и по један опуномоћени представник подносиоца изборне листе.

За предсједника општинске изборне комисије именује се кандидат политичке партије, односно подносиоца изборне листе која је на претходним изборима добила највећи број одборничких мандата.

Уколико је на претходним изборима највећи број мандата добила коалициона изборна листа, за предсједника општинске изборне комисије именује се кандидат политичке партије којој је, у оквиру коалиције, припао највећи број одборничких мандата.

За секретара општинске изборне комисије именује се кандидат политичке партије која је на претходним изборима друга по броју освојених одборничких мандата, односно броју освојених гласова, примјеном критеријума утврђених одредбама овог члана за именовање предсједника општинске изборне комисије, уколико овим законом није друкчије одређено.

За чланове сталног састава општинске изборне комисије обавезно се именује и по један представник двије опозиционе политичке партије у одговарајућој скупштини које су на претходним изборима добиле највећи број мандата, а у случају истог броја мандата, највећи број гласова.

Предсједнику и члановима општинске изборне комисије у сталном саставу именују се замјеници.

Опуномоћени представник подносиоца изборне листе може имати замјеника.

Предсједника и чланове комисије, као и опуномоћене представнике подносилаца изборних листа, у случају њихове одсутности или спријечености, у вршењу послова и задатака у комисији замјењују њихови замјеници.

Предсједник комисије, његов замјеник и секретар, као и чланови комисије именују се из реда дипломираних правника, а замјеници чланова комисије именују се, по правилу, из реда дипломираних правника."

Члан 18

У члану 26 у ставу 4 ријечи: "15 дана" замјењују се ријечима: "20 дана".

Послије става 4 додаје се став 5 који гласи:

"Мандат опуномоћених представника у општинској изборној комисији престаје даном утврђивања коначних резултата избора."

Члан 19

У члану 27 у тачки 4 на крају текста додају се ријечи: "и организује њихову едукацију (обуку) о процедурама за рад бирачког одбора", а у тачки 13 на крају текста додају се ријечи: "и о попуни упражњених одборничких мјеста".

Послије става 1 додаје се став 2 који гласи:

"Општинска изборна комисија има своју web страницу на којој одмах објављује све акте и податке од значаја за спровођење избора, као и привремене и коначне резултате гласања на сваком бирачком мјесту."

Члан 20

Члан 29 мијења се и гласи:

"Државну изборну комисију у сталном саставу именује Скупштина, на предлог радног тијела Скупштине надлежног за избор и именовања, из реда кандидата које предложе политичке партије које имају посланике у Скупштини.

Одлука о именовању Државне изборне комисије објављује се у "Службеном листу Црне Горе."

Члан 21

Члан 30 мијења се и гласи:

"Државну изборну комисију чине: предсједник, секретар и девет чланова у сталном саставу и по један опуномоћени представник подносиоца изборне листе.

За предсједника Државне изборне комисије именује се кандидат политичке партије која је на претходним изборима добила највећи број посланичких мандата.

За секретара Државне изборне комисије именује се кандидат политичке партије која је на претходним изборима друга по броју освојених посланичких мандата.

За чланове сталног састава Државне изборне комисије обавезно се именују по један представник три опозиционе партије у Скупштини и један представник опозиционе политичке партије, односно подносиоца изборне листе за аутентичну заступљеност припадника мањинског народа или мањинске националне заједнице, које су на претходним изборима добиле највећи број гласова.

Предсједнику и члановима Државне изборне комисије у сталном саставу именују се замјеници.

Опуномоћени представник подносиоца изборне листе може имати замјеника.

Предсједника и чланове Државне изборне комисије и опуномоћене представнике подносилаца изборних листа, у случају њихове одсутности или спријечености, у вршењу послова и задатака у Државној изборној комисији замјењују њихови замјеници.

Предсједник и чланови Државне изборне комисије, њихови замјеници и секретар Комисије именују се из реда дипломираних правника."

Члан 22

У члану 31 додаје се став 5 који гласи:

"Мандат опуномоћених представника у Државној изборној комисији престаје даном утврђивања коначних резултата избора."

Члан 23

У члану 32 у ставу 1 тачки 13 на крају текста додају се ријечи: "и о попуни упражњених посланичких мјеста."

Послије тачке 15 додаје се нова тачка која гласи:

"15а) доноси пословник о раду;"

У ставу 2 на крају текста тачка се замјењује зарезом и додају ријечи: "као и привремене и коначне резултате гласања на сваком бирачком мјесту".

Члан 24

Послије члана 33 додаје се нови члан који гласи:

"Члан 33а

Предсједник и секретар Државне изборне комисије дужност могу обављати професионално, о чему одлучује Скупштина.

Рјешење о заради предсједника и секретара Државне изборне комисије који дужност обављају професионално доноси одбор Скупштине надлежан за административна

питања."

Члан 25

Члан 34 мијења се и гласи:

"За вршење стручних и административних послова Државна изборна комисија образује службу Државне изборне комисије (у даљем тексту: Служба).

Службом руководи секретар Државне изборне комисије.

Акт о унутрашњој организацији и систематизацији Службе доноси Комисија, на предлог секретара Комисије и уз претходно мишљење органа државне управе надлежног за кадрове.

На статус и друга права запослених у Служби примјењују се прописи који се односе на државне службенике и намјештенике.

Услове за рад Државне изборне комисије и Службе обезбјеђује Скупштина."

Члан 26

Члан 35 мијења се и гласи:

"Бирачки одбор чине предсједник и четири члана у сталном саставу и по један опуномоћени представник подносиоца изборне листе.

Свакој политичкој партији заступљеној у одговарајућој скупштини припада број предсједника бирачких одбора сразмјерно пропорционалној заступљености одборничких мјеста у скупштини, а бирачка мјеста на којима би поједина политичка партија предлагала представника за предсједника бирачког одбора, општинска изборна комисија одређује жријебом.

У стални састав бирачког одбора два члана именују се на предлог политичке партије, односно коалиције која има већину у одговарајућој скупштини општине.

У стални састав бирачког одбора обавезно се именује по један представник двије опозиционе политичке партије у одговарајућој скупштини, које су на претходним изборима добиле највећи број мандата, а у случају истог броја мандата, највећи број гласова.

Уколико у одговарајућој скупштини општине постоји само једна опозициона политичка партија, у стални састав бирачког одбора именују се два представника те партије.

Предсједника и чланове бирачког одбора, као и опуномоћене представнике подносилаца изборних листа, у случају њихове одсутности или спријечености, у вршењу послова и задатака бирачког одбора замјењују њихови замјеници."

Члан 27

Послије члана 35 додаје се нови члан који гласи:

"Члан 35а

Рјешење које политичке партије имају право да предложи представнике у стални састав бирачког одбора општинска изборна комисија дужна је донијети најкасније 15 дана прије дана одржавања избора.

Рјешење из става 1 овог члана општинска изборна комисија доставља свим подносиоцима потврђених изборних листа, у року од 24 часа од часа доношења.

Против рјешења из става 1 овог члана има се право приговора, односно жалбе, по поступку за заштиту изборног права утврђеног овим законом."

Члан 28

Послије члана 36 додаје се нови члан који гласи:

"Члан 36а

У случају истовременог одржавања избора за одборнике и посланике, бирачки одбори образовани за спровођење избора за одборнике обављају послове бирачких одбора за избор посланика."

Члан 29

У члану 38 у ставу 2 ријечи: "Политичке странке" замјењују се ријечима: "Подносиоци изборних листа из става 1 овог члана".

Члан 30

У члану 39 став 4 мијења се и гласи:

"Изузетно од става 3 овог члана, на изборној листи за избор посланика коју подnose групе грађана или политичке странке које представљају мањински народ или мањинску националну заједницу може бити најмање 1/3, а највише онолико кандидата колико се бира."

Члан 31

Послије члана 39 додаје се нови члан који гласи:

"Члан 39а

У циљу остваривања принципа родне равноправности, на изборној листи биће најмање 30 % кандидата мање заступљеног пола.

Изборна листа која не испуњава услове из става 1 овог члана сматраће се да садржи недостатке за проглашење изборне листе, а подносилац листе биће позван да отклони недостатке листе, у складу са овим законом.

Подносиоцу изборне листе који не отклони недостатке из става 2 овог члана изборна комисија одбиће проглашење изборне листе, у складу са овим законом."

Члан 32

У члану 42 додаје се став 5 који гласи:

"Лице одређено као носилац изборне листе не мора бити кандидат на листи."

Члан 33

У члану 43 у ставу 2 ријечи: "Албанце у Црној Гори" замјењују се ријечима: "мањински народ или мањинску националну заједницу", а послије ријечи: "најмање 1.000 бирача" додају се ријечи: "а користе право из члана 94 став 2 овог закона".

Послије става 2 додаје се нови став 3 који гласи:

"Изборна листа за избор посланика која представља мањински народ или мањинску националну заједницу са учешћем у укупном становништву Црне Горе до 2% према резултатима посљедњег пописа утврђена је ако је својим потписом подржи најмање 300 бирача."

Ст. 3 и 4 постају ст. 4 и 5.

У досадашњем ставу 5, који постаје став 6, ријечи: "из ст. 1 и 2" замјењују се ријечима: "из ст. 1, 2 и 3".

Члан 34

У члану 46 у ставу 2 додају се двије нове тачке које гласе:

"7) изборна пријава;

8) оснивачки и програмски акт."

Послије става 3 додаје се став 4 који гласи:

"Образац изборне пријаве из става 2 тачка 7 овог члана утврдиће Државна изборна комисија."

Члан 35

Послије члана 47 додаје се нови члан који гласи:

"Члан 47а

Државна изборна комисија на основу изборне пријаве, назива изборне листе или оснивачког акта подносиоца изборне листе утврђује испуњеност услова за коришћење права из члана 94 став 2 овог закона. "

Члан 36

У члану 48 послије става 1 додаје се нови став који гласи:

"Рјешење из става 1 овог члана које доноси Државна изборна комисија садржи и констатацију о испуњености услова за коришћење права из члана 94 став 2 овог закона."

Досадашњи став 2 постаје став 3.

Члан 37

Члан 49а брише се.

Члан 38

Члан 50 мијења се и гласи:

"Подносиоци изборних листа имају право да, од дана потврђивања изборне листе до

завршетка изборне пропаганде (у даљем тексту: изборна кампања), посредством националног јавног емитера Радио-телевизија Црне Горе, као и посредством регионалних и локалних јавних емитера, у оквиру истих дневних термина, односно рубрика, свакодневно, у једнаком трајању и бесплатно обавјештавају грађане о својим кандидатима, програмима и активностима.

Подносиоци изборних листа имају право да у вријеме изборне кампање, у програмима, односно рубрикама и огласним просторима комерцијалних емитера, врше маркетиншку промоцију својих кандидата и програма и објављују најаве својих промотивних скупова, уз накнаду у складу са правилима које доноси емитер.

Комерцијални емитери дужни су да подносиоцима потврђених изборних листа, под једнаким условима, омогуће плаћено оглашавање.

За представљање изборних листа не може се користити имовина (новац, техничка средства, простор, опрема и сл.) државних органа, јавних предузећа, јавних установа и фондова, јединица локалне самоуправе, нити компанија у којима држава има власнички удио."

Члан 39

Послије члана 50 додаје се нови члан који гласи:

"Члан 50а

Јавни функционери које именује или поставља Влада Црне Горе и које бира или именује локална самоуправа, државни службеници и намјештеници не могу учествовати у изборној кампањи, нити могу јавно изражавати своје ставове поводом избора, у радном времену, односно док су на дужности.

Полицијски службеници и припадници Агенције за националну безбједност не смију учествовати у изборној кампањи на било који начин."

Члан 40

Члан 51 мијења се и гласи:

"Радио-телевизија Црне Горе, регионални и локални јавни емитери обавезни су да, у вријеме изборне кампање, у оквиру политичко-информативног програма, као и у прецизно одређеним блоковима политичког маркетинга, чија је чујност и видљивост обезбијеђена на цијелој територији Црне Горе, односно локалне самоуправе, свакодневно, у једнаком трајању и у истом термину, обезбиједе бесплатно и равноправно представљање подносилаца потврђених изборних листа, као и изношење и образлагање њихових изборних програма.

Радио-телевизији Црне Горе, регионалним и локалним јавним емитерима није дозвољено да, под било којим условима, омогуће изношење и образлагање изборног програма подносилаца изборних листа или њихово рекламирање ван термина из става 1 овог члана."

Члан 41

Послије члана 51 додаје се нови члан који гласи:

"Члан 51а

Државни функционери и функционери локалне самоуправе могу, у вријеме изборне кампање, наступати као представници изборних листа и могу, у својим медијским наступима на електронским јавним, комерцијалним и непрофитним медијима, промовисати изборне програме и изборне листе на начин и у обиму у којему се овим законом прописује медијско представљање представника изборних листа у изборној кампањи.

Функционерима из става 1 овог члана је забрањено да, у вријеме изборне кампање, своје медијске наступе у улози државног или другог јавног функционера злоупотребе и искористе за рекламирање или рекламирање изборне листе и/или њеног изборног програма."

Члан 42

У члану 52 став 2 брише се.

Члан 43

Члан 53 мијења се и гласи:

"Радио-телевизија Црне Горе, регионални и локални јавни емитери обавезни су да, у вријеме изборне кампање, у блоковима комерцијалног маркетинга, чија је чујност и видљивост обезбијеђена на цијелој територији Црне Горе, односно јединице локалне самоуправе, свакодневно, у једнаком трајању и у истом термину, обезбиједе бесплатно и равноправно објављивање најаве свих промотивних скупова подносилаца изборних листа."

Члан 44

Послије члана 53 додаје се нови члан који гласи:

"Члан 53а

Телевизија Црне Горе и Радио Црне Горе обавезни су да, у вријеме изборне кампање, у одговарајућим блоковима комерцијалног маркетинга, на каналу ТВ, односно програму Радија, чија је видљивост и чујност обезбијеђена на цијелој територији Црне Горе, подносиоцима потврђених изборних листа обезбиједе равноправно и свакодневно бесплатан простор за емитовање:

- политичко-пропагандних ТВ-клипова, односно аудио-клипова, у свим блоковима политичког маркетинга, у обиму не мањем од 200 секунди дневно, зависно од планираног броја рекламних блокова политичког маркетинга;

- 3-минутних извјештаја са промотивног скупа, два пута дневно, у терминима одмах након централних вечерњих информативних емисија ТВ и Радија.

Производња садржаја из става 1 алинеја 1 овог члана спада у обавезу подносиоца изборне листе која се промовише.

Локални и регионални јавни емитери обавезни су да, у вријеме изборне кампање, у блоковима комерцијалног маркетинга, чија је чујност и видљивост обезбијеђена на цијелој територији јединице локалне самоуправе, подносиоцима потврђених изборних листа обезбиједе равноправно и свакодневно бесплатан простор за емитовање у обиму и на начин из ст. 1 и 2 овог члана."

Члан 45

Члан 55 мијења се и гласи:

"Представљање подносилаца изборних листа подсредством јавних емитера, у складу са овим законом, врши се на основу правила која доноси надлежни орган јавног емитера.

Правила из става 1 овог члана јавни емитер дужан је донијети и учинити доступним јавности у року најкасније 10 дана од дана расписивања избора."

Члан 46

Члан 56 мијења се и гласи:

"Телевизија Црне Горе и Радио Црне Горе обавезни су да, у вријеме изборне кампање, у оквиру информативно-политичког програма, организују и емитују недјељно најмање двије једноипосатне емисије сучељавања подносилаца потврђених изборних листа и кандидата са тих листа, у термину од 20 до 23 сата, у договору уредништва и подносилаца изборних листа.

Уредници и водитељи емисија из става 1 овог члана обавезни су да према свим учесницима у емисији сучељавања имају непристрасан и равноправан однос."

Члан 47

Члан 57 брише се.

Члан 48

Члан 59 брише се.

Члан 49

Члан 62 мијења се и гласи:

"Сви јавни и комерцијални медији у Црној Гори, у вријеме изборне кампање, дужни су објављивати оцјене, закључке и одлуке надлежних органа у којима се констатује да је одређено гласило повриједило одредбе овог закона које налажу непристрасно, равноправно и објективно обавјештавање грађана о програмима и кандидатима политичких странака и других подносилаца изборних листа."

Члан 50

Члан 64 мијења се и гласи:

"Представљање подносилаца изборних листа подсредством комерцијалног и непрофитног емитера врши се на основу правила која, у циљу остваривања коректне уређивачке политике и равноправног представљања подносилаца потврђених изборних листа, доноси емитер.

Правила из става 1 овог члана комерцијални и непрофитни емитер дужан је донијети и учинити доступним јавности у року најкасније 10 дана од дана расписивања избора."

Члан 51

Послије члана 64а додаје се нови члан који гласи:

"Члан 64б

Скупштина посебном одлуком образује Одбор за праћење примјене Закона о избору одборника и посланика у дијелу који се односи на медије (у даљем тексту: Одбор).

Одбор има 10 чланова и састављен је по паритетној основи од посланика парламентарне већине и парламентарне опозиције. Из реда чланова Одбора именује се председник и замјеник председника Одбора.

Одбор се образује најкасније 10 дана од дана расписивања избора за посланике.

Предлог за именовање председника, замјеника председника и чланова Одбора Скупштини подноси радно тијело Скупштине надлежно за избор и именовања.

Одбор је надлежан да прати и надгледа примјену одредаба овог закона које се односе на обавезе медија у предизборној кампањи, а нарочито:

1) разматра приговоре на поступање медија и о њима заузима ставове и доноси закључке;

2) упозорава медије за поступање у складу са овим законом и отклањање евентуалних неправилности;

3) јавно објављује своје ставове и закључке;

4) обавјештава Агенцију за електронске медије и надлежне органе медија о кршењу одредаба овог закона од стране медија, ради предузимања мјера из њихове надлежности према медију који поступа супротно закону.

Одбор одлучује већином гласова свих чланова.

Одбор надгледа поступање медија од дана образовања до објављивања коначних резултата избора.

Медији су дужни да одмах објаве налаз и закључак Одбора којим се констатује да је одређени медиј повриједио одредбе овог закона.

На питања рада Одбора која нијесу уређена овим чланом сходно се примјењује Пословник Скупштине Црне Горе."

Члан 52

У члану 68 у ст. 1 и 2 ријеч "самоуправе" замјењује се ријечју "управе".

Члан 53

У члану 69 став 4 мијења се и гласи:

"Бирач својим ручним потписом на изводу из бирачког списка потврђује пријем гласачког листића."

Члан 54

У члану 70 став 1 ријечи: "отварају се у 8,00 часова, а затварају у 21,00 час" замјењују се ријечима: "отварају се у 7,00 часова, а затварају у 20,00 часова".

Члан 55

У члану 72 послије става 4 додаје се нови став 5 који гласи:

"Полицијски службеници не смију гласати, нити улазити на бирачка мјеста у униформи, осим у случају захтјева од предсједника бирачког одбора, у циљу спрјечавања непосредне пријетње јавном реду и безбједности на бирачком мјесту."

Досадашњи став 5 постаје став 6.

Члан 56

У члану 74 став 5 мијења се и гласи:

"Државна изборна комисија за избор посланика, а општинска изборна комисија за избор одборника утврђује боју гласачких листића."

Члан 57

У члану 75 послије става 1 додаје се нови став 2 који гласи:

"За гласања која се истовремено обављају издаје се онолико овјерених извода из бирачког списка колико има гласања."

Досадашњи ст. 2, 3 и 4 постају ст. 3, 4 и 5.

Члан 58

У члану 80 став 1 мијења се и гласи:

"Бирач саопштава бирачком одбору своје име и презиме, а свој идентитет доказује личном картом или пасошем ако садржи матични број или број личне карте."

Члан 59

У члану 81 став 4 мијења се и гласи:

"Ако је у току гласања повријеђено неко од правила из ст. 1 до 3 овог члана, бирачки одбор се може распустити. У случају распуштања бирачког одбора, именује се нови бирачки одбор и гласање на том бирачком мјесту понавља."

Члан 60

У члану 85 у ставу 1 у другој реченици ријечи: "свог повјереника за гласање, путем писма," замјењују се ријечима: "своја два повјереника за гласање путем писма, који не могу бити из исте политичке партије, односно коалиције".

У ставу 3 ријеч "повјереник" замјењује се ријечима: "један од повјереника", а у ставу 4 ријечи: "Повјереник предаје" замјењују се ријечима: "Повјереници предају".

Члан 61

У члану 93 у ставу 2 на крају текста умјесто тачке ставља се зарез и додају ријечи: "у складу са овим законом".

Члан 62

Члан 94 мијења се и гласи:

"У расподјели мандата учествују изборне листе које су добиле најмање 3% од укупног броја важећих гласова у изборној јединици.

Изузетно од става 1 овог члана:

1) изборне листе за избор посланика припадника одређеног мањинског народа или мањинске националне заједнице, назначеног у изборној пријави или називу изборне листе, у случају да ни једна од њих не испуни услов из става 1 овог члана, а појединачно добију најмање 0,7% важећих гласова, стичу право на учешће у расподјели мандата као једна - збирна изборна листа са укупно добијеним бројем важећих гласова, с тим што ће се за обрачун мандата признавати збрајање које обезбјеђује освајање до три мандата;

2) у случају да ни једна од изборних листа за избор посланика припадника хрватског народа у Црној Гори не испуни услове из става 1 овог члана и тачке 1 овог става, најуспјешнија од њих, са најмање 0,35% важећих гласова стиче право на један посланички мандат.

Право из става 2 тачка 1 овог члана користе изборне листе припадника одређеног - истог мањинског народа, односно одређене - исте мањинске националне заједнице, са учешћем до 15% од укупног становништва у изборној јединици, према подацима са посљедњег пописа становништва.

Учешће изборне листе припадника одређеног мањинског народа или мањинске националне заједнице у предизборној коалицији са изборним листама припадника другог мањинског народа или мањинске националне заједнице или изборним листама политичких странака или група грађана које не користе право из става 2 овог члана не искључује другим подносиоцима изборних листа тог мањинског народа или мањинске националне заједнице право из става 2 овог члана."

Члан 63

Члан 94а брише се.

Члан 64

У члану 95 ст. 2 и 3 мијењају се са три нова става који гласе:

"Поједина изборна листа добија онолико мандата колико тих количника на њу отпада.

Расподјела мандата које освоји збирна изборна листа на подносиоце изборних листа који чине збирну изборну листу врши се тако што се укупан број гласова које је добила поједина изборна листа која чини збирну изборну листу дијели са 1, 2, и закључно са бројем мандата које је освојила збирна изборна листа. Тако добијени количници разврставају се по величини, при чему се у обзир узима онолико највећих количника колико је мандата освојила збирна изборна листа.

Ако двије или више изборних листа добију исте количнике на основу којих би добиле један мандат, жријебом се одређује којој изборној листи ће се тај мандат додијелити. "

Члан 65

Члан 96 мијења се и гласи:

"Мандати које је изборна листа добила додјељују се кандидатима према редосљеду на изборној листи."

Члан 66

У члану 104 у ставу 2 ријечи: "за кога одлучи подносилац изборне листе" замјењују се ријечима: "који је сљедећи према редосљеду на изборној листи".

Послије става 2 додаје се нови став који гласи:

"Ако одборнику, односно посланику који је изабран са коалиционе изборне листе престане мандат из разлога утврђених у члану 101 овог закона, за одборника, односно посланика изабраће се онај кандидат према редосљеду са конституента листе којој он припада."

Досадашњи ст. 3, 4 и 5 постају ст. 4, 5 и 6.

Члан 67

У члану 105 став 1 мијења се и гласи:

"Пријевремени избори за одборнике, односно посланике расписују се и одржавају у случају распуштања скупштине или доношења одлуке о скраћењу мандата скупштине."

У ставу 2 испред ријечи "спроводе" додају се ријечи: "расписују и".

Члан 68

Лице које је на дан ступања на снагу овог закона уписано у бирачки списак, а без податка о држављанству или му је уписано држављанство неке од република бивше СФРЈ, орган локалне управе надлежан за вођење бирачког списка, у року од 45 дана од дана ступања на снагу овог закона, обавијестиће да у бирачком списку нема податак о црногорском држављанству.

Лице из става 1 овог члана остаје у бирачком списку ако до 31. децембра 2012. године достави доказ о црногорском држављанству.

Члан 69

Скупштина Црне Горе именовала је Државну изборну комисију у складу са овим законом у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона.

У року из става 1 овог члана скупштине општина именовала је општинске изборне комисије.

Члан 70

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Црне Горе".

Број 35/11-5/13

ЕПА 655 XXIV

Подгорица, 8. септембра 2011. године

Скупштина Црне Горе 24. сазива

Предсједник,

Ранко Кривокапић, с.р.

